

Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης Πολυτεχνική Σχολή Ξάνθης Τμήμα Μηχανικών Παραγωγής και Διοίκησης

Επιβλέποντες:

Αναπληρωτής Καθηγητής Κατσαβούνης Στέφανος, Δρ. Κουλίνας Γεώργιος

Ανάπτυξη Αλγορίθμου Σμήνους Μελισσών για την Επίλυση του Προβλήματος RCPSP - DC και Υλοποίηση σε Γλώσσα C++

```
elite_bees[i].setStart(elite_bees[i].getSol(inputs - 1
elite_bees[i].setNEWFinish(elite_bees[i].getSol(inputs
elite_bees[i].setDurationNEW(elite_bees[i].getFinish(e)
vector<vector<int>> gg;
gg = elite_bees[i].getGannt();
gg.resize(elite_bees[i].getDuration());
elite_bees[i].setGannt(gg);
```

Διπλωματική Εργασία

Καραδουλαμάς Δημήτριος

A.M.: 91786

Ξάνθη, Νοέμβριος 2022

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Η παρούσα διπλωματική εργασία εκπονήθηκε στα πλαίσια του προπτυχιακού προγράμματος σπουδών του Τμήματος Μηχανικών Παραγωγής και Διοίκησης, της Πολυτεχνικής Σχολής του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης υπό την καθοδήγηση του Αναπληρωτή Καθηγητή κ. Στέφανου Κατσαβούνη και του Δρ. κ. Γεώργιου Κουλίνα.

Θα ήθελα να ευχαριστήσω τον κ. Κατσαβούνη για την εξαιρετική του συνεργασία καθ' όλη την διάρκεια της διόρθωσης της εργασίας καθώς και για την πολυετή του καθοδήγηση κατά την διάρκεια των σπουδών μου. Στην συνέχεια θα ήθελα να ευχαριστήσω τον κ. Κουλίνα για τον χρόνο που αφιέρωσε και τις γνώσεις που μοιράστηκε μαζί μου κατά την διαδικασία ανάπτυξης του αλγορίθμου. Τελικά, θα ήθελα να ευχαριστήσω τους γονείς μου που παρείχαν ατελείωτη υποστήριξη όλα αυτά τα χρόνια.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στο σύγχρονο επιχειρηματικό περιβάλλον, κατά τη φάση σχεδίασης ενός επενδυτικού πλάνου, οι επιχειρήσεις καλούνται να διαχειριστούν μεγάλο όγκο πληροφοριών. Με την εγγενή πολυπλοκότητα έργων και χρονοπρογραμμάτων επικρατεί μία ασάφεια και μία αβεβαιότητα σχετικά με την ελκυστικότητα μιας επένδυσης. Η λήψη της πλέον κατάλληλης απόφασης από τους αρμόδιους διαχειριστές για τη διασφάλιση της απόδοσης της σχετικής επένδυσης επιβάλλει και απαιτεί χρήση αποτελεσματικών και αναγνωρισμένων κριτηρίων αξιολόγησης επενδύσεων και σχεδίαση σχετικών επιχειρηματικών μοντέλων.

Ένα από τα πιο βασικά μοντέλα αξιολόγησης χρησιμοποιεί το κριτήριο αξιολόγησης της Καθαρής Παρούσας Αξίας (NPV: Net Present Value). Στόχος του μοντέλου αυτού είναι η μεγιστοποίηση της NPV ενός επενδυτικού πλάνου. Επιλέγεται το κριτήριο αυτό καθώς το αποτέλεσμα της αξιολόγησης αποτελεί μία και μοναδική τιμή η οποία δίνει μία καθαρή και χωρίς ασάφειες αρχική εικόνα για την ελκυστικότητα της επένδυσης.

Το πρόβλημα χρονοπρογραμματισμού έργων με περιορισμό πόρων (RCPSP-Resource Constrained Project Scheduling Problem) αποτελεί το κύριο προς

επίλυση πρόβλημα για τους διαχειριστές έργων. Στόχος του είναι η ελαχιστοποίηση της διάρκειας ενός έργου χωρίς την παραβίαση των περιορισμών διαθεσιμότητας των πόρων. Το πρόβλημα χρονοπρογραμματισμού έργων με περιορισμό πόρων με προεξοφλημένες ταμειακές ροές (RCPSP - Discounted Cashflows) αποτελεί μία επέκταση του κλασικού προβλήματος του RCPSP και στοχεύει στη μεγιστοποίηση της NPV. Λόγω της εγγενούς πολυπλοκότητας των προβλημάτων αυτών είναι αναγκαία η ανάπτυξη μεθόδων και αλγορίθμων προσαρμοσμένων στα χαρακτηριστικά του επενδυτικού πλάνου και της επιχείρησης που θα συμβάλλουν στην εύρεση ποιοτικών λύσεων.

Στην παρούσα διπλωματική εργασία γίνεται ανάπτυξη ενός μεταευρετικού αλγορίθμου με τη μέθοδο συμπεριφοράς του σμήνους μελισσών κατά τη διαδικασία εύρεσης τροφής για την επίλυση του προβλήματος RCPSP - DC. Αρχικά, γίνεται η μαθηματική μοντελοποίηση του προβλήματος, και η μορφή των δεδομένων που χρησιμοποιεί ο αλγόριθμος. Ακολουθεί η παρουσίαση των βημάτων της εκτέλεσης του αλγορίθμου και αναλύεται ο τρόπος προσομοίωσης του σμήνους μελισσών. Αναπτύσσεται πηγαίος κώδικας σε C++ με τη μέθοδο του σμήνους μελισσών καθώς και με τη μέθοδο της προσομοίωσης ανόπτησης (Simulated Annealing). Έπειτα, ακολουθεί η ανάπτυξη γραφικής διεπαφής χρήστη (GUI: Graphical User Interface) με τη χρήση της βιβλιοθήκης wxWidgets. Τέλος, εφαρμόζονται τρεις διαφορετικές προσεγγίσεις για το σμήνος μελισσών, γίνεται σύγκριση των αποτελεσμάτων μεταξύ τους ως προς το κριτήριο της NPV παράλληλα με τη χρήση των πόρων. Η εργασία ολοκληρώνεται με την ανάλυση ευαισθησίας.

Λέξεις - Κλειδιά: Χρονοπρογραμματισμός Έργων, Metaheuristic, Bees Algorithm, NPV, RCPSP, RCPSP - DC, C++, GUI, wxWidgets

ABSTRACT

Bee Swarm algorithm development for solving the problem of RCPSP - DC and implementation in C++.

Thesis submitted to the Department of Production and Management Engineering, School of Engineering, Democritus University of Thrace, Greece, on November 2022 for the degree

Diploma in Production Engineering and Management (Dip. Eng.)

Supervisors: Stefanos Katsavounis, Associate Professor, Georgios K. Koulinas (Dip.Eng, Msc, PhD)

In the contemporary business environment, during the stage of investment planning, enterprises are called to manage an exorbitant amount of information. With the inherent complexity of projects and schedules there is an ambiguity and an uncertainty about the attractiveness of an investment. Making the most suitable decision to ensure the efficiency of the relative investment requires and demands the exploitation of effective

and recognized investment evaluation criteria and designing relative business plans by the managers.

One of the most essential evaluation methods is the Net Present Value evaluation criterion (NPV). This method aims to maximize the NPV of an investment plan. This method is selected due to the result being a single and unique value that gives a clear and without ambiguity first estimate for the attractiveness of the investment.

The resource constrained project scheduling problem (RCPSP) constitutes the main problem to be solved by the project managers. It focuses on minimizing the duration of a project without exceeding the resource availability. The RCPSP with Discounted Cashflows (RCPSP - DC) is an extension of the classic RCPSP problem and it's solution aims to maximize the NPV. Due to the intrinsic complexitity of the aforementioned problems the development of methods and algorithms adjusted to the characteristics of an investment plan and its business is a necessity for finding quality solutions.

In the current diploma thesis a metaheuristic algorithm is developed with the method of foraging bees swarm behavior for solving the problem of RCPSP - DC. Initially, the mathematical model of the problem is proposed and the format of the algorith data is presented. Consequently, the steps of the algorithm execution are presented and the bee swarm foraging emulation is analyzed. Source code is developed in C ++ employing the bees swarm foraging method as well as simulated annealing method. Afterwards, the development of the Graphical User Interface (GUI) follows with the use of the library wxWidgets. Finally, three different approaches are implemented for the bees swarm, the results of the NPV are measured against each other in parallel with the usage of resources. The thesis is completed with the sensitivity analysis.

Key words: Project Scheduling, Metaheuristic, Bees Algorithm, NPV, RCPSP, RCPSP - DC, C++, GUI, wxWidgets

Περιεχόμενα

Εı	χαριο	στίες .		i
П	ερίλη	ψη		iii
Al	ostrac	et		v
1	Εισο	αγωγή		1
2	Θεα	ρητικό	Υπόβαθρο	7
	2.1	Καθαρ	ρή Παρούσα Αξία	8
		2.1.1	Η Καθαρή Παρούσα Αξία	8
		2.1.2	Η Διαχρονική Αξία του Χρήματος	10
	2.2	Υπολο	ογιστική Πολυπλοκότητα	12
	2.3	Απλοί	Ευρετικοί Αλγόριθμοι	13
	2.4	Μεταε	ευρετικοί Αλγόριθμοι	13
		2.4.1	Συμπεριφορά Μελισσών	15
	2.5	Εργαλ	εία Προγραμματισμού	16
3	Παρ	ουσίασ	η του Προβλήματος	19
	3.1	Καθορ	οισμός του Προβλήματος	20
		3.1.1	Μαθηματική Μοντελοποίηση	20
		3.1.2	Παράμετροι για την σχεδίαση του αλγορίθμου	22
		3.1.3	Οι κλάσεις του αλγόριθμου	24
	3.2	Παροι	οσίαση του Αλγορίθμου	29
	3.3	Προεπ	τισκόπηση Σημαντικών Βημάτων	31
		3.3.1	Αρχικός Πληθυσμός	31
		3.3.2	Τοπική Έρευνα	32

viii ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

		3.3.3	Καθυστέρηση	34
		3.3.4	Έλεγχος Χρονοπρογράμματος	38
	3.4	Ανάλυ	ση Πηγαίου Κώδικα	42
		3.4.1	Βήμα 1 - Εισαγωγή Δεδομένων	42
		3.4.2	Βήμα 2 - Σχεσιακό και Οικονομικό Μοντέλο	42
		3.4.3	Βήμα 3 - Αρχικός Πληθυσμός	43
		3.4.4	Βήμα 4 - Τοπική Έρευνα και Επιλογή Καλύτερων Λύσεων	48
		3.4.5	Βήμα 5 - Καθυστέρηση Δραστηριοτήτων	50
		3.4.6	Βήμα 6 - Έλεγχος Χρονοπρογράμματος	54
		3.4.7	Βήμα 7 - Εξαγωγή Αποτελεσμάτων	55
	3.5	Ανάλυ	ση Simulated Annealing	56
4	Υλο	ποίηση	Γραφικής Διεπαφής Χρήστη - GUI	59
	4.1	Προσέ	έγγιση Μέσω Διεπαφής	60
	4.2	Οι Κλ	άσεις του GUI	63
		4.2.1	Το αρχείο MainFrame.h	63
		4.2.2	Το αρχείο MainFrame.cpp	64
		4.2.3	Το αρχείο rcpsp.h	64
		4.2.4	Το αρχείο bba.h	65
		4.2.5	Το αρχείο chartcontrol.h	65
		4.2.6	Το αρχείο chartcontrol.cpp	66
	4.3	Χρήσι	η του GUI	66
		4.3.1	Εισαγωγή δεδομένων	68
		4.3.2	Εκτέλεση του αλγόριθμου	68
		4.3.3	Εξαγωγή Αποτελεσμάτων	71
		4.3.4	Αρχικοποίηση GUI	72
5	Υπο	λογιστι	κή Εμπειρία - Αποτελέσματα	75
	5.1	Επιλογ	γή Αρχείων	76
	5.2	Σμήνο	ς Μελισσών vs Simulated Annealing	78
	5.3	Συμπε	ριφορά Αλγορίθμου	81
		5.3.1	Γενική Μελέτη	81
		532	Πεοιπτώσεις Εστιασμένης Μελέτης	88

<u>ITEPIEXOMENA</u> ix

	5.4	Ανάλυση Ευαισθησίας						 •					. 1	l 0 5
6	Συμ	περάσματα και Περαιτέρ	οω Έρε	υνα			•	 •					. 1	109
	6.1	Συμπεράσματα										•	. 1	110
	6.2	Περαιτέρω Έρευνα											. 1	111
Βι	βλιογ	γραφία											. 1	115
A'	To o	ιρχείο chartcontrol.h											. 1	117
B	To o	ιρχείο chartcontrol.cpp						 •					. 1	l 21
Γ′	To o	ιρχείο rcpsp.h						 •					. 1	l 37
Δ'	To o	ιρχείο bba.h											. 1	l 41
E'	To o	ιρχείο MainFrame.h											. 1	153
ΣΤ	՝ Τո ո	ιογείο MainFrame.cpp											. 1	159

Κατάλογος Πινάκων

3.1	Αντιστοιχία μεταβλητών μαθηματικού μοντέλου - δεδομένων πηγαίου	
	κώδικα	21
3.2	Δεδομένα - Μέλη Repep Class	25
3.3	Δεδομένα - Μέλη In_Pop Class	25
3.4	Δεδομένα - Μέλη Foragers Class	26
3.5	Δεδομένα - Μέλη Best Class	27
3.6	Δεδομένα - Μέλη Elite και Opt Class	27
3.7	Παράδειγμα λίστας και διανυσμάτων προτεραιότητας για πρόβλημα 30	
	δραστηριοτήτων του αρχείου J301_1.RCP	32
4.1	Παράδειγμα δομής συναρτήσεων του GUI	61
5.1	Πίνακας Σύγκρισης Τοπικής Έρευνας με Simulated Annealing	80
5.2	Αποτελέσματα αρχείων χαμηλής απαίτησης πόρων και χαμηλής	
	Εντατικοποίησης	82
5.3	Αποτελέσματα αρχείων μέτριας απαίτησης πόρων και χαμηλής	
	Εντατικοποίησης	82
5.4	Αποτελέσματα αρχείων υψηλής απαίτησης πόρων και χαμηλής	
	Εντατικοποίησης	83
5.5	Αποτελέσματα αρχείων χαμηλής απαίτησης πόρων και μέτριας	
	Εντατικοποίησης	83
5.6	Αποτελέσματα αρχείων μέτριας απαίτησης πόρων και μέτριας	
	Εντατικοποίησης	84
5.7	Αποτελέσματα αρχείων υψηλής απαίτησης πόρων και μέτριας	
	Εντατικοποίησης	84

5.8	Αποτελέσματα αρχείων χαμηλής απαίτησης πόρων και υψηλής
	Εντατικοποίησης
5.9	Αποτελέσματα αρχείων μέτριας απαίτησης πόρων και υψηλής
	Εντατικοποίησης
5.10	Αποτελέσματα αρχείων υψηλής απαίτησης πόρων και υψηλής
	Εντατικοποίησης
5.11	Αποτελέσματα αρχείων χαμηλής απαίτησης πόρων, υψηλής
	Εντατικοποίησης και διπλής συνθήκης
5.12	Αποτελέσματα αρχείων μέτριας απαίτησης πόρων, υψηλής
	Εντατικοποίησης και διπλής συνθήκης
5.13	Αποτελέσματα αρχείων υψηλής απαίτησης πόρων, υψηλής
	Εντατικοποίησης και διπλής συνθήκης
5.14	Αποτελέσματα αρχείου X16_4 με constant = 100.0
5.15	Αποτελέσματα αρχείου $X16_4$ με constant = 350.0
5.16	Αποτελέσματα αρχείου $X16_4$ με constant = 700.0
5.17	Αποτελέσματα αρχείου X54_4 με constant = 20.0
5.18	Αποτελέσματα αρχείου X54_4 με constant = 300.0
5.19	Αποτελέσματα αρχείου X54_4 με constant = 700.0
5.20	Ποσοστά χρήσης πόρων
5.21	Αποτελέσματα ανάλυσης ευσαισθησίας αρχείου X16_4 με constant =
	100.0
5.22	Αποτελέσματα ανάλυσης ευαισθησίας αρχείου X16_4 με constant =
	200.0
5.23	Αποτελέσματα ανάλυσης ευσαισθησίας αρχείου X16_4 με constant =
	300.0

Κατάλογος Σχημάτων

2.1	Μελλοντική αξία επένδυσης $10.000\mathrm{C}$ με ανατοκισμό ύψους $5\%.$	11
3.1	Ενδεικτικό σχήμα δικτύου ΑοΝ, $N=7$ δραστηριοτήτων	20
3.2	Διάταξη αρχείου 30 δραστηριοτήτων, J301_1.RCP	24
3.3	Διάγραμμα κλάσεων	28
3.4	Διάγραμμα Ροής του Αλγορίθμου.	30
3.5	Διάγραμμα Ροής Εμπρόσθιας Σειριακής Μεθόδου Παραγωγής	
	Χρονοπρογραμμάτων	31
3.6	Ενδεικτικό σχήμα πρώτου και δεύτερου τρόπου αλλαγής προτεραιότητας	32
3.7	Εύρεση καλύτερης λύσης και επανάληψη Τοπικής Έρευνας	33
3.8	Αναλυτικό διάγραμμα ροής υπολογισμού $set1$ και $set2$ με βάση τις	
	σχέσεις εξάρτησης. Πηγή: (Leyman & Vanhoucke, 2015)	35
3.9	Αναλυτικό διάγραμμα ροής υπολογισμού $set1$ βάση τους χρόνους	
	λήξης. Πηγή: (Leyman & Vanhoucke, 2015)	37
3.10	Αναλυτικό διάγραμμα ροής υπολογισμού $set2$ βάση τους χρόνους	
	λήξης. Πηγή: (Leyman & Vanhoucke, 2015)	38
3.11	Διάγραμμα ροής Ελέγχου Χρονοπρογράμματος	38
3.12	Παράδειγμα χρονοπρογράμματος 30 δραστηριοτήτων, αρχείο	
	J3048_9.RCP, πριν την κλήση της Check_Schedule	40
3.13	Παράδειγμα χρονοπρογράμματος 30 δραστηριοτήτων, αρχείο	
	J3048_9.RCP, μετά την κλήση της Check_Schedule	41
3.14	Διάγραμμα Poής - Simulated Annealing	57
4.1	Πίνακας Γεγονότων.	61
4.2	Η εντολή Bind.	62
43	Το GUI του αλγοσίθμου	66

4.4	Το GUI του αλγορίθμου εστιασμένο	67
4.5	Μπάρα επιλογών (MenuBar) του GUI	68
4.6	Το κουμπί "Run" ενεργοποιημένο	69
4.7	Ράβδοι προόδου του GUI	7 0
4.8	Το GUI του αλγορίθμου μετά την ολοκλήρωση του υπολογισμού των	
	λύσεων	70
4.9	Προσωρινά παράθυρα για την ανάθεση τιμών επιτοκίων	71
4.10	Επιλογή διαχωρισμού τιμών.	72
4.11	Το κουμπί "Initialize Solution" ενεργοποιημένο	73
<i>5</i> . 1	E. Samuel and a series are a series and a se	7 0
5.1		78
5.2	11 11 76 1 13 1 170 = 1	90
5.3	77 77 78 7 77 77 = 1	90
5.4	77 77 78 7 7 7 7 7 7 7 7 7 7 7 7 7 7 7	91
5.5		91
5.6		92
5.7		93
5.8	11 11 76 1 13 1 170 = 1	93
5.9		94
5.10	77 77 78 77 78 2 7	95
5.11	77 - 78 - 78	95
	77 77 78 7 7 7 7 7 7 7 7 7 7 7 7 7 7 7	96
		96
	11 11 751 1 15 1	98
	77 77 78 7 77 77 = 1	98
	11 11 76 1 13 1 170 = 1	99
	Διάγραμμα χρήσης πόρου R4 αρχείου X54_4 με constant = 20.0	
	Διάγραμμα χρήσης πόρου R1 αρχείου X54_4 με constant = 300.0 10	
	Διάγραμμα χρήσης πόρου R2 αρχείου X54_4 με constant = 300.0 10	
	Διάγραμμα χρήσης πόρου R3 αρχείου X54_4 με constant = 300.0 10	
	Διάγραμμα χρήσης πόρου R4 αρχείου X54_4 με constant = 300.0 10	
	Διάγραμμα χρήσης πόρου R1 αρχείου X54_4 με constant = 700.0 10	
5.23	Διάγραμμα χρήσης πόρου R2 αρχείου X54_4 με constant = 700.0 10	03

5.24	Διάγραμμα χρήσης πόρου R3 αρχείου X54_4 με constant = $700.0.$	104
5.25	Διάγραμμα χρήσης πόρου R4 αρχείου X54_4 με constant = $700.0.$	104
5.26	Διάγραμμα NPV - Επιτοκίων με constant = $100.0.\dots$	106
5.27	Διάγραμμα NPV - Επιτοκίων με constant = 200.0	107
5.28	Διάγραμμα NPV - Επιτοκίων με constant = 300.0	108

ΚΕΦΑΛΑΙΟ

1

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Κάθε επιχείρηση έχει ως απώτερο σκοπό της αύξηση της αντικειμενικής της αξίας και των εσόδων της με οποιονδήποτε δυνατό τρόπο. Η επίτευξη του στόχου αυτού γίνεται από την ομαλή και σωστή λειτουργία της επιχείρησης, την τεχνογνωσία των μελών της, την τεχνολογία των υποδομών, την διοίκηση και τις σωστές λήψεις αποφάσεων από τα διοικητικά μέλη. Ένα άκρως ανταγωνιστικό περιβάλλον τόσο σε εθνικό, όσο και σε παγκόσμιο επίπεδο, προτρέπει τις επιχειρήσεις να προχωρούν στη ανάπτυξη και ενσωμάτωση σύγχρονων μοντέλων αξιολόγησης, μεθόδων σχεδιασμού και υλοποίησης χρονοπρογραμματισμού ώστε να ληφθούν οι σωστές αποφάσεις και να μπορέσουν να ανταπεξέλθουν στις απαιτήσεις της αγοράς.

Ένα από τα πιο βασικά μοντέλα αξιολόγησης είναι το κριτήριο αξιολόγησης της Καθαρής Παρούσας Αξίας (NPV: Net Present Value). Η χρήση του μοντέλου αυτού προτιμάται ιδιαιτέρως διότι στόχος του είναι η μεγιστοποίηση της παρούσας αξίας του κεφαλαίου ενός επενδυτικού πλάνου, λαμβάνει βασικές έννοιες υπόψη όπως η διαχρονική αξία του χρήματος μέσω του προεξοφλητικού επιτοκίου και επιτρέπει τη χρήση κυμαινόμενου επιτοκίου. Η αξιολόγηση της NPV οδηγεί σε μία και μοναδική τιμή η οποία αποτελεί έναν σαφή δείκτη για την επένδυση. Συνήθως χρησιμοποιείται παράλληλα με το μοντέλο του Εσωτερικού Βαθμού Απόδοσης (IRR: Internal Rate of Return) του οποίο ο στόχος είναι η εύρεση του προεξοφλητικού επιτοκίου που μηδενίζει την NPV ενός επενδυτικού πλάνου.

Το πρόβλημα χρονοπρογραμματισμού έργων με περιορισμό πόρων με προεξοφλημένες ταμειακές ροές (RCPSP - DC) αποτελεί μια επέκταση του κλασικού προβλήματος του RCPSP και στοχεύει στην μεγιστοποίηση της NPV. Η αποτελεσματική αξιοποίηση των πόρων σε υψηλό ποσοστό κατά την διάρκεια εκτέλεσης του χρονοπρογράμματος αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της μελέτης ενός επενδυτικού πλάνου. Είτε αφορά εργατικό δυναμικό είτε ειδικό εξοπλισμό ή υποδομές, το πρόβλημα RCPSP - DC στοχεύει στην υψηλή αξιοποίηση πόρων σε συνδυασμό με την μεγιστοποίηση της NPV και την αποφυγή υπέρβασης ορίων διαθεσιμότητας πόρων.

Λόγω της έμφυτης NP - Hard πολυπλοκότητας καθιστά αναγκαία την ανάπτυξη

και χρήση ευρετικών μεθόδων και αλγορίθμων προσαρμοσμένων στα χαρακτηριστικά του επενδυτικού πλάνου και της επιχείρησης. Η εύρεση της βέλτιστης κατανομής των πόρων και ακολουθίας εκτέλεσης των δραστηριοτήτων πραγματοποιείται με την χρήση κανόνων προτεραιότητας. Το αποτέλεσμα της εφαρμογής των κανόνων αυτών εξαρτάται από τις σχέσεις εξάρτησης των δραστηριοτήτων καθώς και από τις διαθεσιμότητες πόρων.

Το πρώτο κεφάλαιο εισάγει τον αναγνώστη στο αντικείμενο που εξετάζεται στην παρούσα διπλωματική εργασία. Αναφέρονται γενικές πληροφορίες σχετικά για την σημαντικότητα του αντικειμένου και περιγράφεται συνοπτικά η δομή της εργασίας.

Το δεύτερο κεφάλαιο είναι αφιερωμένο στο θεωρητικό υπόβαθρο που χρειάζεται να κατέχει ο αναγνώστης για την κατανόηση του αντικειμένου, του προβλήματος προς επίλυση, του τρόπου λειτουργίας του αλγορίθμου και του περιβάλλοντος υλοποίησής του. Αποτελείται από πέντε ενότητες.

- Στην πρώτη ενότητα γίνεται αναφορά σε όρους οικονομικού περιεχομένου, που είναι απαραίτητοι για την κατανόηση του κριτηρίου της NPV.
- Στη δεύτερη ενότητα επεξηγείται η ιδιαιτερότητα των προβλημάτων που παρουσιάζουν πολυπλοκότητα NP Hard.
- Στην τρίτη και τέταρτη ενότητα αναφέρονται η φύση και παραδείγματα ευρετικών και μεταευρετικών αλγορίθμων αντίστοιχα και αναλύεται η συμπεριφορά κατά τη διαδικασία εύρεσης τροφής του σμήνους μελισσών.
- Τέλος, στην πέμπτη ενότητα γίνεται η παρουσίαση του περιβάλλοντος υλοποίησης του αλγορίθμου και τα εργαλεία προγραμματισμού.

Στο τρίτο κεφάλαιο γίνεται η παρουσίαση του προβλήματος, αποτελείται από πέντε ενότητες.

• Στην πρώτη ενότητα γίνεται ο καθορισμός του προβλήματος, η μαθηματική μοντελοποίηση του προβλήματος, αναφορά σε σημαντικές παραμέτρους και παρουσιάζονται οι κλάσεις του αλγορίθμου.

- Στη δεύτερη ενότητα παρουσιάζονται τα βήματα του αλγορίθμου
- Στην τρίτη ενότητα γίνεται μία περιφραστική ανάλυση των σημαντικών βημάτων του αλγορίθμου.
- Στην τέταρτη ενότητα υπάρχει η ανάλυση του πηγαίου κώδικα
- Στην πέμπτη ενότητα αναλύεται ο δευτερεύων αλγόριθμος της προσομοιωμένης ανόπτησης που υλοποιήθηκε για τη σύγκριση των αποτελεσμάτων.

Το τέταρτο κεφάλαιο είναι αφιερωμένο στην ανάδειξη και παρουσίαση της Γραφικής Διεπαφής Χρήστη (GUI) και αποτελείται από τρεις ενότητες.

- Στην πρώτη ενότητα γίνεται η σύγκριση και διαφοροποίηση του διαδικαστικού προγραμματισμού με τον προγραμματισμό χειρισμού γεγονότων.
- Στη δεύτερη ενότητα παρουσιάζονται τα αρχεία που αποτελούν το GUI καθώς και το περιεχόμενό τους
- Στην τρίτη ενότητα παρουσιάζεται βηματικά η χρήση του GUI.

Στο πέμπτο κεφάλαιο παρουσιάζεται η υπολογιστική εμπειρία και τα αποτελέσματα που προέκυψαν από την εκτέλεση του αλγορίθμου. Αποτελείται από τρεις ενότητες:

- Η πρώτη ενότητα περιέχει τα κριτήρια επιλογής των αρχείων δεδομένων που χρησιμοποιήθηκαν και γίνεται αναφορά στην μορφή των εξαγόμενων αρχείων με τα αποτελέσματα.
- Η δεύτερη ενότητα περιέχει τα αποτελέσματα από τη σύγκριση των αλγορίθμων του σμήνους μελισσών με τον αλγόριθμο προσομοίωσης ανόπτησης
- Η τρίτη και τελευταία ενότητα περιέχει τα αποτελέσματα από την εκτέλεση του πηγαίου κώδικα με τα επιλεγμένα αρχεία δεδομένων που αναφέρονται στην πρώτη ενότητα του κεφαλαίου.

Στο έκτο κεφάλαιο περιέχονται τα συμπεράσματα από την εκπόνηση της διπλωματικής εργασίας και γίνονται προτάσεις για περαιτέρω έρευνα πάνω στο

αντικείμενο.

Στο παράρτημα παρατίθεται ο πηγαίος κώδικας της γραφικής διεπαφής χρήστη του αλγορίθμου σε γλώσσα C++.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ

2

ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΥΠΟΒΑΘΡΟ

2.1 Καθαρή Παρούσα Αξία

2.1.1 Η Καθαρή Παρούσα Αξία

Μία επιχείρηση έχει ως απώτερο σκοπό τη μεγιστοποίηση του πραγματικού, καθώς και του πιθανού, κέρδους που μπορεί να παράξει. Για τη μεγιστοποίηση του κέρδους, η επιχείρηση θα προβεί σε επενδύσεις σε διάφορους τομείς που άπτονται του αντικειμένου της, οι οποίες δύναται να είναι από εξαιρετικά κερδοφόρες έως καταστροφικές για την ίδια, καθώς και τα στελέχη που τη διοικούν. Λόγω αυτής της αβεβαιότητας εφαρμόζονται συγκεκριμένα μοντέλα αξιολόγησης επενδύσεων, είτε εμπειρικά μοντέλα (Βαβάτσικος, 2020):

- Απόδοσης Επένδυσης (ROI: Return On Investmen) και
- Περίοδος Αποπληρωμής Επενδυμένων Κεφαλαίων (Payback Period).

είτε χρηματοοικονομικά μοντέλα:

- Προεξοφλημένη Περίοδος Αποπληρωμής Επενδεδυμένων Κεφαλάιων (Discounted Payback Period),
- Αναλύσεις Οφέλους Κόστους (Benefit/Cost Analysis Ratios),
- Εσωτερικός Βαθμός (ποσοστό) Απόδοσης (IRR: Internal Rate of Return),
- Τροποποιημένος Εσωτερικός Βαθμός Απόδοσης (MIRR: Modified Internal Rate of Return) και
- και Καθαρή Παρούσα Αξία (NPV: Net Present Value)

Το συχνότερο και κυριότερο εργαλείο για την αξιολόγηση μιας επένδυσης (Remer & Nieto, 1995) είναι η Ανάλυση Προεξοφλημένων Ταμειακών Ροών (Discount Cash Flow Analysis), η οποία επιτυγχάνεται με δύο από τα προαναφερθέντα χρηματοοικονομικά μοντέλα, τα: IRR και NPV, όπου το τελευταίο είναι το μοντέλο που υλοποιείται στην παρούσα εργασία. Ο ορισμός της Καθαρής Παρούσας Αξίας, πλέον θα αναφέρεται ως NPV, έχει λάβει διάφορες και πολυάριθμες προσεγγίσεις, όμως σύμφωνα με τους (Αραβώσης κ.ά., 2011), ο ορισμός που αποδίδουν είναι: Η τιμή που προκύπτει από την αφαίρεση του συνόλου των προεξοφλημένων ταμειακών εισροών μίας επένδυσης

από το σύνολο των αντίστοιχων εκροών. Μαθηματικά ο ορισμός της NPV (Crundwell, 2008) αποδίδεται ως:

$$NPV = \sum_{t=0}^{n} \frac{CF_t}{(1+i)^t}$$
 (2.1)

Όπου:

- t η χρονική περίοδος της επένδυσης,
- CF_t η χρηματοροή (Cash Flow) τη χρονική περίοδο t,
- η ο κύκλος ζωής της επένδυσης και
- i το προεξοφλητικό επιτόκιο.

Για τα επενδυτικά έργα που υλοποιούνται είτε από δημόσιους, είτε από ιδιωτικούς φορείς υφίστανται τεχνικές αξιολόγησης τόσο πριν την υλοποίηση της επένδυσης, όσο και κατά τη διάρκειά της. Η NPV αποτελεί μία τεχνική αξιολόγησης που πραγματοποιείται κατά τη φάσης σύλληψης και σχεδίασης ενός επενδυτικού έργου, οπότε έχει ως σκοπό να αξιολογήσει τη βιωσιμότητά του και να παρέχει πληροφορίες στους αρμόδιους λήπτες αποφάσεων προκειμένου να αποφασίσουν αν η υπό μελέτη επένδυση είναι πραγματοποιήσιμη ή όχι. Τα εύρη τιμών που μπορεί να έχει η NPV είναι τρία: θετική, μηδέν και αρνητική. Σε κάθε περίπτωση αξιολόγησης επιδιώκεται η τιμή της NPV να είναι θετική. Η αξιολόγηση αυτή μπορεί να εκφραστεί ως εξής:

- NPV>0. Το εύρος αυτό υποδηλώνει πως τα προβλεπόμενα κέρδη της επένδυσης υπερβαίνουν το αναμενόμενο κόστος της σε τρέχουσες χρηματικές μονάδες.
- NPV = 0. Η επένδυση είναι αδιάφορη, κοινώς δεν αποδίδει κέρδος, ωστόσο ούτε αποτελεί ζημιά για την επιχείρηση.
- NPV < 0. Το εύρος αυτό υποδηλώνει πως η εξεταζόμενη επένδυση θα έχει καταστροφικές συνέπειες για την επιχείρηση και δεν θα πρέπει να ληφθεί υπόψιν.

Ωστόσο, μία θετική NPV δεν υπονοεί αυτόματα πως αποτελεί καλή και ποιοτική επιλογή. Η ποιότητα της αξιολόγησης βασίζεται άμεσα στην ποιότητα των προβλέψεων και των υπολογισμών των χρηματοροών, καθώς και του προεξοφλητικού επιτοκίου.

2.1.2 Η Διαχρονική Αξία του Χρήματος

Αναφέρθηκε προηγουμένως, στα εύρη τιμών της NPV, ότι αυτή χρησιμοποιεί τρέχουσες (σημερινές) χρηματικές μονάδες. Για να γίνει κατανοητή η έννοια αυτή, η χρήση και η σημαντικότητα της NPV, πρέπει σε πρώτο στάδιο να αναλυθεί η αξία του χρήματος σε συνάρτηση με τν χρόνο και έπειτα το προεξοφλητικό επιτόκιο.

Μελλοντική Αξία και Ανατοκισμός

Πρωταρχικό χαρακτηριστικό στη φάση σχεδίασης ενός επενδυτικού έργου και της αρχικής αξιολόγησής του, είναι ο καθορισμός μίας διορίας (deadline - χρονικό περιθώριο) εντός της οποίας θα ολοκληρωθεί το εν λόγω έργο. Δεδομένου ότι η υλοποίηση μιας επένδυσης απαιτεί τη δέσμευση ενός μεγάλου κεφαλαίου, είναι λογικό οι επενδύσεις να αξιολογούνται σε βάθος χρόνου. Για το λόγο αυτό, εφαρμόζονται τεχνικές μετατροπής χρηματικών ποσών σε μελλοντική αξία μέσω ανατοκισμού σύμφωνα με τη θεωρία της διαχρονικής αξίας των χρημάτων (time value of money). Η θεωρία της διαχρονική αξίας των χρημάτων είναι μια βασική οικονομική αρχή η οποία δηλώνει πως μία χρηματική μονάδα του παρόντος αξίζει περισσότερο από την ίδια χρηματική μονάδα στο μέλλον λόγω μεταβλητών όπως ο πληθωρισμός και τα επιτόκια. (Lioudis, 2022)

Με σκοπό να γίνει πιο κατανοητή η έννοια της μελλοντικής αξίας, θα χρησιμοποιηθεί το εξής παράδειγμα: « Έστω μία επένδυση αξίας 10.000 με σύνθετο τόκο 5%. Ποια αξία της επένδυσης θα είναι η αξία της επένδυσης μετά από 10 χρόνια;». Μαθηματικά η μελλοντική αξία ορίζεται ως:

$$FV = PV \times (1+r)^n \tag{2.2}$$

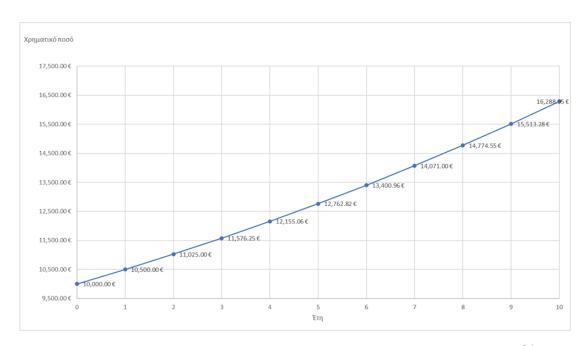
Όπου:

- FV η μελλοντική αξία,
- PV η παρούσα αξία,
- r το επιτόκιο και

• η η περίοδος ανατοκισμού.

Οπότε σύμφωνα με την Εξίσωση 2.2, αν η περίοδος ανατοκισμού είναι ο ένας χρόνος, τότε η αξία της επένδυσης θα είναι:

- Μετά από 1 χρόνο θα είναι ίση με $FV = 10.000 \times (1 + 0.05)^1 = 10.500 \in$.
- Μετά από 2 χρόνια θα είναι ίση με $FV = 10.000 \times (1 + 0.05)^2 = 11.025$ €.
- Μετά από 10 χρόνια θα είναι ίση με $FV = 10.000 \times (1+0.05)^{10} = 16.288, 95$ €.

Σχήμα 2.1: Μελλοντική αξία επένδυσης 10.000 € με ανατοκισμό ύψους 5%.

Μέσο Σταθμικό Κόστος Κεφαλαίου

Ο καθορισμός του επιτοκίου δεν είναι πάντα ξεκάθαρος και γι' αυτόν το λόγο πολλές επιχειρήσεις υπολογίζουν το Μέσο Σταθμικό Κόστος Κεφαλαίου (WACC: Weighted Average Cost of Capital) και το χρησιμοποιούν ως το προεξοφλητικό τους επιτόκιο (Majaski, 2022). Η τιμή του εξαρτάται άμεσα από το είδος της χρηματοδότησης της επένδυσης. Η χρηματοδότηση αυτή συνήθως αντλείται από Ίδια κεφάλαια E με κόστος κεφαλαίου R_E και μέσω δανεισμού κεφαλαίου D με κόστος δανεισμού R_D

(Βαβάτσικος, **2020**).

Ως Μέσο Σταθμικό Κόστος Κεφαλαίου ορίζεται η ελάχιστη απόδοση που αναμένεται να καταβάλλει η επιχείρηση κατά μέσο όρο στους μετόχους της για τη χρηματοδότηση των περιουσιακών της στοιχείων. Το WACC υπολογίζεται ως εξής:

$$WACC = \left(\frac{E}{E+D} \times R_E\right) + \left(\frac{D}{E+D} \times R_D \times (1 - T_C)\right)$$
 (2.3)

Όπου:

- E (Equiity), Ίδια κεφάλαια,
- R_E κόστος κεφαλαίου,
- D (Debt), κεφάλαιο Δανεισμού
- R_D κόστος δανεισμού και
- T_C ο φορολογικός συντελεστής (Hargrave, 2022).

2.2 Υπολογιστική Πολυπλοκότητα

Στη θεωρία της υπολογιστικής πολυπλοκότητας, ως NP πολυπλοκότητα (Non Polynomial Complexity - μη αιτιοκρατικός (non-deterministc) πολυώνυμος χρόνος) ορίζεται η καθοριστική ιδιότητα μιας κατηγορίας προβλημάτων που είναι ανεπίσημα "τουλάχιστον τόσο σκληρά όσο τα πιο δύσκολα προβλήματα NP". Ως NP ορίζεται το σύνολο των μη αιτιοκρατικών αλγορίθμων που επιλύονται σε πολυώνυμο χρόνο ενώ P ορίζεται ως το σύνολο των αιτιοκρατικών αλγορίθμων που επιλύονται σε πολυώνυμο χρόνο (Garey & Johnson, 1979).

Μερικά παραδείγματα προβλημάτων πολυωνυμικής (P) πολυπλοκότητας είναι:

- Linear Search, με χρονική πολυπλοκότητα n,
- Binary Search, με χρονική πολυπλοκότητα $\log n$ και
- Merge Sort, με χρονική πολυπλοκότητα $n \log n$

Ως NP - Hard ορίζονται τα μη αιτιοκρατικά προβλήματα με εκθετική χρονική πολυπλοκότητα για τα οποία όχι μόνο δεν είναι γνωστός κάποιος αλγόριθμος για την επίλυση του προβλήματος, αλλά δεν ενδέχεται να είναι πιθανή η ύπαρξη ενός τέτοιου αλγορίθμου. Τα NP - Hard για τα οποία έχουν αναπτυχθεί μη αιτιοκρατικοί αλγόριθμοι για την επίλυσή τους ορίζονται ως NP - Complete.

2.3 Απλοί Ευρετικοί Αλγόριθμοι

Οι απλοί Ευρετικοί Αλγόριθμοι αποτελούν μία τεχνική εύρεσης λύσεων σε προβλήματα NP-Complete και NP-Hard οι οποίοι εξάγουν «καλά» αποτελέσματα συγκριτικά με συμβατικές μεθόδους και χρησιμοποιούνται συνήθως σε προβλήματα με υπολογιστική πολυπλοκότητα NP - Complete και NP-Hard. Είναι σχεδιασμένοι ώστε να μπορούν να παράξουν λύσεις γρήγορα θυσιάζοντας την ακρίβεια και την επιδίωξη της βέλτιστης λύσης. Οι αλγόριθμοι αυτοί, παρότι δεν αποτελούν μεθόδους βελτιστοποίησης, μπορούν μεμονωμένα να παράξουν ποιοτική λύση ή να χρησιμοποιηθούν ως βάση σε συνδυασμό με έναν αλγόριθμο βελτιστοποίησης (Cook, 1983).

Οι κατηγορίες των Ευρετικών Αλγορίθμων είναι οι εξής:

- 1. Άπληστοι Αλγόριθμοι (greedy algorithms),
- 2. Προσεγγιστικοί αλγόριθμοι (approximation algorithms) και
- 3. Αλγόριθμοι τοπικής αναζήτησης (local search algorithms).

Οι δύο πρώτες κατηγορίες αλγορίθμων παράγουν μία λύση ενώ η τρίτη κατηγορία αλγορίθμων αποτελεί μια μέθοδο βελτίωσης μιας προϋπάρχουσας λύσης (Μαρινάκης κ.ά., 2011).

2.4 Μεταευρετικοί Αλγόριθμοι

Με την εφαρμογή της μεθόδου της τοπικής αναζήτησης ο αλγόριθμος έχει την τάση να συγκλίνει γύρω από τη γειτονία μιας λύσης. Η μέθοδος αυτή επίσης παρουσιάζει μεγάλη ευαισθησία στην αρχική λύση η οποία έχει την ικανότητα, ανάλογα με την ποιότητά της, να κατευθύνει τον αλγόριθμο σε ένα τοπικό βέλτιστο και να εγκλωβίζεται

εκεί. Ο εγκλωβισμός αυτός αποτελεί πρόβλημα καθώς καθιστά τον αλγόριθμο ανίκανο να βελτιώσει περαιτέρω τη λύση του προβλήματος.

Για τον απεγκλωβισμό από τα τοπικά βέλτιστα έχουν εφαρμοστεί πολλοί αλγόριθμοι, ονομάζονται μεταευρετικοί ή μεθευρετικοί αλγόριθμοι. Ο διαχωρισμός των κατηγοριών των μεταευρετικών αλγορίθμων γίνεται με κριτήριο το πλήθος των λύσεων (Μαρινάκης κ.ά., 2011):

- 1. Χρήση μίας λύσης και αναζήτηση στη γειτονιά αυτής της λύσης,
- 2. Χρήση πληθυσμού λύσεων και αναζήτηση σε όλο το χώρο λύσεων και
- 3. Υβριδικές μορφές των παραπάνω (hybrid ή memetic αλγόριθμοι).

Οι αλγόριθμοι μίας λύσης και αναζήτησης στη γειτονιά της λύσης διαχωρίζονται σε τέσσερις κατηγορίες ανάλογα με τον τρόπο αποφυγής εγκλωβισμού σε τοπικό βέλτιστο:

- 1. Επαναληπτικές διαδικασίες που ξεκινούν από διαφορετικές αρχικές λύσεις:
  - Αλγόριθμοι πολυεναρκτήριας τοπικής αναζήτησης (multistart local search),
  - Αλγόριθμοι επαναληπτικής τοπικής αναζήτησης (iterated local search) και
  - Διαδικασία άπληστης τυχαιοποιημένης προσαρμοστικής αναζήτησης (GRASP: Greedy Randomized Adaptive Search Procedure),
- 2. Αποδοχή χειρότερης γειτονικής λύσης που δεν βελτιώνουν τη λύση:
  - Προσομοίωση ανόπτησης (Simulated Annealing) και
  - Περιορισμένη αναζήτηση (Tabu Search).
- 3. Αλλαγή στη γειτονιά αναζήτησης:
  - Αλγόριθμος μεταβλητής γειτονιάς αναζήτησης (VNS: Variable Neighborhood Search).
  - Αλγόριθμος επέκτασης της γειτονιάς αναζήτησης (ENS: Expanding Neighborhood Search).
- 4. Αλλαγή αντικειμενικής συνάρτησης ή δεδομένων του προβλήματος:

• Αλγόριθμος καθοδηγούμενης τοπικής αναζήτησης (Guided Local Search).

Οι μεταευρετικοί αλγόριθμοι που χρησιμοποιούν πληθυσμό λύσεων είναι έντονα εμπνευσμένοι από τις φυσικές διεργασίες, συγκεκριμένα διακρίνονται σε δύο μεγάλες κατηγορίες αλγορίθμων με τη δεύτερη να έχει πέντε υποκατηγορίες:

- 1. Εξελικτικοί και Γενετικοί Αλγόριθμοι και
- 2. Νοημοσύνη Σμήνους και Αλγόριθμοι Εμπνευσμένοι από τη Φύση:
  - Αλγόριθμος βελτιστοποίησης Αποικίας Μυρμηγκιών,
  - ii. Αλγόριθμος βελτιστοποίησης Σμήνους Σωματιδίων (Particle Swarm Optimization),
  - iii. Αλγόριθμοι που βασίζονται σε Συμπεριφορές Μελισσών,
  - iv. Αλγόριθμοι Τεχνητών Ανοσοποιητικών Συστημάτων (Artificial Immune Systems) και
  - ν. Αλγόριθμοι εμπνευσμένοι από Φυσικές Διεργασίες.

2.4.1 Συμπεριφορά Μελισσών

Οι αλγόριθμοι νοημοσύνης σμήνους που βασίζονται στη συμπεριφορά των μελισσών χωρίζονται σε δύο κατηγορίες που αφορούν φυσικές διαδικασίες:

- 1. Συμπεριφορά κατά τη διάρκεια αναζήτησης τροφής (foraging) και
- 2. Συμπεριφορά κατά τη διάρκεια ζευγαρώματος (mating).

Η παρούσα διπλωματική πραγματεύεται την ανάπτυξη ενός αλγορίθμου βασισμένου στη συμπεριφορά των μελισσών κατά τη διάρκεια αναζήτησης τροφής. Για να γίνει κατανοητός ο τρόπος λειτουργίας του σμήνους μελισσών πρέπει να αναλυθεί η διαδικασία όπως πραγματοποιείται στη φύση.

Αρχικά οι μέλισσες φεύγουν από την κυψέλη για να ξεκινήσουν την αναζήτηση της τροφής. Μόλις εντοπίσουν την τροφή, λόγω μεγέθους, δεν είναι ικανές να τη συλλέξουν μόνες τους και να τη μεταφέρουν στην κυψέλη, επιστρέφουν, ενημερώνουν και προσπαθούν να πείσουν τις υπόλοιπες μέλισσες να βοηθήσουν στην περισυλλογή

της τροφής. Η ενημέρωση γίνεται μέσω μια διαδικασίας ειδικών κινήσεων που αναφέρεται ως χορός (waggle dance).

Κατά τη διάρκεια του χορού η κατεύθυνση που έχει η μέλισσα προσδιορίζει την κατεύθυνση της τροφής σε σχέση με τη θέαση του ήλιου, η ένταση των κινήσεων προσδιορίζει την απόσταση από την κυψέλη και η διάρκεια την ποσότητα της τροφής. Ακόμα, η μέλισσα ακουμπά με τις κεραίες τις όσο το δυνατόν περισσότερες ώστε να μάθουν το άρωμα και τη γεύση της τροφής.

Στην παρούσα διπλωματική η έννοια του χορού ενσωματώθηκε στο κριτήριο της αντικειμενικής συνάρτησης και θεωρήθηκε ως δεδομένη η στρατολόγηση σταθερού πλήθους μελισσών με την εύρεση καλύτερης λύσης.

2.5 Εργαλεία Προγραμματισμού

Ο αλγόριθμος που αναπτύχθηκε κατά την εκπόνηση της διπλωματικής εργασίας υλοποιήθηκε στο περιβάλλον Microsoft Visual Studio 2019 και η γλώσσα που επιλέχθηκε ήταν η C++, συγκεκριμένα η έκδοση C++20 Standard. Για την ενσωμάτωση παράλληλου προγραμματισμού και τη δημιουργία των threads χρησιμοποιήθηκε η διεπαφή προγραμματισμού εφαρμογών (API: Application Programming Interface) OpenMP (Open Multi-Processing).

Η OpenMP αποτελεί μία διεπαφή η οποία υποστηρίζει τον προγραμματισμό πολυεπεξεργασίας κοινής μνήμης σε πολλαπλές πλατφόρμες σε γλώσσες C, C++ και Fortran. Αποτελείται από ένα σύνολο οδηγιών του compiler, βιβλιοθήκες και περιβαλλοντικές μεταβλητές που επηρεάζουν τον χρόνο εκτέλεσης του προγράμματος. Η υποστήριξη της OpenMP μπορεί να γίνει κατευθείαν από τις ρυθμίσεις του Visual Studio και δεν απαιτεί την εγκατάσταση βιβλιοθηκών από εξωτερικές πηγές.

Για την υλοποίηση της γραφικής διεπαφής χρήστη, χρησιμοποιήθηκε η εξωτερική βιβλιοθήκη wxWidgets. Η βιβλιοθήκη wxWidgets αποτελεί μια διεπαφή προγραμματισμού εφαρμογών για την ανάπτυξη γραφικών διεπαφών οι οποίες

17

υιοθετούν τα στοιχεία και τους χειρισμούς του εκάστοτε λειτουργικού συστήματος στο οποίο αναπτύσσεται. Ακόμα, οι διεπαφές που έχουν αναπτυχθεί με την wxWidgets έχουν υποστήριξη ανεξαρτήτως πλατφόρμας και μπορούν να λειτουργήσουν χωρίς αλλαγή στον πηγαίο κώδικά τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ

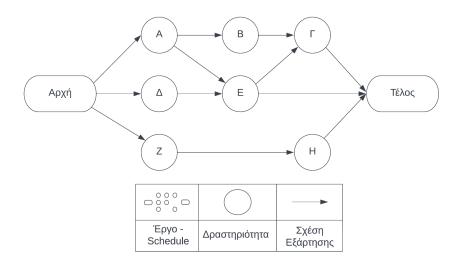
3

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ

3.1 Καθορισμός του Προβλήματος

3.1.1 Μαθηματική Μοντελοποίηση

Ένα έργο μπορεί να αναπαρασταθεί ως ένα δίκτυο M(N,A) με δραστηριότητες στους κόμβους (Activity on Node – AoN), Σχήμα 3.1, όπου N οι δραστηριότητες - κόμβοι και A οι σχέσεις εξάρτησης. Κάθε δραστηριότητα από την πλασματική Αρχή 0 έως την πλασματική Τέλος N+1 έχει διάρκεια d_i , απαίτηση πόρων r_{ik} και χρηματοροή CF_i , η οποία υπολογίζεται στον χρόνο λήξης της δραστηριότητας f_i . Κάθε πόρος έχει όριο διαθεσιμότητας u_k και το έργο υφίσταται μια καθυστέρηση για την δημιουργία της διορίας Δ του έργου, η οποία ισούται με $\Delta=1.15\times f_{N+1}$. Η τιμή του Δ καθορίστηκε ώστε να μην αψηφά τον σκοπό της καθυστέρησης. Πιο μικρές τιμές δεν θα βελτίωναν σημαντικά την λύση, ενώ μεγαλύτερες δεν θα παρήγαγαν ρεαλιστικές λύσεις.

Σχήμα 3.1: Ενδεικτικό σχήμα δικτύου ΑοΝ, N=7 δραστηριοτήτων.

Ο υπολογισμός της χρηματοροής είναι ως εξής:

$$CF_i = \operatorname{const} - \sum_{p=0}^{k} r_{ip} \times c_p \tag{3.1}$$

Όπου:

• k το πλήθος των διαφορετικών πόρων,

- p ο πόρος,
- c_p η αξία μία μονάδας του πόρου p, ίση με 15.0 για όλους τους πόρους
- ί η δραστηριότητα και
- const μία σταθερά που ισούται με 100.0.

Οι τιμές αυτές επιλέχθηκαν πειραματικά ως σταθερές ώστε πρώτον, να υπάρχει ευκολία στην σύγκριση των λύσεων και δεύτερον να παράγονται αρνητικές και θετικές npv στις δραστηριότητες.

Στους μαθηματικούς ορισμούς που αναφέρθηκαν οι μεταβλητές που χρησιμοποιούνται δεν είναι οι αντιπροσωπευτικές ονομασίες των μεταβλητών που υπάρχουν στον πηγαίο κώδικα, διότι στην πραγματικότητα είναι ιδιαίτερα μεγάλες. Για την σαφήνεια λοιπόν του μαθηματικού μοντέλου, θα ορισθούν στη συνέχεια πίνακας αντιστοιχίας 3.1.

Πίνακας 3.1: Αντιστοιχία μεταβλητών μαθηματικού μοντέλου - δεδομένων πηγαίου κώδικα.

Μαθηματικό	Πηγαίος
Μοντέλο	Κώδικας
i	activity
d_i	duration
k	resourceNum
r_{ik}	demand
u_k	resource Cap
CF_i	cf
s_i	start
f_i	start + duration
j	successors
c_p	ResourceCost
const	Constant V
Δ	del

Το πρόβλημα που επιλύει ο αλγόριθμος που αναπτύχθηκε στα πλαίσια της παρούσας διπλωματικής εργασίας ανήκει στην κατηγορία των RCPSP με Προεξοφλημένες Ταμειακές Ροές (Discounted Cash flows), εν συντομία RCPSP-DC. Το πρόβλημα

μοντελοποιείται ως εξής:

$$\max \sum_{i=1}^{N} \frac{CF_i}{(1+i)^{f_i}}$$
 (3.2)

Υποκείμενη στους περιορισμούς:

$$f_i \le s_j, \quad \forall (i,j) \in A,$$
 (3.3)

$$f_{N+1} \le \Delta \tag{3.4}$$

$$\sum_{i \in P_t} r_{ik} \le u_k, \ t = 1, \cdots, f_{N+1} + \delta \text{ kai } k \in R$$
 (3.5)

$$f_0 = 0, d_0 = 0 (3.6)$$

$$\Delta$$
 ακέραιος (3.7)

Στόχος της επίλυσης της αντικειμενικής συνάρτησης 3.2 είναι η εύρεση λύσης ώστε να μεγιστοποιείται η συνολική τιμή της npv.

Ο περιορισμός 3.3 εξασφαλίζει την μη παραβίαση των σχέσεων εξάρτησης καθ' όλη την διάρκεια του έργου, με j τους διάδοχους της δραστηριότητας i.

Ο περιορισμός 3.4 εξασφαλίζει πως η διάρκεια του έργου δεν θα είναι μεγαλύτερη της προθεσμίας.

Ο περιορισμός 3.5 ορίζει την διαθεσιμότητα του πόρου r, η οποία παραμένει σταθερή σε όλη την διάρκεια του έργου και δεν μπορεί να παραβιάζεται σε οποιαδήποτε στιγμή, δηλαδή το άθροισμα ζήτησης του πόρου r_{ik} από όλες τις δραστηριότητες P_t την χρονική περίοδο t, δεν μπορεί να υπερβαίνει την διαθεσιμότητα u_k .

Τέλος, ο περιορισμός 3.6 ορίζει πως το έργο ξεκινά την χρονική στιγμή μηδέν και ο περιορισμός 3.7 ότι η διορία του έργου θα είναι ακέραιος αριθμός.

3.1.2 Παράμετροι για την σχεδίαση του αλγορίθμου

Για την εκκίνηση του αλγορίθμου που υλοποιήθηκε απαιτείται ένα σύνολο παραμέτρων τα περισσότερα εκ των οποίων οι τιμές τους καθορίζονται από τον χρήστη:

- initial, τύπου int όπου καθορίζει τον αρχικό πληθυσμό και κατ' επέκταση το πλήθος των καλύτερων (best) και των ελίτ (elite) λύσεων που θα προκύψουν από τους υπολογισμούς.
- frg, τύπου int όπου προσδιορίζει την έκταση της τοπικής έρευνας για κάθε ένα άτομο του αρχικού πληθυσμού (initial).
- rate, τύπου double που καθορίζει την τιμή του προεξοφλητικού επιτοκίου.
- s_rates ένα διάνυσμα τύπου double, όπου ο χρήστης μπορεί να ορίσει δυναμικά το πλήθος των διαφορετικών προεξοφλητικών επιτοκίων και στην συνέχεια τις τιμές αυτών στην περίπτωση όπου θελήσει να προβεί σε ανάλυση ευαισθησίας του προβλήματος.

Επίσης, για την εκτίμηση της ορθότητας και της αποτελεσματικότητας του αλγόριθμου, αλλά και την εξαγωγή συγκρίσεων με παρόμοιες προσεγγίσεις θα χρησιμοποιηθούν διεθνώς χρησιμοποιούμενα σύνολα δεδομένων (data sets) που υπάρχουν και αντλούνται από την επίσημη βιβλιοθήκη PSPLIB (Kolisch & Sprecher, 1997). Τα αρχεία που χρησιμοποιούνται από την επίσημη βιβλιοθήκη αποτελούν το πρόβλημα προς επίλυση και ποικίλουν σε πολυπλοκότητα, ωστόσο ακολουθούν την ίδια διάταξη και μορφή, η οποία είναι η μορφή Patterson (OR-AS, 2015). Η χρήση της συγκεκριμένης μορφής έχει εφαρμογή για την εκπροσώπηση των δικτύων ΑοΝ, Σχήμα 3.1, σε μορφή απλού κειμένου. Παρακάτω οι ονομασίες των μεταβλητών που παρουσιάζονται συναντούνται έτσι και στον πηγαίο κώδικα. Τα αρχεία αυτά περιέχουν κατά σειρά:

- 1. Το πλήθος των δραστηριοτήτων (inputs), μαζί με τις πλασματικές δραστηριότητες Αρχή και Τέλος, και το πλήθος των διαφορετικών ανανεώσιμων πόρων (resourceNum),
- 2. Τη διαθεσιμότητα κάθε ανανεώσιμου πόρου (resourceCap),
- 3. Από την τρίτη γραμμή μέχρι την τελευταία ακολουθούν οι πληροφορίες κάθε δραστηριότητας οι οποίες είναι:
  - i. Η διάρκεια (duration),
  - ii. Οι απαιτήσεις πόρου για κάθε πόρο (demand),
  - iii. Το πλήθος των διάδοχων (numofsucc) και

iv. Τα ID των διάδοχων (successors)

Στο Σχήμα 3.2 παρουσιάζεται η διάταξη των αρχείων .RCP ή .txt που χρησιμοποιούνται.

Inputs resourceNum	32	4							
resourceCap	12	13	4	12					
duration 4*demand numofsucc successors		0	0	0	0	3	2	3	4
	0	0	0	0	0	0			

Σχήμα 3.2: Διάταξη αρχείου 30 δραστηριοτήτων, J301_1.RCP.

3.1.3 Οι κλάσεις του αλγόριθμου

Παρακάτω παρουσιάζονται οι κλάσεις που χρησιμοποιούνται στον αλγόριθμο:

- 1. Repep Class,
- 2. In Pop Class,
- 3. Foragers Class,
- 4. Best Class,
- 5. Elite Class και
- 6. Opt Class.

Η κλάση Repep αποτελεί ένα αντικείμενο αποθήκευσης των δεδομένων που φορτώνονται από το αρχείο και παρέχουν πληροφορίες για την κάθε δραστηριότητα. Οι υπόλοιπες κλάσεις αποτελούν μια μέθοδο αποθήκευσης των λύσεων στα κομβικά σημεία κατά της εκτέλεση του αλγόριθμου.

Συγκεκριμένα σε κάθε κλάση αποθηκεύονται:

- Στην Ιη Ρορ ο αρχικός πληθυσμός,
- Στην Foragers η Τοπική Έρευνα,
- Στην Best οι καλύτερες λύσεις της Τοπικής Έρευνας,

- Στην Elite οι λύσεις μετά την καθυστέρηση και
- Στην Ορτ η καλύτερη λύση που παρήγαγε ο αλγόριθμος.

Παρακάτω βρίσκονται οι πίνακες 3.2 - 3.6 με τα δεδομένα και του τύπους των δεδομένων κάθε κλάσης:

Πίνακας 3.2: Δεδομένα - Μέλη Repep Class

DESIGNATION	VARIABLE TYPE	DESCRIPTION					
activity	int	Η δραστηριότητα					
duration	int	Διάρκεια					
demand	vector <int></int>	Απαίτηση πόρων					
numofsucc	int	Πλήθος διάδοχων					
successors	vector <int></int>	Διάδοχοι (Επόμενες δραστηριότητες					
predecessors	vector <int></int>	Προαπαιτούμενες (Προηγούμενες					
predecessors	vector sint	δραστηριότητες)					
cf	double	Χρηματοροή					
start	int	Χρονική στιγμή εκκίνησης					
activityCheck	bool	Μεταβλητή ελέγχου					
NPV	double	Τιμή της ΝΡV της δραστηριότητας					

Πίνακας 3.3: Δεδομένα - Μέλη In_Pop Class

DESIGNATION	VARIABLE TYPE	DESCRIPTION				
solution	vector <int></int>	Η σειρά των δραστηριοτήτων				
NPV	double	Η συνολική τιμή της ΝΡV				
duration	int	Η διάρκεια της λύσης				
prio	vector <double></double>	Οι τιμές του διανύσματος προτεραιότητας για κάθε δραστηριότητα				

Πίνακας 3.4: Δεδομένα - Μέλη Foragers Class

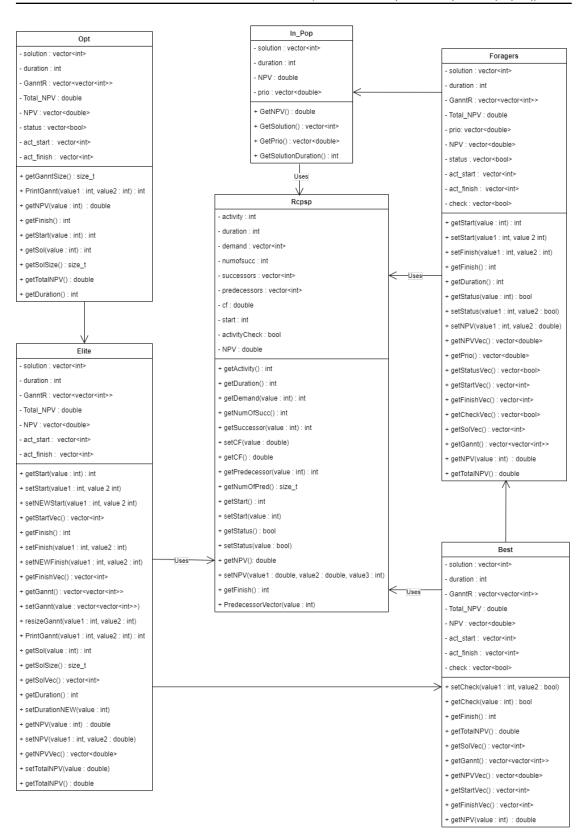
DESIGNATION	VARIABLE TYPE	DESCRIPTION				
solution	vector <int></int>	Η σειρά των δραστηριοτήτων				
duration	int	Η διάρκεια της λύσης				
Gannt	vector <vector<int>></vector<int>	Πίνακας χρήσης πόρων				
Total_NPV	double	Η συνολική τιμή της ΝΡV				
NPV	vector <double></double>	NPV κάθε δραστηριότητας της λύσης				
		Μεταβλητή ελέγχου για κάθε				
status	vector <bool></bool>	δραστηριότητας της λύσης				
act_start	vector <int></int>	Χρονική στιγμή εκκίνησης κάθε δραστηριότητας της λύσης				
act_finish	vector <int></int>	Χρονική στιγμή λήξης κάθε δραστηριότητας της λύσης				
prio	vector <double></double>	Οι τιμές του διανύσματος προτεραιότητας για κάθε δραστηριότητα				
check	vector <bool></bool>	Μεταβλητή ελέγχου για καθυστέρηση				

Πίνακας 3.5: Δεδομένα - Μέλη Best Class

DESIGNATION	VARIABLE TYPE	DESCRIPTION				
solution	vector <int></int>	Η σειρά των δραστηριοτήτων				
duration	int	Η διάρκεια της λύσης				
Gannt	vector <vector<int>></vector<int>	Πίνακας χρήσης πόρων				
Total_NPV	double	Η συνολική τιμή της ΝΡV				
NPV	vector <double></double>	ΝΡΥ κάθε δραστηριότητας της				
INPV	vector\double>	λύσης				
act start vector <int></int>		Χρονική στιγμή εκκίνησης κάθε				
act_start	vector\mit>	δραστηριότητας της λύσης				
act finish	vector <int></int>	Χρονική στιγμή λήξης κάθε				
act_IIIIISII	vector\iiit>	δραστηριότητας της λύσης				
check	vector <bool></bool>	Μεταβλητή ελέγχου για				
CHECK	VECTO1 \0001/	καθυστέρηση				

Πίνακας 3.6: Δεδομένα - Μέλη Elite και Opt Class

DESIGNATION	VARIABLE TYPE	DESCRIPTION				
solution	vector <int></int>	Η σειρά των δραστηριοτήτων				
duration	int	Η διάρκεια της λύσης				
Gannt	vector <vector<int>></vector<int>	Πίνακας χρήσης πόρων				
Total_NPV	double	Η συνολική τιμή της ΝΡV				
NPV	vector <double></double>	ΝΡΟ κάθε δραστηριότητας της				
	vector\double>	λύσης				
act start	vector <int></int>	Χρονική στιγμή εκκίνησης κάθε				
act_start	vector\mit>	δραστηριότητας της λύσης				
act finish	vector <int></int>	Χρονική στιγμή λήξης κάθε				
act_finish	Vector\IIIt/	δραστηριότητας της λύσης				

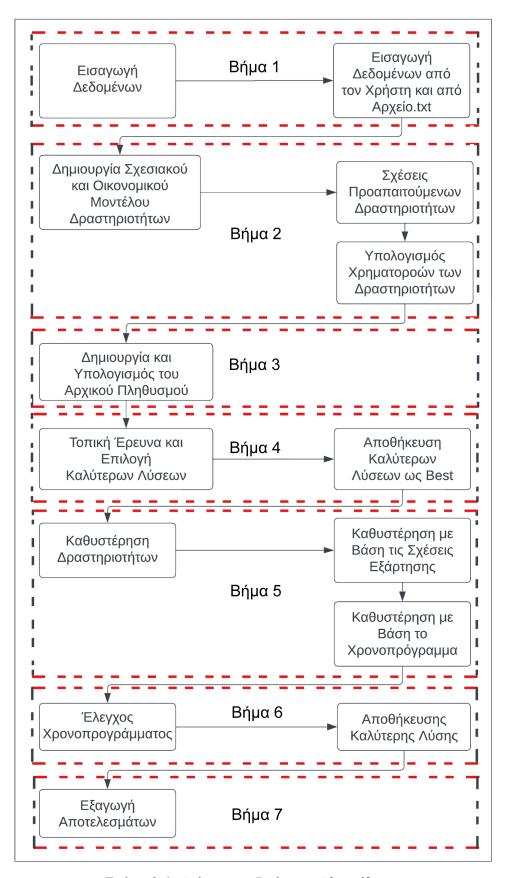
Σχήμα 3.3: Διάγραμμα κλάσεων

3.2 Παρουσίαση του Αλγορίθμου

Ο πηγαίος κώδικας του αλγόριθμου που υλοποιήθηκε αποτελείται από τα παρακάτω βήματα:

- 1. Εισαγωγή δεδομένων,
- 2. Δημιουργία Σχεσιακού και Οικονομικού Μοντέλου,
- 3. Δημιουργία και Υπολογισμός του Αρχικού Πληθυσμού,
- 4. Τοπική Έρευνα και Επιλογή Καλύτερων Λύσεων,
- 5. Καθυστέρηση Δραστηριοτήτων,
- 6. Έλεγχος Χρονοπρογράμματος,
- 7. Εξαγωγή Αποτελεσμάτων.

Στο Σχήμα 3.4 παρουσιάζεται το διάγραμμα ροής του αλγόριθμου όπου φαίνεται αναλυτικά η σειρά με την οποία εκτελούνται τα βήματα και οι επιμέρους διαδικασίες των βημάτων. Προτού ξεκινήσει η ανάλυση του πηγαίου κώδικα, σε αυτό το σημείο αξίζει να αναφερθεί πως στις παρακάτω υποενότητες θα γίνει η ανάλυση της λειτουργίας του αλγόριθμου και όχι της διεπαφής χρήστη. Ο τρόπος που μπορεί ο χρήστης να αλληλεπιδράσει με τις αρχικές τιμές, να επιλέξει το αρχείο του προβλήματος, να επιλέξει αν το πρόγραμμα θα εκτελέσει ανάλυση ευαισθησίας, όπως αναφέρθηκε στην υποενότητα 3.1.2 και τα γραφήματα που μπορεί να εξάγει το πρόγραμμα θα αναφερθούν στο επόμενο κεφάλαιο όπου θα αναλυθεί η διεπαφή χρήστη για λόγους σαφήνειας.

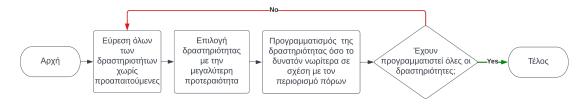
Σχήμα 3.4: Διάγραμμα Ροής του Αλγορίθμου.

3.3 Προεπισκόπηση Σημαντικών Βημάτων

Πριν την ανάλυση βήμα προς βήμα, θα αναλυθούν περιεκτικά τα σημαντικότερα και μεγαλύτερα βήματα του αλγορίθμου, ώστε να είναι πιο εύκολη και κατανοητή η λειτουργία τους.

3.3.1 Αρχικός Πληθυσμός

Για την εύρεση των λύσεων και την ποικιλομορφία τους, καθ' όλη την διάρκεια του υπολογισμού του αλγορίθμου χρησιμοποιείται η Εμπρόσθια Σειριακή Μέθοδος Παραγωγής Χρονοπρογραμμάτων (Forward SSGS - Forward Serial Schedule Generation Scheme) (Kolisch, 1996) με τη χρήση διανυσμάτων προτεραιότητας. Με τον όρο Εμπρόσθια (Forward) προσδιορίζεται πως το χρονοπρόγραμμα σχεδιάζεται από την αρχική δραστηριότητα προς την τελική. Τα βήματα της μεθοδολογίας αυτής παρουσιάζοντα στο διάγραμμα ροής στο Σχήμα 3.5.

Σχήμα 3.5: Διάγραμμα Ροής Εμπρόσθιας Σειριακής Μεθόδου Παραγωγής Χρονοπρογραμμάτων

Τα διανύσματα προτεραιότητας παράγονται εν μέσω μίας γεννήτριας τυχαίων αριθμών με την κλήση των κλάσεων random_device και uniform_real_distribution. Όπως φαίνεται και από την ονομασία της κλάσης, οι αριθμοί που παράγονται ακολουθούν μία ομοιόμορφη κατανομή ώστε να υπάρχει ίση πιθανότητα εμφάνισης ολόκληρου του εύρους τιμών και να αποφευχθεί η αλγοριθμική μεροληψία. Με τη χρήση τους αναθέτονται τιμές από 0.001 έως και 0.999 στις δραστηριότητες του προβλήματος, με τις πλασματικές δραστηριότητες «Αρχή» ή 0 και «Τέλος» ή n+1 να λαμβάνουν τιμές 1.00 και 0.00 αντίστοιχα ώστε να εισαχθούν στις αντίστοιχες θέσεις. Ο Πίνακας 3.7 αποτελεί ένα παράδειγμα που δημιουργήθηκε από τον αλγόριθμο.

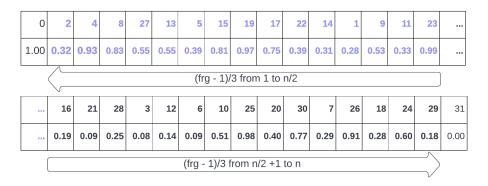
Πίνακας 3.7: Παράδειγμα λίστας και διανυσμάτων προτεραιότητας για πρόβλημα 30 δραστηριοτήτων του αρχείου J301 1.RCP.

Activity:	0	3	2	1	14	9	21	6	 30	31
Priority:	1.00	0.81	0.63	0.56	0.36	0.19	0.76	0.18	 0.69	0.00

3.3.2 Τοπική Έρευνα

Η διαδικασία της Τοπικής Έρευνας αποτελεί το πιο χρονοβόρο τμήμα του αλγορίθμου καθώς εφαρμόζεται σε ολόκληρο τον πληθυσμό (initial) και εκτελεί έναν μεγάλο αριθμό επαναλήψεων (frg). Η διαδικασία ουσιαστικά πραγματοποιεί αλλαγές στα διανύσματα προτεραιότητας των αρχικών λύσεων, χωρίς όμως να αλλάζει τις τιμές των πλασματικών δραστηριοτήτων 0 και n+1. Αρχικά αποθηκεύεται η αρχική λύση και στην συνέχεια ακολουθούν οι αλλαγές στα διανύσματα προτεραιότητας για την παραγωγή νέων λύσεων με τρεις διαφορετικούς τρόπους:

- 1. Αλλαγή των διανυσμάτων προτεραιότητας από την πρώτη δραστηριότητα έως την μεσαία δραστηριότητα, n/2, της λύσης για (frg-1)/3 λύσεις.
- 2. Αλλαγή των διανυσμάτων προτεραιότητας από την επόμενη της μεσαίας δραστηριότητας, n/2+1, έως την τελευταία δραστηριότητα της λύσης για (frg-1)/3 λύσεις.
- 3. Τυχαίες αλλαγές σε ολόκληρη την λύση για (frg-1)/3 λύσεις.

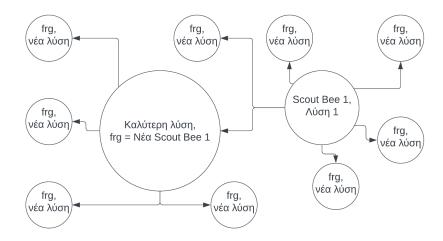

Σχήμα 3.6: Ενδεικτικό σχήμα πρώτου και δεύτερου τρόπου αλλαγής προτεραιότητας

Για παράδειγμα, σε ένα πρόβλημα n=30 δραστηριοτήτων, με αρχικό πληθυσμό initial=1 και αριθμό επαναλήψεων frg=100:

- Θα διατηρηθεί η λύση του αρχικού πληθυσμού ως νέα λύση 0,
- Θα παραχθούν 33 λύσεις με κάθε διαφορετικό τρόπο,
- Αν βρεθεί καλύτερη λύση από την αρχική (initial) τότε η νέα λύση γίνεται η αρχική και ξεκινά εκ νέου η αλλαγή των διανυσμάτων προτεραιότητας,
- Η διαδικασία αυτή επαναλαμβάνεται για κάθε μέλος του πληθυσμού έως ότου με το πέρας των αλλαγών να μην βρεθεί καλύτερη λύση.

Ο διαχωρισμός της Τοπικής Έρευνας με αυτόν τον τρόπο δίνει στον αλγόριθμο το πλεονέκτημα να εκτελεί εστιασμένη αναζήτηση καλύτερης λύσης με τους τρόπους που αναδεικνύονται στο Σχήμα 3.6, κρατώντας σε κάθε περίπτωση την μισή λύση ατόφια και πραγματοποιώντας αλλαγές στην υπόλοιπη μισή. Το μέγεθος της εντατικοποίησης επιλέχθηκε πειραματικά καθώς βρέθηκε πως το συγκεκριμένο πλήθος αλλαγών είναι ικανό να παράξει καλύτερη λύση. Με τον τρίτο τρόπο αλλαγής ο αλγόριθμος εκτελεί τη διαφοροποίηση των λύσεων με σκοπό να τα απεγκλωβιστεί από τοπικές βέλτιστες λύσεις ώστε να παράξει την καλύτερη δυνατή λύση.

Σχήμα 3.7: Εύρεση καλύτερης λύσης και επανάληψη Τοπικής Έρευνας

Ένα ακόμα πλεονέκτημα του διαχωρισμού αποτελεί το γεγονός πως η συγκεκριμένη συνάρτηση έχει δομηθεί κατάλληλα ώστε να μπορεί να παράγει τις λύσεις παράλληλα για κάθε τρόπο. Αυτό επιτυγχάνεται με την ανάθεση ενός thread για κάθε διαφορετικό τρόπο, συνολικά τρία threads, μειώνοντας τον χρόνο υπολογισμού σε σημαντικό βαθμό.

Στο τέλος της διαδικασίας, αποθηκεύεται η καλύτερη λύση από κάθε μέλος του πληθυσμού ως ο νέος πληθυσμός (Best λύσεις), ενώ ο παλιός διαγράφεται.

3.3.3 Καθυστέρηση

Η διαδικασία της καθυστέρησης είναι σημαντική καθώς είναι διακριτό από την την εξίσωση 2.1 στη σελίδα 9, πως με την αύξηση του χρόνου λήξης μιας δραστηριότητας με αρνητική χρηματοροή, μπορεί να αυξηθεί η ολική npv του έργου. Η διαδικασία της καθυστέρησης υφίσταται για όλα τα μέλη του νέου πληθυσμού και πραγματοποιείται σε δύο στάδια:

- 1. Με βάση τις σχέσεις εξάρτησης και
- 2. Με βάση τους χρόνους λήξης των δραστηριοτήτων

Τα κριτήρια που θα προσδιορίσουν αν θα γίνει καθυστέρηση μιας ή ενός σετ δραστηριοτήτων θα αναλυθεί παρακάτω. Η διαδικασία δύο σταδίων υλοποιήθηκε από τους (Leyman & Vanhoucke, 2015) και εφαρμόστηκε στην παρούσα εργασία.

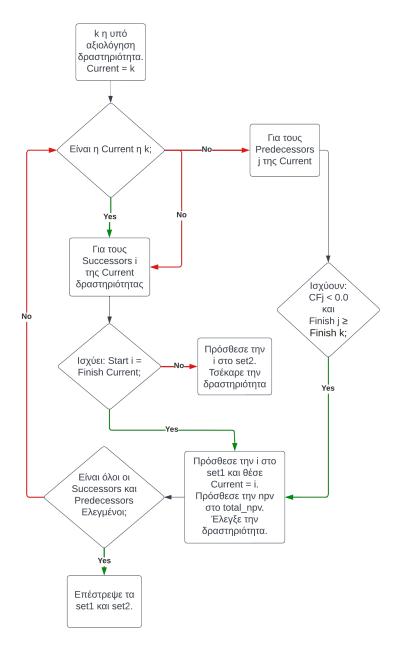
Αρχικά, στο πρώτο στάδιο εφαρμόζεται η καθυστέρηση Δ στο χρονοπρόγραμμα και ξεκινώντας από την τελευταία δραστηριότητας της λύσης (λίστα προτεραιότητας), αξιολογείται η χρηματοροή κάθε δραστηριότητας. Μέσω μιας επαναληπτικής μεθόδου επιστρέφεται το σετ δραστηριοτήτων προς καθυστέρηση (set1), το άθροισμα των npv των δραστηριοτήτων του set1 (npv_total) και το σετ δραστηριοτήτων για τον υπολογισμό της καθυστέρησης (set2). Ο αλγόριθμος υπολογισμού των set φαίνεται στο Σχήμα 3.8.

Έπειτα γίνεται η αξιολόγηση του συνόλου npv_total, όπου αν είναι θετική, η διαδικασία της καθυστέρησης παραλείπεται και η διαδικασία προχωράει στην προηγούμενη δραστηριότητα της λίστας προτεραιότητας. Ωστόσο, αν είναι αρνητική, υπολογίζεται η μέγιστη επιτρεπτή καθυστέρηση που μπορεί να εφαρμοστεί στο set1. Η τιμή αυτή υπολογίζεται ως εξής:

$$\delta = \min_{i \in set1, k \in set2, k \in S_i} s_k - f_i \tag{3.8}$$

Όπου:

- S_i οι διάδοχοι (Successors της δραστηριότητας i),
- s_k ο χρόνος έναρξης του διάδοχου του i και
- f_i ο χρόνος λήξης του i.

Σχήμα 3.8: Αναλυτικό διάγραμμα ροής υπολογισμού set1 και set2 με βάση τις σχέσεις εξάρτησης. Πηγή: (Leyman & Vanhoucke, 2015).

Όπου:

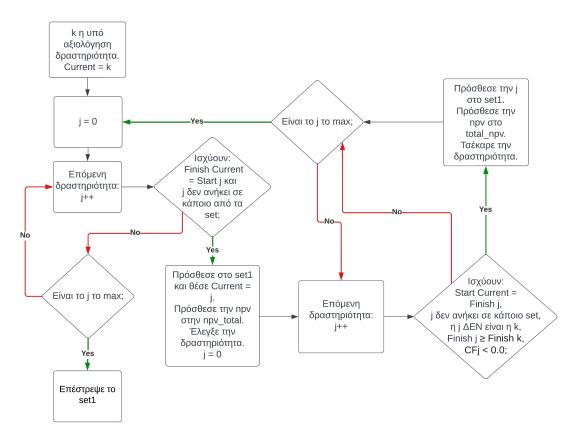
- k η αρχική υπό αξιολόγηση δραστηριότητα,
- $Finish_k$ χρόνος λήξης της δραστηριότητας k,
- Current, η δραστηριότητα που αξιολογείται,
- Finish_{Current} ο χρόνος λήξης της δραστηριότητας που αξιολογείται,
- i οι διάδογοι (Successors) της Current,
- Start_i, ο χρόνος έναρξης της δραστηριότητας i,
- j οι προαπαιτούμενες (Predecessors) της Current,
- Start_i ο χρόνος έναρξης της δραστηριότητας j,
- Finish, ο χρόνος λήξης της δραστηριότητας j,
- CF_i η χρηματοροή της δραστηριότητας j και
- total_npv το άθροισμα της npv των δραστηριοτήτων του set1

Αφότου έχει υπολογιστεί η τιμή της εξίσωσης 3.8, η διαδικασία συνεχίζει με την εφαρμογή της καθυστέρησης στο set1 και τον έλεγχο παραβίασης διαθεσιμότητας πόρων. Στην περίπτωση που η καθυστέρηση είναι αδύνατη, η διαδικασία συνεχίζει την αξιολόγηση στις προηγούμενες δραστηριότητες της λίστας προτεραιότητας. Αν στο τέλος της διαδικασίας του ελέγχου της λίστας προτεραιότητας έχει γίνει τουλάχιστον μία καθυστέρηση στο χρονοπρόγραμμα, η διαδικασία αξιολόγησης της λίστας προτεραιότητας ξεκινά εκ νέου, έως ότου να είναι αδύνατη η περαιτέρω καθυστέρηση των δραστηριοτήτων.

Το δεύτερο στάδιο της καθυστέρησης λειτουργεί με την ίδια αρχή του πρώτου σταδίου με την μόνη διαφορά στα κριτήρια δημιουργίας του set1.

Όπου:

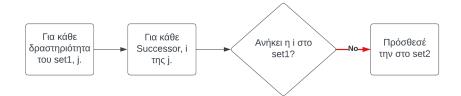
- k η αργική υπό αξιολόγηση δραστηριότητα,
- Finish_k χρόνος λήξης της δραστηριότητας k,

Σχήμα 3.9: Αναλυτικό διάγραμμα ροής υπολογισμού set1 βάση τους χρόνους λήξης. Πηγή: (Leyman & Vanhoucke, 2015).

- Current, η δραστηριότητα που αξιολογείται,
- Finish_{Current} ο χρόνος λήξης της δραστηριότητας που αξιολογείται,
- j μία δραστηριότητα, αρχίζοντας από την αρχή της λίστας προτεραιότητας,
- Start, ο χρόνος έναρξης της δραστηριότητας j,
- Finish_i ο χρόνος λήξης της δραστηριότητας j,
- CF_i η χρηματοροή της δραστηριότητας j,
- total npv το άθροισμα της npv των δραστηριοτήτων του set1 και
- max το πλήθος των δραστηριοτήτων της λίστας προτεραιότητας.

Μόλις υπολογισθεί το set1 ακολουθεί ο υπολογισμός του set2 στο Σχήμα 3.10 ως εξής:

Σχήμα 3.10: Αναλυτικό διάγραμμα ροής υπολογισμού set2 βάση τους χρόνους λήξης. Πηγή: (Leyman & Vanhoucke, 2015).

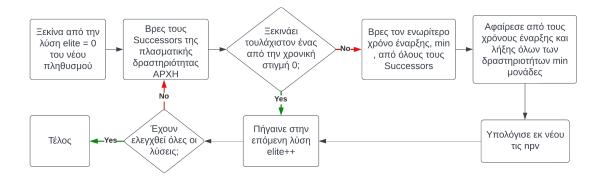
3.3.4 Έλεγχος Χρονοπρογράμματος

Πρέπει να σημειωθεί πως σε προβλήματα όπου ένα μεγάλο πλήθος ή όλες οι δραστηριότητες παρουσιάζουν αρνητική χρηματοροή, όπως είναι αναμενόμενο, ο αριθμός δραστηριοτήτων που καθυστερούν είναι πιθανόν να είναι υπερβολικός. Ως αποτέλεσμα, το τελικό χρονοπρόγραμμα ενδέχεται να μην ξεκινά από την χρονική στιγμή 0, αλλά αργότερα. Για τον λόγο αυτόν εφαρμόζεται μια διόρθωση σε όλες τις δραστηριότητες ίση με:

$$\min_{i \in S_0} f_i - d_i \tag{3.9}$$

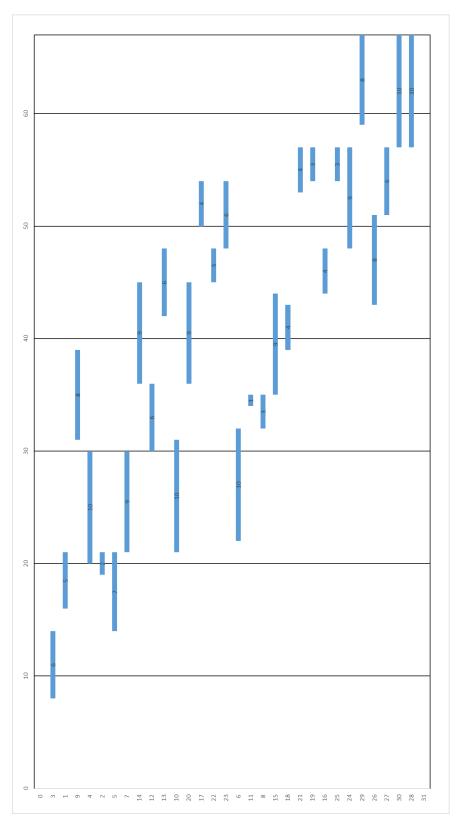
Όπου:

- S_0 το σετ των successors της πλασματικής δραστηριότητας 0,
- i o successor,
- f_i ο χρόνος λήξης του successor και
- d_i η διάρκεια του successor.

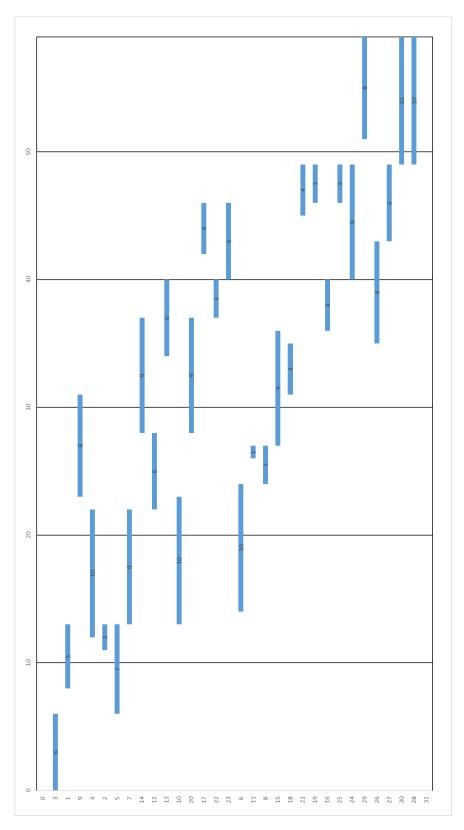

Σχήμα 3.11: Διάγραμμα ροής Ελέγχου Χρονοπρογράμματος

Έπειτα, υπολογίζεται εκ νέου οι npv των δραστηριοτήτων και κατά συνέπεια η συνολική. Στο Σχήμα 3.12 φαίνεται το χρονοπρόγραμμα που έχει υποστεί καθυστέρηση αλλά είναι εσφαλμένο λόγω της καθυστέρησης σε όλες τις δραστηριότητες ενώ στο Σχήμα 3.13 είναι το ίδιο χρονοπρόγραμμα διορθωμένο.

Σχήμα 3.12: Παράδειγμα χρονοπρογράμματος 30 δραστηριοτήτων, αρχείο $J3048\_9.RCP$, πριν την κλήση της Check_Schedule.

Σχήμα 3.13: Παράδειγμα χρονοπρογράμματος 30 δραστηριοτήτων, αρχείο $J3048\_9.RCP$, μετά την κλήση της Check_Schedule.

3.4 Ανάλυση Πηγαίου Κώδικα

Παρακάτω ξεκινά η ανάλυση βήμα προς βήμα του πηγαίου κώδικα για όλα τα βήματα του αλγορίθμου. Η ανάλυση που ακολουθεί αφορά τον τρόπο λειτουργίας και εκτέλεσης του αλγορίθμου με την προσέγγιση των μελισσών. Στην επόμενη ενότητα, 3.5, θα αναλυθεί ο μεταευρετικός αλγόριθμος Simulated Annealing που υλοποιήθηκε για την σύγκριση των λύσεων της Τοπικής Έρευνας.

3.4.1 Βήμα 1 - Εισαγωγή Δεδομένων

Το πρώτο στάδιο αποτελεί την εισαγωγή των πα•ραμέτρων που αφορούν το μέγεθος του αρχικού πληθυσμού, το ύψος του προεξοφλητικού επιτοκίου και το αρχείο του προβλήματος που θα χρησιμοποιηθεί. Εφόσον ο χρήστης επιλέξει τα προαναφερθέντα στοιχεία, καλείται η συνάρτηση data όπου εκτελεί τα εξής βήματα:

- Κάλεσε την συνάρτηση data.
- Δημιούργησε dummy μεταβλητές για την προσωρινή αποθήκευση των στοιχείων κατά την ανάγνωση του αρχείου.
- Διάβασε το αρχείο.
- Όρισε το μέγεθος του αντικειμένου της κλάσης Repsp ίσο με *inputs*.
- Μετέφερε τα στοιχεία από τις dummy μεταβλητές στο αντικείμενο της κλάσης Repsp.
- Όρισε μια πλασματική μεταβλητή MaxTime τύπου int για τον ορισμό του μεγέθους του πίνακα πόρων.

3.4.2 Βήμα 2 - Σχεσιακό και Οικονομικό Μοντέλο

Από το αρχείο, όπως αναφέρθηκε και στο Σχήμα 3.2, μας δίνεται έτοιμο το μοντέλο των διαδόχων για κάθε δραστηριότητα. Είναι αναγκαίος όμως ο υπολογισμός του μοντέλου εξάρτησης των προαπαιτούμενων δραστηριοτήτων πρώτον για την διευκόλυνση στους υπολογισμούς των λύσεων και δεύτερον απαιτείται στην διαδικασία του υπολογισμού της καθυστέρησης. Ακόμα, εφόσον η αντικειμενική συνάρτηση που βελτιστοποιεί ο

αλγόριθμος είναι η 3.2, πρέπει να υπολογιστούν οι χρηματοροές. Τα βήματα είναι τα εξής:

- Κάλεσε την συνάρτηση CreatePredecessors.
  - ο Για κάθε δραστηριότητα πάρε τους διάδοχους.
  - Για κάθε διάδοχο της δραστηριότητας κάνε push_back το predecessors vector της δραστηριότητας.
- Κάλεσε την συνάρτηση createCF.
- Για κάθε δραστηριότητα υπολόγισε την cf σύμφωνα με την εξίσωση 3.1.

3.4.3 Βήμα 3 - Αρχικός Πληθυσμός

Για την δημιουργία και την αποθήκευση των λύσεων του αρχικού πληθυσμού, γίνεται η χρήση της κλάσης In_Pop. Συγκεκριμένα τα βήματα είναι:

- Όρισε το μέγεθος του αντικειμένου scout bees της κλάσης In Pop ίσο με inputs.
- Κάλεσε τον default constructor της κλάσης In_Pop για την αρχικοποίηση των μελών του αντικειμένου scout bees, Πίνακας 3.3.

Ο αλγόριθμος που καλείται είναι η συνάρτηση **Initial_Population** η οποία έχει ως παράμετρους:

- Το μέγεθος του πληθυσμού, initial.
- Ένα vector random, ως χώρο αποθήκευσης των διανυσμάτων προτεραιότητας.
- Ένα vector solution, ως χώρο αποθήκευσης της λίστας προτεραιότητας.

Ακολουθεί η ανάθεση τιμών στο vector random με την χρήση της γεννήτριας τυχαίων αριθμών και η κλήση της συνάρτησης για την δημιουργία των λύσεων SSGS_Forward. Ο αλγόριθμος της συνάρτησης αυτής είναι δομημένος έτσι ώστε να καλείται για την δημιουργία του αρχικού πληθυσμού καθώς όμως και κατά την διάρκεια της Τοπικής Έρευνας. Επειδή η διαδικασία δημιουργίας λύσεων σε αυτές τις περιπτώσεις είναι ίδιες, η SSGS_Forward όπως επίσης και οι συναρτήσεις που καλούνται διαδοχικά κατά την διάρκεια υπολογισμού των λύσεων έχουν ως παράμετρο, μεταξύ άλλων, έναν δείκτη

trigger ο οποίος καθορίζει αν ο αλγόριθμος βρίσκεται στην διαδικασία δημιουργίας λύσεων για τον αρχικό πληθυσμό, trigger=0, ή αν βρίσκεται στην διαδικασία της Τοπικής Έρευνας, trigger=1. Οι παράμετροι της **SSGS Forward** είναι:

- To vector random.
- Ο δείκτης s_index, ο οποίος καθορίζει για ποιο μέλος του αρχικού πληθυσμού αντιστοιχεί η λύση που υπολογίζεται.
- Ο δείκτης frg, ο οποίος καθορίζει σε ποιο σημείο της Τοπικής Έρευνας βρίσκεται ο αλγόριθμος.
- Ο δείκτης trigger, που ορίζει αν θα γίνει δημιουργία αρχικού πληθυσμού ή Τοπική Έρευνα.

Οι συναρτήσεις που χρησιμοποιούνται μέσα την για τον υπολογισμό των λύσεων και στις δύο περιπτώσεις, καλούνται με την παρακάτω σειρά και είναι οι εξής:

- SSGS Forward, κύρια συνάρτηση, δημιουργεί και μεταβιβάζει παραμέτρους.
  - Forward_Activity_List, παράγει την λίστα προτεραιότητας με βάση τις σχέσεις εξάρτησης των δραστηριοτήτων και τα διανύσματα προτεραιότητας.
    - Forward_Activity_Check, η συνάρτηση αυτή αποτελεί τον έλεγχο των υποψήφιων δραστηριοτήτων για να μπουν στην λίστα προτεραιότητας.
  - Forward Resource Check, αποτελεί τον έλεγχο διαθεσιμότητας πόρων.
    - Early_Start, υπολογίζει την νωρίτερη έναρξη μιας δραστηριότητας με κριτήριο τους χρόνους λήξης των προαπαιτούμενών της.

Παρακάτω, προτού παρουσιαστούν τα βήματα του αλγορίθμου, θα αναλυθούν οι παράμετροι των προαναφερθέντων συναρτήσεων διότι καλούνται σε δύο διαφορετικές φάσεις της επίλυσης του προβλήματος και είναι σημαντικό να είναι ξεκάθαρη η λειτουργία του την εκάστοτε χρονική στιγμή.

Η **Forward_Activity_List**, επιστρέφει στην κύρια συνάρτηση την λίστα προτεραιότητας και έχει ως παραμέτρους:

- Το vector random με τις τιμές των διανυσμάτων προτεραιότητας.
- Τον δείκτη trigger.
- Τον δείκτη s_index.
- Τον δείκτη frq.

Η **Forward_Activity_Check**, επιστρέφει ένα vector με όλες τις υποψήφιες δραστηριότητες για να μπουν στην λίστα προτεραιότητας και έχεις ως παραμέτρους:

- To vector $next\_act$ με τις υποψήφιες δραστηριότητες.
- Έναν pointer act της δραστηριότητας που θα μπει στην λίστα προτεραιότητας.
- To vector random.
- Τον δείκτη triqqer.
- Τον δείκτη s_index .
- Τον δείκτη frg.

Η Forward_Resource_Check επιστρέφει τον πίνακα χρήσης πόρων και έχει ως παραμέτρους:

- Τον πίνακα χρήσης πόρων *GanntR*.
- Την λίστα προτεραιότητας vector Solution που παρήχθη από την Forward_Activity_List.
- Έναν pointer npv για τον υπολογισμό της συνολικής npv όταν εκτελείται ο αλγόριθμος της Τοπικής Έρευνας.
- Έναν pointer finish που επιστρέφει την χρονική διάρκεια της λύσης.
- Τον δείκτη trigger.
- Τον δείκτη s index.
- Τον δείκτη frq.

Τελευταία, η Early Start έχει ως παραμέτρους:

• Την δραστηριότητα act που εξετάζεται.

- Τον δείκτη trigger.
- Τον δείκτη s index.
- Τον δείκτη frg.

Εφόσον έχει ορισθεί η δομή των συναρτήσεων, μπορεί να πλέον να αναλυθεί βήμα προς βήμα η διαδικασία δημιουργίας των λύσεων. Από εδώ και έπειτα το διάνυσμα προτεραιότητας θα αναφέρεται ως prio, όπως έχει ορισθεί στον Πίνακα 3.3. Υπενθυμίζεται, πως στην παρούσα φάση ο αλγόριθμος εκτελείται με την τιμή του trigger=0 εφόσον βρίσκεται στο στάδιο παραγωγής λύσεων για τον αρχικό πληθυσμό. Τα βήματα είναι τα εξής:

- Δημιούργησε ένα vector Solution για την αποθήκευση της λίστας προτεραιότητας.
- Δημιούργησε έναν πίνακα από vector GanntR με μέγεθος MaxTime και αρχικοποίησέ τον.
- An trigger=0 θέσε το status όλων των δραστηριοτήτων του αντικειμένου $scout\_bees$, status=false εκτός της 0. Θέσε την 0, status=true.
- Κάλεσε την **Forward_Activity_List**, βρες την αμέσως επόμενη δραστηριότητα next μετά την Αρχή και πρόσθεσέ την στην λίστα προτεραιότητας, Solution.
- Θέσε check = 1.
- Αν trigger = 0, θέσε το status της next του αντικειμένου της κλάσης Rcpsp, status = true, διαφορετικά θέσε true στο αντικείμενο της Foragers.
- Όρισε ένα vector $next\_act$ το οποίο θα περιέχει σε κάθε επανάληψη τις υποψήφιες δραστηριότητες για να μπουν στην λίστα.
- Πρόσθεσε του διάδοχους της Αρχής και τους διάδοχους της next στο $next\_act$.
- Πρόσθεσε την next στην λίστα και θέσε check + +.
- Μέχρι το check = inputs.
  - ο Κάλεσε την Forward_Activity_Check, θέσε max = 0.0 και όρισε ένα vector temp.

- Για κάθε στοιχείο του next act:
  - Για κάθε προαπαιτούμενη του στοιχείου το next act:
    - · Έλεγξε αν το status των προαπαιτούμενων ισούται με true.
  - Αν το όλες οι προαπαιτούμενες του στοιχείου είναι true και το prio > max, επέλεξε το στοιχείο ως την δραστηριότητα και θέσε max = prio.
- ο Αν trigger=0, θέσε true το status της δραστηριότητας, διαφορετικά θέσε true στο αντικείμενο της κλάσης Foragers.
- Ανανέωσε το next_act με τα προϋπάρχοντα στοιχεία και τους successors
   της δραστηριότητας, πλην την δραστηριότητα που επιλέχθηκε.
- ο Επέστρεψε την δραστηριότητα και το next act.
- $\circ$ Πρόσθεσε την δραστηριότητα στην λίστα και check + +.
- Κάλεσε την Forward Resource Check.
- Όρισε τις μεταβλητές τύπου int: counter = 1, και act = 1 και την μεταβλητή τύπου double sum = 0.0.
- Όσο counter < solution.size
  - Κάλεσε την Early_Start για την δραστηριότητα στην θέση act της λίστας προτεραιότητας για την εύρεση του χρόνου εκκίνησής της.
    - Aν trigger = 0 πάρε τα finish από το αντικείμενο scout_bees διαφορετικά από το αντικείμενο της κλάσης Foragers.
    - lacktriangle Για όλους του predecessors της δραστηριότητας στην θέση act, αν το finish>max, τότε max=finish.
    - $\blacksquare$ Επέστρεψε το max και θέσε το ως ES.
  - ο Από την χρονική στιγμή ES έως ES + duration
    - Έλεγξε αν δεν παραβιάζονται οι διαθεσιμότητες των πόρων.
    - $\blacksquare$ Αν παραβιάζονται θέσε ES = ES + 1 έως ότου να μην παραβιάζονται.
    - Πρόσθεσε τις απαιτήσεις πόρων στον πίνακα πόρων GanntR.
  - ο Αν trigger=0, θέσε τον χρόνο έναρξης της δραστηριότητας στην θέση act, start=ES στο αντικείμενο $scout\ bees$.

- Αν trigger = 1: θέσε start, finish, npv στο αντικείμενο της κλάσης
   Foragers και άθροισε στο sum τις npv της δραστηριότητας.
- $\circ$ Θέσε act + + και counter + +.
- Aν trigger = 0, θέσε τον pointer *finish ίσο με τον χρόνο λήξης της τελευταίας δραστηριότητας του αντικειμένου $scout\ bees$.
- Αν trigger=1, θέσε τον pointer *finish ίσο με τον χρόνο λήξης της τελευταίας δραστηριότητας του αντικειμένου της κλάσης Foragers και θέσε τον pointer *npv=sum.
- Επέστρεψε τον πίνακα GanntR.
- Άλλαξε το μέγεθος του πίνακα πόρων GanntR στην χρονική στιγμή finish.
- Aν trigger = 0, θέσε τον πίνακα GanntR, το vector random και το finish στο αντικείμενο $scout\ bees$ της κλάσης In Pop.
- Αν trigger = 1, θέσε τα παραπάνω στο αντικείμενο της κλάσης Foragers.

3.4.4 Βήμα 4 - Τοπική Έρευνα και Επιλογή Καλύτερων Λύσεων

Σε αυτό το βήμα, εκτελείται η δημιουργία λύσεων του Βήματος 3, αυτήν την φορά ωστόσο με trigger=1. Η συνάρτηση **Local_Search** έχει ως παραμέτρους:

- local size, ίσο με την αρχική παράμετρο frg,
- scout, για τον προσδιορισμό του μέλους του αρχικού πληθυσμού,
- dummy status,
- dummy start,
- dummy finish,
- dummy npv και
- dummy check.

Οι dummy παράμετροι έχουν ως σκοπό την ανάθεση πλασματικών τιμών στο αντικείμενο της κλάσης Foragers για την αποφυγή υπερχείλισης μνήμης. Τα βήματα του αλγόριθμου της Τοπικής Έρευνας έχουν ως εξής:

- Κάλεσε τον default constructor της κλάσης Foragers, δημιούργησε το αντικείμενο της, forager_bees, με μέγεθος ίσο με initial και αρχικοποίησε το.
- Κάλεσε τον default constructor της κλάσης Best και αρχικοποίησε το αντικείμενο της best_bees, με μέγεθος ίσο με initial και αρχικοποίησε το.
- Όρισε dummy vectors για την ανάθεση πλασματικών τιμών γα τα μέλη του forager bees.
- Κάλεσε την Local Search για ολόκληρο τον αρχικό πληθυσμό (initial).
- Όρισε $best\_npv$ και $best\_dur$ την συνολική npv και διάρκεια αντίστοιχα της λύσης του αντικειμένου scout bees.
- Θέσε prob ίσο με τα, διανύσματα προτεραιότητας, prio του scout bees.
- Θέσε sol ίσο με την λίστα προτεραιότητας, Solution, του scout_bees.
- Θέσε τον αριθμό των threads = 3.
- Θέσε flag = 0.
- Για i=0 μέχρι i=local size-1 φορές εκτέλεσε παράλληλα:
  - $\circ$ Αν i = 0 διατήρησε την αρχική λύση scout bees.
  - $\circ$ Av $i \leq (local \ size/3)$:
    - **Δ**λλαξε το prob στην sol στις δραστηριότητες 1 έως n/2, (πρώτος τρόπος Σχήμα 3.6).
    - Κάλεσε τον constructor της Foragers για την ανάθεση τιμών στα μέλη του forager_bees.
    - $\blacksquare$ Κάλεσε την SSGS Forward με triqger = 1.
  - $\circ$ Av $i \leq (local \ size/3) \times 2 1$:
    - **Α**λλαξε το prob στην sol στις δραστηριότητες n/2+1 έως n, (δεύτερος τρόπος Σχήμα 3.6).
    - Κάλεσε τον constructor της Foragers για την ανάθεση τιμών στα μέλη του forager bees.
    - $\blacksquare$ Κάλεσε την SSGS Forward με trigger = 1.
  - $\circ$ Av $i > (local\ size/3) \times 2 1$:

- $\blacksquare$ Άλλαξε το prob στο το 70% του sol σε τυχαίες δραστηριότητες.
- Κάλεσε τον constructor της Foragers για την ανάθεση τιμών στα μέλη του forager_bees.
- $\blacksquare$ Κάλεσε την SSGS Forward με trigger=1.
- ο Αν η npv του $forager\_bees$ είναι > της $best\_npv$ και η διάρκειά του είναι $\leq$ της $best\_dur$, τότε:
  - $\blacksquare$ best npv ισούται με την npv του forager bees.
  - best dur ισούται με την διάρκεια του forager bees.
  - $\blacksquare$ flag = 1.
- Av flag = 1:
  - ο Βάλε τις τιμές του forager bees στο scout bees.
  - ο Ξανά κάλεσε της Local Search για το ίδιο scout bees.
- Av flaq = 0:
  - ο Βάλε τις τιμές του $forager\_bees$ στο $best\_bees$.

3.4.5 Βήμα 5 - Καθυστέρηση Δραστηριοτήτων

Όπως έχει αναφερθεί, το βήμα αυτό πραγματοποιείται σε δύο διαδοχικά στάδια. Οι συναρτήσεις που καλούνται σε κάθε στάδιο είναι οι εξής:

- 1. Network Delay,
  - Find Network Set,
  - delay και
  - · Push Delay.
- 2. Schedule Delay,
  - Find Schedule Set,
  - Schedule Set 2,
  - delay και

• Push_Delay.

Παρακάτω θα αναφερθούν οι παράμετροι των συναρτήσεων που θα χρησιμοποιηθούν:

Η Network Delay έχει ως παραμέτρους:

- Την τιμή της καθυστέρησης, deadline και
- Τον δείκτη bestbees για τον καθορισμό του αντικειμένου.

Η **Find_Network_Set** αποτελεί την συνάρτηση που αναλύθηκε στο Σχήμα 3.8 και έχει ως παραμέτρους:

- Τον δείκτη current, η δραστηριότητα που εξετάζεται,
- Τον δείκτη start, η αρχική δραστηριότητα,
- Τον πίνακα pt1, το set1,
- Τον πίνακα pt2, το set2,
- Τον pointer $*total\_npv$, συνολική npv
- Τον δείκτη bestbees,
- Τον δείκτη status, έναυσμα για έλεγχο προαπαιτούμενων
- Τον δείκτη count1, μέγεθος set1 και
- Τον δείκτη count2, μέγεθος set2.

Η delay έχει ως παραμέτρους:

- To *set*1,
- To set2 και
- Τον δείκτη bestbees.

Η Push Delay έχει ως παραμέτρους:

- Τον δείκτη bestbees.
- Την καθυστέρηση delay,

- To set1 και
- Την διορία του χρονορπρογράμματος deadline.

H **Find_Schedule_Set** είναι η συνάρτηση που αναλύθηκε στο Σχήμα 3.9 και έχει ως παραμέτρους:

- Τον δείκτη current, η δραστηριότητα που εξετάζεται,
- Τον δείκτη start, η αρχική δραστηριότητα,
- Τον πίνακα pt1, το set1,
- Tov pointer *total npv, συνολική npv
- Τον δείκτη bestbees,
- Τον δείκτη status, έναυσμα για έλεγχο προαπαιτούμενων και
- Τον δείκτη count1, μέγεθος set1.

Τέλος η **Schedule_Set_2** είναι η συνάρτηση που αναλύθηκε στο Σχήμα 3.10 και έχει ως παραμέτρους:

- To set1 και
- Τον δείκτη bestbees.

Εφόσον αναφέρθηκαν οι παράμετροι των συναρτήσεων που θα χρησιμοποιηθούν, παρακάτω ακολουθεί η βήμα προς βήμα ανάλυση του αλγόριθμου:

- Κάλεσε τον default constructor της κλάσης Elite, δημιούργησε το αντικείμενο της, $elite\_bees$, με μέγεθος ίσο με initial και αρχικοποίησε το.
- Θέσε deadline = 1.15 φορές την διάρκεια της λύσης της best_bees ως την διορία του έργου.
- Κάλεσε την Network Delay.
- Κάλεσε τον constructor της Elite κλάσης και ανάθεσε τις τιμές του best_bees στο elite bees.
- Θέσε τον χρόνο έναρξης και λήξης της πλασματικής δραστηριότητας Τέλος ίση με το deadline.

- Αύξησε το μέγεθος του πίνακα πόρων GanntR έως την χρονική στιγμή deadline.
- Θέσε change count = 1.
- Oso change count > 0.
  - Για όλες τις δραστηριότητες της λίστας προτεραιότητας, αρχίζοντας από την τελευταία.
  - Αν η χρηματοροή της δραστηριότητας είναι αρνητική:
    - $\blacksquare$ Θέσε total τη συνολική npv του set1.
    - Κάλεσε την Find Network Set.
    - Υπολόγισε τα set1 και set2 σύμφωνα με το Σχήμα 3.8.
  - Αν η συνολική npv του set1 είναι αρνητική:
    - Κάλεσε την delay για την εύρεση της μέγιστης επιτρεπτής καθυστέρησης, δ.
  - ο Αν $\delta > 0$, κάλεσε την **Push Delay** για την εφαρμογή της καθυστέρησης.
  - Για κάθε δραστηριότητα του set1:
    - Αφαίρεσε από το GanntR για κάθε πόρο, όλους τους πόρους που απαιτεί η δραστηριότητα.
  - $\circ$ Θέσε ok = false.
  - $\circ$ Έως $\delta \leq 0$ ή ok = true:
    - Για κάθε δραστηριότητα του set1:
      - · Θέσε νέους χρόνους έναρξης και λήξης, $start + \delta$ και $finish + \delta$.
      - · Έλεγξε αν στους νέους χρόνους υπάρχει έστω και μία παραβίαση πόρου για οποιονδήποτε πόρο.
      - · Αν υπάργει, τότε $\delta = \delta 1$.
      - · Αν δεν υπάρχει τότε ok = true.
    - $\blacksquare$ Aν ok=true, τότε για κάθε δραστηριότητα του set1:
      - · Θέσε στο elite bees τους νέους χρόνους έναρξης και λήξης.
      - · Υπολόγισε τις νέες npv.
    - $\blacksquare$ Θέσε στο elite bees το ανανεωμένο GanntR.

- Αν πραγματοποιήθηκε καθυστέρηση, θέσε change count + +.
- Κάλεσε την Schedule Delay.
- Θέσε $change\ count = 1$.
- Oso change count > 0.
  - Για όλες τις δραστηριότητες της λίστας προτεραιότητας, αρχίζοντας από την τελευταία.
  - Αν η χρηματοροή της δραστηριότητας είναι αρνητική:
    - $\blacksquare$ Θέσε total τη συνολική npv του set1.
    - Κάλεσε την Find Schedule Set.
    - Υπολόγισε το set1 σύμφωνα με το Σχήμα 3.9.
    - Υπολόγισε το set2 σύμφωνα με το Σχήμα 3.10.
  - $\circ$ Αν η συνολική npv του set1 είναι αρνητική:
    - Επανέλαβε κατά γράμμα την διαδικασία που αναφέρθηκε από το βήμα κλήσης της delay μέχρι το βήμα change count + +.
- Αθροισε την συνολική npv των δραστηριοτήτων.
- Αποθήκευσε την τιμή της συνολικής npv στο elite bees.

3.4.6 Βήμα 6 - Έλεγχος Χρονοπρογράμματος

Σε αυτό το βήμα καλείται η συνάρτηση **Check_Schedule** με μόνη παράμετρο την bees, δηλαδή το μέγεθος του αρχικού πληθυσμού. Τα βήματα είναι τα εξής:

- Κάλεσε την Check Schedule.
- Για όλες τις λύσεις του αλγόριθμου, i = 0 μέχρις i = bees 1:
  - Έλεγξε αν οι successors της πλασματικής δραστηριότητας Αρχή ξεκινάνε από τη χρονική στιγμή 0.
  - ο Αν κανένας successor δεν ξεκινά από την 0, για κάθε successor:
    - Πάρε τους χρόνους έναρξης τους.

- Βρες τον μικρότερο από τους χρόνους έναρξης, min.
- ο Για κάθε δραστηριότητα:
  - $\blacksquare$ Διόρθωσε τον χρόνο έναρξης, start-min.
  - lacktriangle Διόρθωσε τον χρόνο λήξης, finish-min.
  - Υπολόγισε εκ νέου τις npv.
  - Θέσε τα παραπάνω στο $elite\_bees$.
- Υπολόγισε εκ νέου την συνολική npv της λύσης.
- Διόρθωσε τον πίνακα πόρων GanntR ώστε να ξεκινά από την χρονική στιγμή 0 και αυτό.
- $\circ$ Θέσε το GanntR στο elite bees.

3.4.7 Βήμα 7 - Εξαγωγή Αποτελεσμάτων

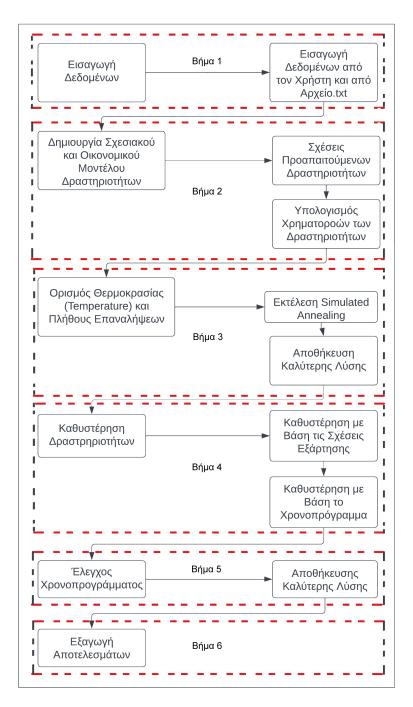
Η εξαγωγή αποτελεσμάτων θα αναφερθεί πιο αναλυτικά στο επόμενο κεφάλαιο όπου αφορά την Γραφική Διεπαφή Χρήστη. Ωστόσο η υποενότητα αυτή αποτελείται από τα εξής βήματα:

- Κάλεσε τον default constructor της κλάσης Opt, δημιούργησε το αντικείμενο της, final, με μέγεθος ίσο με 1 και αρχικοποίησε το.
- Όρισε best npv την συνολική npv της λύσης 0 του αντικειμένου elite bees.
- Orise pos = 0
- Για όλες τις λύσεις αποθηκευμένες στο elite bees:
  - $\circ$ Αν η συνολική npv του $elite\ bees\ είναι > best\ npv$:
    - $\blacksquare$ best npv ισούται με τη συνολική npv του elite bees.
    - pos ισούται με το elite_bees.
- Κάλεσε τον constructor της Opt για την ανάθεση των τιμών της pos στα μέλη του final.
- Εξήγαγε την τελική λύση σε αρχείο .CSV.
- Εξήγαγε διαγράμματα χρήσης πόρων.

3.5 Ανάλυση Simulated Annealing

Η προσέγγιση του Simulated Annealing διαφέρει από αυτήν της αποικίας μελισσών. Η κύρια διαφορά είναι ότι ο αλγόριθμος δεν λειτουργεί πλέον με έναν αρχικό πληθυσμό αλλά ενσωματώνει τα βήματα 3 και 4 του Σχήματος 3.4 στην διαδοχική σύγκριση δύο λύσεων και την ανανέωσή τους, Σχήμα 3.14. Η κλάση Repsp παραμένει η ίδια ενώ η κλάση In Pop μετονομάζεται σε SA. Συγκεκριμένα τα βήματα είναι ως εξής:

- Όρισε την θερμοκρασία του αλγορίθμου ως τον pointer Temperature = 10,000.
- Όρισε το πλήθος των επαναλήψεων του αλγορίθμου ως loops.
- Δημιούργησε μία αρχική τρέχουσα λύση sa1 με την κλήση της συνάρτησης
   SSGS Forward με μία πιθανότητα probability₁ από 0.001 έως 0.999.
- Δημιούργησε την λύση best = sa1 για την αποθήκευση της καλύτερης λύσης.
- Δημιούργησε μία δεύτερη γειτονική λύση sa2 με την κλήση της συνάρτησης
   SSGS Forward με μία πιθανότητα probability₂ από 0.001 έως 0.999..
- Όρισε n = 0 και για όσο n < loops:
  - ο Όρισε diff την διαφορά των npv των δύο λύσεων, $diff = npv_{sa1} npv_{sa2}$.
  - Av diff < 0.0:
    - **Τ**ότε η τρέχουσα sa1 ισούται με την sa2.
    - $\blacksquare$ Aν $npv_{sa1} > npv_{best}$, τότε η best ισούται με την sa1.
  - Av diff > 0.0:
    - $\blacksquare$ Θέσε την πιθανότητα $prob = \exp^{diff/Temperature}$.
      - · Αν η $prob > probability_1$, τότε η τρέχουσα λύση sa1 ισούται με την sa2.
      - · Αν η $prob < probability_1$, τότε διατηρείται η τρέχουσα λύση sa1 ωστόσο με $probability_1 = 1 prob$.
  - ο Για κάθε 5 επαναλήψεις θέσε Temperature = Temperature * 0.98.
  - $\circ$ Θέσε n=n+1.

Σχήμα 3.14: Διάγραμμα Poής - Simulated Annealing.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ

4

ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΓΡΑΦΙΚΗΣ ΔΙΕΠΑΦΗΣ ΧΡΗΣΤΗ - GUI

4.1 Προσέγγιση Μέσω Διεπαφής

Για την διευκόλυνση του χρήστη και την άμεση αλληλεπίδραση με των αρχικών μεταβλητών, δημιουργήθηκε μία Γραφική Διεπαφή Χρήστη (Graphical User Interface - GUI) με την βοήθεια της βιβλιοθήκης wxWidgets. Κύριο χαρακτηριστικό στην υλοποίηση ενός GUI, είναι η διαφοροποίηση στην ροή εκτέλεσης του προγράμματος. Σε μία τυπική εφαρμογή δομημένου ή διαδικαστικού προγραμματισμού (Procedural programming), η ροή του προγράμματος είναι προκαθορισμένη, ελεγχόμενη από τον χρήστη και είναι σύνηθες να ξεκινά από την αρχή του πηγαίου κώδικα και να λήγει στο τέλος του.

Η δομή του GUI παρεκκλίνει από τα χαρακτηριστικά του διαδικαστικού προγραμματισμού και αντ' αυτού η προσέγγισή του προγραμματισμού της είναι αυτή του χειρισμού γεγονότων (Event - driven programming). Σε μία εφαρμογή με τη συγκεκριμένη δομή η εκτέλεση του προγράμματος καθορίζεται από το σύστημα. Ο προγραμματιστής είναι υπεύθυνος για την δημιουργία και δήλωση εναυσμάτων (triggers) τα οποία εκτελούνται όταν καλούνται συγκεκριμένα γεγονότα. Στη συνέχεια το σύστημα αναμένει την ενέργεια του χρήστη για να ξεκινήσουν τα γεγονότα και τελικά το σύστημα ανταποκρίνεται σε αυτά, ελέγχοντας έτσι την ροή της εκτέλεσης του προγράμματος.

Για κάθε στοιχείο του GUI όπου ο χρήστης μπορεί να αλληλεπιδράσει αντιστοιχεί μία συνάρτηση. Ένα στοιχείο, για παράδειγμα, μπορεί να είναι ένα κουμπί (Button), η μπάρα επιλογής του μενού του προγράμματος (MenuBar), επιλογή αριθμού αυξομειώνοντας ανά βαθμίδες (SpinControl), το πάτημα του δεξιού κλικ στο ποντίκι και ούτω καθεξής. Κατά την επιλογή ενός στοιχείου, καλείται το γεγονός όπου στην συνέχεια καλεί την συνάρτηση.

Συνάρτηση	Χειριστής Γεγονότων	Λειτουργία
OnMenuOpen	wxCommandEvent	Γενική Χρήση
(wxCommandEvent&		
evt)		
OnClose	wxCloseEvent	Κλείσιμο GUI
(wxCloseEvent& evt)		
OnResourceSpin	wxSpinEvent	Αυξομείωση
(wxSpinEvent& evt)		αριθμού

Πίνακας 4.1: Παράδειγμα δομής συναρτήσεων του GUI.

Υπάρχουν δύο τρόποι για τον χειρισμό γεγονότων με την βιβλιοθήκη wxWidgets. Ο πρώτος είναι με την χρήση μακροεντολών και δήλωση ενός Πίνακα Γεγονότων (EVENT_TABLE), Σχήμα 4.1, ο οποίος επιτρέπει την δέσμευση των γεγονότων και τον χειριστών γεγονότων (event handler) στατικά και απαιτεί τον προσδιορισμό της διεύθυνσης του στοιχείου του GUI. Ο δεύτερος γίνεται με την χρήση της εντολής Bind της κλάσης wxEvtHandler η οποία επιτρέπει την δυναμική δέσμευση των παραπάνω. Ο σκοπός ενός γειριστή γεγονότων είναι ο καθορισμός του τύπου του γεγονότος.

```
wxBEGIN_EVENT_TABLE(MainFrame, wxFrame)
EVT_MENU(101, MainFrame::OnMenuOpen)
EVT_MENU(103, MainFrame::OnMenuExit)
EVT_MENU(110, MainFrame::ExportCSV)
EVT_CLOSE(MainFrame::OnClose)
EVT_MENU(130, MainFrame::OnHelp)
EVT_MENU(120, MainFrame::OnDefineRates)
EVT_MENU(121, MainFrame::OnSensitivity)
EVT_MENU(122, MainFrame::OnSense)
EVT_MENU(111, MainFrame::ExportSA)
wxEND_EVENT_TABLE()
```

Σχήμα 4.1: Πίνακας Γεγονότων.

Από το Σχήμα 4.1, λαμβάνοντας ως παράδειγμα την πρώτη προσθήκη στον πίνακα γεγονότων, η μορφή δήλωσης ενός γεγονότος μπορεί να αναλυθεί ως εξής:

• EVT_Menu, δήλωση του τύπου του γεγονότος. Αντιστοιχεί σε στοιχείο τύπου menu.

- 101, δήλωση της διεύθυνσης του στοιχείου στο GUI ώστε να γίνει η αντιστοιχία γεγονότος στοιχείου.
- MainFrame::ΟηΜεημΟρεη, δήλωση της συνάρτησης που αντιστοιχεί στο συγκεκριμένο γεγονός.

Παρατηρείται πως στην τέταρτη προθήκη, EVT_CLOSE, παραλείπεται η δήλωση της διεύθυνσης. Αυτό δεν αποτελεί πρόβλημα καθώς το κλείσιμο του παραθύρου δεν απαιτεί κάποια δήλωση διότι αποτελεί έμφυτο χαρακτηριστικό του GUI.

Από το Σχήμα 4.2, από την πρώτη σειρά του σχήματος, μπορεί να αναλυθεί η δομή της εντολή Bind η οποία είναι η εξής:

- wxEVT_BUTTON, δήλωση του τύπου του στοιχείου στο GUI (Event Tag).
   Αντιστοιχεί σε στοιχείο τύπου button.
- MainFrame::OnResourceGraph, δήλωση της συνάρτησης που αντιστοιχεί στο συγκεκριμένο γεγονός.
- this, δήλωση ενός pointer που αντιστοιχεί στο αντικείμενο που θα χειριστεί το γεγονός. Με τον όρο this στην συγκεκριμένη περίπτωση εννοείται το παράθυρο του GUI που είναι δηλωμένη η μεταβλητή plot.

```
plot->Bind(wxEVT_BUTTON, &MainFrame::OnResourceGraph, this);
init->Bind(wxEVT_BUTTON, &MainFrame::OnSolInit, this);
```

Σχήμα 4.2: Η εντολή Bind.

Για την ομαλή λειτουργία του GUI, εφαρμόζεται η αρχή του παράλληλου προγραμματισμού με την δήλωση ενός thread backgroundThread. Σκοπός του backgroundThread είναι να παραλληλίζει τις διεργασίες που εκτελούνται ώστε να μην "παγώνει" η διεπαφή χρήστη σε διαδικασίες όπου απαιτούν αρκετό χρόνο και μεγάλα ποσά μνήμης. Έτσι, το GUI και οποιαδήποτε ενημέρωση σε αυτό, όπως μία ράβδος προόδου, εκτελούνται από το κύριο thread (Master thread) ενώ οι λοιπές διεργασίες να εκτελούνται από το backgroundThread.

4.2 Οι Κλάσεις του GUI

Τα αρχεία που αποτελούν το πρόγραμμα, ο σκοπός τους καθώς και τα περιεχόμενά τους. Το πρόγραμμα στο σύνολό του αποτελείται από έξι αρχεία:

- 1. MainFrame.h
- 2. MainFrame.cpp
- 3. rcpsp.h
- 4. bba.h
- 5. chartcontrol.h
- 6. chartcontrol.cpp

4.2.1 Το αρχείο MainFrame.h

Στο αρχείο MainFrame.h περιέχονται οι κλάσεις υπεύθυνες για το αρχικό παράθυρο του GUI και η δήλωση των συναρτήσεων του αλγόριθμου. Συγκεκριμένα αποτελείται από:

- Η κλάση MainFrame, παράγωγη της κλάσης wxFrame, η οποία είναι υπεύθυνη για την δημιουργία του παραθύρου του GUI,
- Η δήλωση της ονομασίας των συναρτήσεων του παραθύρου, υπό την κλάση MainFrame,
- Η δήλωση της ονομασίας των συναρτήσεων που αναφέρθηκαν στην ενότητα 3.4, υπό την κλάση MainFrame,
- Τα protected δεδομένα της κλάσης MainFrame, τα οποία περιλαμβάνουν οτιδήποτε εμφανίζεται στο παράθυρο και το thread backgroundThread,
- Η δήλωση του πίνακα γεγονότων,
- Η κλάσεις NumberDlg και RateDlg, παράγωγες της κλάσης wxDialog,
- Οι συναρτήσεις και τα protected δεδομένα τους των προαναφερθέντων κλάσεων.

Η κλάσεις τύπου wxDialog χρησιμοποιούνται στην περίπτωση που ο χρήστης επιθυμεί να πραγματοποιήσει ανάλυση ευαισθησίας. Η χρήση τους είναι να ανοίγουν ένα

νέο μικρό παράθυρο όπου μπορεί να γίνει η ανάθεση της τιμής του πλήθους των διαφορετικών επιτοκίων (NumberDlg) και οι τιμές αυτών (RateDlg).

4.2.2 Το αρχείο MainFrame.cpp

Το αρχείο MainFrame.cpp, το οποίο αποτελεί το αρχείο υλοποίησης του MainFrame.h και αποτελεί το μεγαλύτερο αρχείο του πηγαίου κώδικα, περιέχει:

- Την κλάση App, παράγωγη της wxApp, υπεύθυνη για την εκκίνηση του GUI,
- Την γεννήτρια των τυχαίων αριθμών, $random\_device\ rd$,
- Την μεταβλητή filename τύπου string για την αποθήκευση της τοποθεσίας του αρχείου που θα χρησιμοποιηθεί,
- Την ανάλυση του Πίνακα Γεγονότων, Σχήμα 4.1,
- Τις μεταβλητές του αρχικού πληθυσμού initial, frg, rate, s rates,
- Την μεταβλητή res για την επιλογή του πόρου του οποίου η γραφική απεικόνιση θα παραχθεί και
- Η ανάλυση όλων των συναρτήσεων της κλάσης MainFrame που ορίστηκαν στο αρχείο header MainFrame.h.

4.2.3 Το αρχείο rcpsp.h

Στο αρχείο rcpsp.h δηλώνεται η κλάση Rcpcp υπεύθυνη για την αποθήκευση των στοιχείων του αρχείου που θα χρησιμοποιηθεί. Τα περιεχόμενα είναι:

- Δήλωση των μελών της κλάσης όπως φαίνεται στον Πίνακα 3.2,
- Δήλωση των συναρτήσεων της κλάσης Repsp,
- Δήλωση του αντικειμένου της, pointer element, και
- Δήλωση μεταβλητής inputs, resourceCap, MaxTime, TotalNPV, rcost, ConstantV και ResourceCost,

4.2.4 Το αρχείο bba.h

Στο αρχείο bba.h δηλώνονται με τη σειρά που αναφέρονται οι κλάσεις υπεύθυνες για την αποθήκευση των λύσεων του αλγόριθμου:

- Η κλάση In_Pop, τα μέλη της, Πίνακας 3.3 και οι συναρτήσεις της,
- Δήλωση του αντικειμένου της In Pop, pointer scout bees,
- Η κλάση Foragers, τα μέλη της, Πίνακας 3.4 και οι συναρτήσεις της,
- Δήλωση του αντικειμένου της Foragers, τριπλός pointer forager bees,
- Η κλάση Best, τα μέλη της, Πίνακας 3.5 και οι συναρτήσεις της,
- Δήλωση του αντικειμένου της Best, pointer best bees,
- Η κλάση Elite, τα μέλη της, Πίνακας 3.6 και οι συναρτήσεις της,
- Δήλωση του αντικειμένου της Elite, pointer elite bees,
- Η κλάση Opt, τα μέλη της, Πίνακας 3.6 και οι συναρτήσεις της και
- Δήλωση του αντικειμένου της Opt, pointer final.

4.2.5 Το αρχείο chartcontrol.h

Στο αρχείο chartcontrol.h, δηλώνονται οι κλάσεις υπεύθυνες για την δημιουργία γραφημάτων χρήσης πόρων και συμπεριφοράς της ολικής npv σε μία ανάλυση ευαισθησίας. Τα περιεχόμενα είναι τα εξής:

- Δήλωση κλάσης ChartControl, παράγωγης της κλάσης wxWindow και
- Δήλωση κλάσης ChartControlSA, παράγωγης της κλάσης wxWindow.

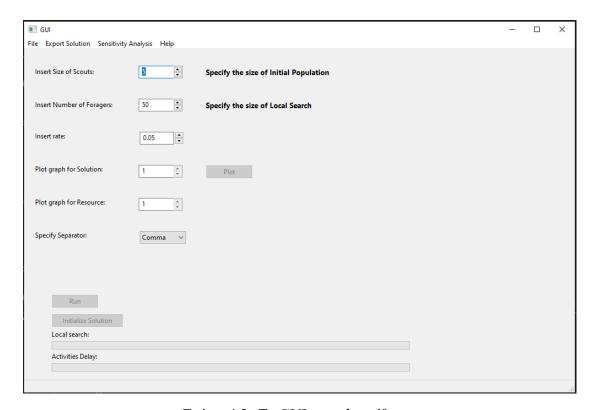
Η κλάση ChartControl καλείται όταν ο χρήστης θέλει να παράξει διαγράμματα χρήσης πόρων, ενώ η κλάση ChartControlSA όταν ο χρήστης θέλει να παράξει διάγραμμα npv - επιτοκίων.

4.2.6 Το αρχείο chartcontrol.cpp

Τέλος, το αρχείο chartcontrol.cpp αποτελεί το αρχείο υλοποίησης του chartcontrol.h και περιέχει την ανάπτυξη των συναρτήσεων των κλάσεων ChartControl και ChartControlSA.

4.3 Χρήση του GUI

Κατά την εκκίνηση του προγράμματος ανοίγει το παράθυρο του Σχήματος 4.3.

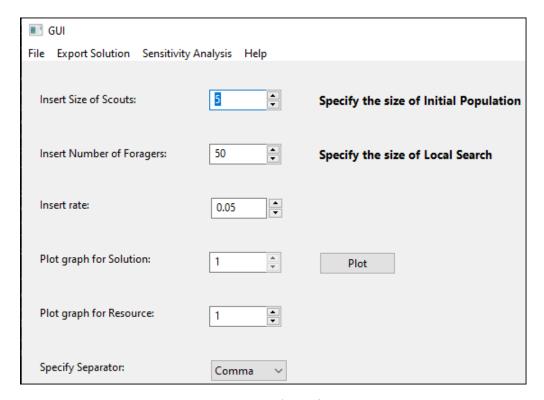

Σχήμα 4.3: Το GUI του αλγορίθμου.

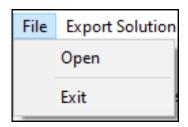
Ο χρήστης μπορεί να διακρίνει την μπάρα επιλογών (MenuBar) με κάθε επιλογή να έχει το δικό της πτυσσόμενο μενού. Το μενού αναλύεται παρακάτω, στο Σχήμα 4.4 φαίνεται η μπάρα επιλογών εστιασμένη και στο Σχήμα 4.5 τα πτυσσόμενα μενού κάθε επιλογής:

• File, επιλογή αρχείου ή εξόδου του προγράμματος

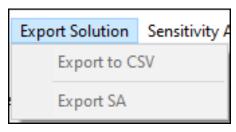
- Open, εκκίνηση περιήγησης και επιλογής του αρχείου,
- ο Exit, κλείσιμο προγράμματος
- Export Solution, εξαγωγή αποτελεσμάτων,
  - Export to CSV, εξαγωγή λύσης,
  - Export SA, εξαγωγή λύσεων ανάλυσης ευαισθησίας,
- Sensitivity Analysis, επιλογές σχετικά με την ανάλυσης ευαισθησίας,
  - ο Define Rates, ορισμός πλήθους και τιμών επιτοκίων,
  - ο Run Sensitivity Analysis, εκκίνηση ανάλυσης ευαισθησίας,
  - Plot Sensitivity Analysis, σχεδίαση γραφήματος ανάλυσης ευαισθησίας,
- Help, διευκόλυνση του χρήστη,
  - ο Steps, εμφάνιση βημάτων.

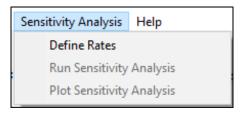
Σχήμα 4.4: Το GUI του αλγορίθμου εστιασμένο.

(α') Μενού File.

(β') Μενού Export Solution.

(γ') Μενού Sensitivity Analysis.

(δ') Μενού Help.

Σχήμα 4.5: Μπάρα επιλογών (MenuBar) του GUI.

4.3.1 Εισαγωγή δεδομένων

Για την εισαγωγή των δεδομένων του αρχικού πληθυσμού ο χρήστης χρειάζεται να γίνουν τα εξής βήματα ανεξαρτήτως σειράς:

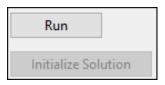
- Επιλογή του αρχείου με την επιλογή "Open" σύμφωνα με το Σχήμα 4.5α΄, κλήση συνάρτησης **OnMenuOpen**,
- Ορισμός μεγέθους αρχικού πληθυσμού (initial) στην επιλογή "Insert Size of Scouts", Σχήμα 4.4, κλήση συνάρτησης **OnInitialSpin**,
- Ορισμός μεγέθους Τοπικής Έρευνας (frg) στην επιλογή "Insert Number of Foragers", κλήση συνάρτησης **OnForagerSPCTRL**,
- Ορισμός τιμής προεξοφλητικού επιτοκίου (rate) στην επιλογή "Insert rate", κλήση συνάρτησης OnRateSpin.

4.3.2 Εκτέλεση του αλγόριθμου

Μόλις γίνει η επιλογή του αρχείου, το κουμπί "Run" ενεργοποιείται και το πρόγραμμα είναι έτοιμο να εκτελέσει τον αλγόριθμο.

Απλή Εκτέλεση του Προγράμματος

Με το πάτημα του κουμπιού καλείται η συνάρτηση **OnRun**. Στην περίπτωση του διαδικαστικού προγραμματισμού, η συγκεκριμένη συνάρτηση θα αποτελούσε την **main** συνάρτηση όπου εκτελείται ο πηγαίος κώδικας.

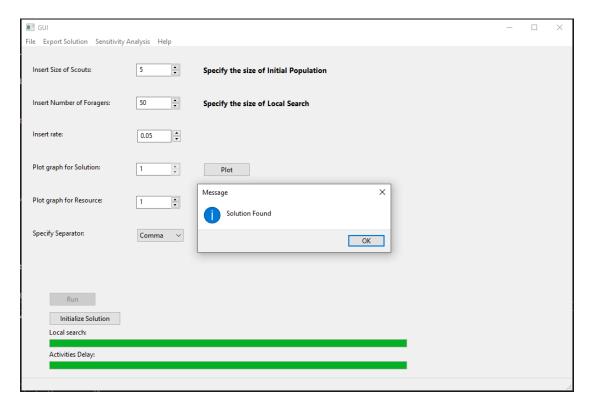
Σχήμα 4.6: Το κουμπί "Run" ενεργοποιημένο.

Κατά την διάρκεια της εκτέλεσης του αλγόριθμου, το κουμπί "Run" παραμένει απενεργοποιημένο για την αποφυγή ανάκλησης της συνάρτησης **OnRun** και κατά συνέπεια συντριβής του προγράμματος. Η **OnRun** συγκεκριμένα:

- Ορίζει το εύρος της ράβδος προόδου του Local Search και της ράβδου Activity Delay, Σχήμα 4.7,
- Δημιουργεί το thread backgroundThread,
- Καλεί την lambda συνάρτηση για την wxGetApp().CallAfter για την ανανέωση της ράβδου προόδου του Τοπικής Έρευνας μετά από κάθε κλήση της Local_Search,
- Καλεί την lambda συνάρτηση για την wxGetApp().CallAfter για την ανανέωση της ράβδου προόδου του καθυστέρησης δραστηριοτήτων πριν από κάθε κλήση της Network_Delay,
- Ενεργοποιεί την επιλογή "Export to CSV", Σχήμα 4.5β΄,
- Ενεργοποιεί το κουμπί "Plot" για την εξαγωγή διαγραμμάτων χρήσης πόρων
   Σχήμα 4.8, και
- Ενεργοποιεί το κουμπί "Initialize Solution" για την αρχικοποίηση των παραμέτρων.

Σχήμα 4.7: Ράβδοι προόδου του GUI.

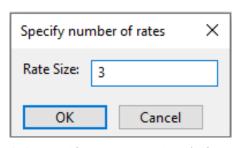
Σχήμα 4.8: Το GUI του αλγορίθμου μετά την ολοκλήρωση του υπολογισμού των λύσεων.

Εκτέλεση Ανάλυση Ευαισθησίας

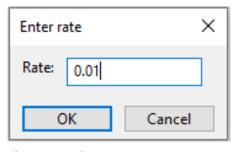
Στην περίπτωση αυτήν ο χρήστης πρέπει να επιλέξει την από το μενού στο Σχήμα 4.5γ΄ την επιλογή "Define Rates" η οποία θα καλέσει την συνάρτηση **OnDefineRates** η οποία:

- Ανοίγει ένα προσωρινό παράθυρο (window dialogue) για τον προσδιορισμό του πλήθους των διαφορετικών προεξοφλητικών επιτοκίων Σχήμα 4.9α΄,
- Ανοίγει ένα προσωρινό παράθυρο, όσες φορές όσο το πλήθος των επιτοκίων, για τον προσδιορισμό των τιμών των επιτοκίων, s rates, Σχήμα 4.9β΄ και

• Ενεργοποιεί την επιλογή "Run Sensitivity Analysis".

(α΄) Παράθυρο εισαγωγής πλήθους επιτοκίων.

(β΄) Παράθυρο εισαγωγής τιμής επιτοκίου.

Σχήμα 4.9: Προσωρινά παράθυρα για την ανάθεση τιμών επιτοκίων.

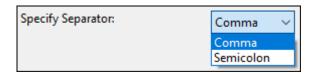
Με την επιλογή του "Run Sensitivity Analysis" γίνεται η κλήση της συνάρτησης **OnSensitivity**. Η λειτουργία της είναι παρόμοια με την συνάρτηση **OnRun**, με τις διαφορές ότι:

- Ορίζει το μέγεθος του αντικειμένου της κλάσης Opt ίσο με το πλήθος των διαφορετικών επιτοκίων, για παράδειγμα ίσο με 3, Σχήμα 4.9α΄,
- Εκτελεί τα βήματα 3 έως 6, Σχήμα 3.4, τόσες φορές όσες το πλήθος των διαφορετικών επιτοκίων,
- Ενεργοποιεί την επιλογή "Export SA", Σχήμα 4.5β΄,
- Ενεργοποιεί την επιλογή "Plot Sensitivity Analysis", Σχήμα 4.5γ΄,

4.3.3 Εξαγωγή Αποτελεσμάτων

Με τη λήξη του υπολογισμού των λύσεων, ο χρήστης μπορεί πλέον να προχωρήσει στην εξαγωγή των αποτελεσμάτων η οποία γίνεται με την παραγωγή ενός αρχείου τιμών διαχωρισμένων με κόμματα. Από την επιλογή "Specify Separator", Σχήμα 4.10, ο χρήστης μπορεί να επιλέξει αν ο διαχωρισμός θα γίνει:

- 1. Με κόμμα Comma (,) ή
- 2. Με ελληνικό ερωτηματικό Semicolon (;).

Σχήμα 4.10: Επιλογή διαχωρισμού τιμών.

ώστε η μορφή του αρχείου να είναι προσαρμοσμένη στο το σύστημα του χρήστη.

Έπειτα, για την δημιουργία διαγραμμάτων αρκεί να ο χρήστης:

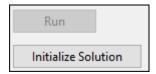
- Να επιλέξει τον πόρο που επιθυμεί να εξετάσει από την επιλογή "Plot graph for Resource", κλήση συνάρτησης **OnResourceSpin**,
- Να επιλέξει την λύση από την επιλογή "Plot graph for Solution", κλήση συνάρτησης **OnSolutionSpin**,
- Να καλέσει την συνάρτηση OnResourceGraph πατώντας το κουμπί "Plot",
   Σχήμα 4.4, και
- Αν ο αλγόριθμος έχει εκτελέσει ανάλυση ευαισθησίας, να επιλέξει την επιλογή "Plot Sensitivity Analysis", κλήση συνάρτησης **OnSense**.

4.3.4 Αρχικοποίηση GUI

Τέλος, εφόσον έχει λήξει η διαδικασία του υπολογισμού του προβλήματος, γίνεται διαθέσιμη η επιλογή "Initialize Solution", Σχήμα 4.11. Με το πάτημα του κουμπιού καλείται η συνάρτηση **OnSolInit** η οποία:

- Διαγράφει το αντικείμενο final της κλάσης Opt,
- Διαγράφει το αντικείμενο element της κλάσης Rcpsp,
- Διαγράφει τις τιμές των επιτοκίων για την ανάλυση ευαισθησίας,
- Αρχικοποιεί τις ράβδους προόδου,
- Καθιστά μη διαθέσιμες τις επιλογές:
  - o "Plot".
  - o "Initialize Solution"

- o "Run Sensitivity Analysis"
- o "Plot Sensitivity Analysis",
- ο "Export to CSV" και
- "Export SA".
- Κάνει join το backgroundThread ώστε να μην υπάρξει συντριβή του προγράμματος.

Σχήμα 4.11: Το κουμπί "Initialize Solution" ενεργοποιημένο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ

5

ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ -ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

5.1 Επιλογή Αρχείων

Για την εξαγωγή των αποτελεσμάτων επιλέχθηκαν 3 διαφορετικές κατηγορίες αρχείων από την επίσημη βιβλιοθήκη PSPLIB. Από αυτές, επιλέχθηκαν 3 υποκατηγορίες αρχείων με βάση την απαίτηση πόρων, δηλαδή:

- 1. Αρχεία 30 δραστηριοτήτων,
  - Χαμηλή απαίτηση πόρων,
  - ii. Μέτρια απαίτηση πόρων και
  - iii. Υψηλή απαίτηση πόρων.
- 2. Αρχεία 60 δραστηριοτήτων,
  - i. Χαμηλή απαίτηση πόρων,
  - Μέτρια απαίτηση πόρων και
  - iii. Υψηλή απαίτηση πόρων.
- 3. Αρχεία 120 δραστηριοτήτων
  - Χαμηλή απαίτηση πόρων,
  - ii. Μέτρια απαίτηση πόρων και
  - iii. Υψηλή απαίτηση πόρων.

Για κάθε υποκατηγορία επιλέχθηκαν τρία αρχεία με το σύνολο τους να είναι 27 αρχεία. Για την καλύτερη παραγωγή αποτελεσμάτων, για κάθε αρχείο εκτελέστηκε ο αλγόριθμος από 3 φορές και επιλέχθηκε η καλύτερη λύση. Οι αρχικές παράμετροι που επιλέχθηκαν είναι:

- 1. initial = 10,
- 2. frg = 300 και
- 3. rate = 0.05 5%.

Η διάταξη των αρχείων με τα αποτελέσματα έχουν την εξής ακολουθία ανά σειρά:

- Θέση του αρχείου στον υπολογιστή,
- Το μέγεθος του αρχικού πληθυσμού initial,
- Το μέγεθος της Τοπικής Έρενας frg
- Οι συνολικές λύσεις (loops) που βρέθηκαν,
- Το ύψος του επιτοκίου,
- Ποιο μέλος του αρχικού πληθυσμού είναι η καλύτερη λύση,
- Ο χρόνος που χρειάστηκε για την επίλυση του προβλήματος,
- Ο χρόνος που χρειάστηκε για την διαδικασία της καθυστέρησης,
- Οι διάρκειες και οι *npv* σε κάθε στάδιο του αλγορίθμου:
- Η λίστα προτεραιότητας,
- Ο χρόνος εκκίνησης των δραστηριοτήτων,
- Ο χρόνος λήξης των δραστηριοτήτων και
- Οι npv των δραστηριοτήτων.
- Η απαίτηση πόρων για κάθε πόρο και
- Η χρονική στιγμή απαίτησης των πόρων.

Στο Σχήμα 5.1 παρουσιάζεται η μορφή του αρχείου αποτελεσμάτων με τις πληροφορίες που αναφέρθηκαν παραπάνω.

	А	В	С	D	Е	F
1	C:\Users\jimar\De	sktop\RCPSP	\RCPSP\RC	PSP\j120r	cp\X1_2.R0	CP CP
2	Initial:	10				
3	Frg:	750				
4	Loops:	111750				
5	Rate:	0.05				
6	Sol:	7				
7	prog_dur:	476817ms	476s			
8	del_dur:	1681ms	1 s			
9		Duration	NPVCum			
10	Scout_b:	171	287.119			
11	Best_b:	136	383.171			
12	Elite_b4_Check:	156	383.171			
13	Final:	156	422.94			
14						
15	Act:	0	1	5	3	61
16	Start:	0	0	1	0	3
17	Finish:	0	1	5	3	5
18	NPV:	0	52.381	-39.1763	34.5535	54.8468
19						
20						
21	R1:	4	9	9	5	5
22	R2:	0	0	0	0	0
23	R3:	4	1	1	1	1
24	R4:	0	10	10	12	12
25	Time:	1	2	3	4	5

Σχήμα 5.1: Ενδεικτική μορφή αρχείου αποτελεσμάτων.

5.2 Σμήνος Μελισσών vs Simulated Annealing

Για τον καθορισμό της ποιότητας των λύσεων παρακάτω θα ακολουθήσει η σύγκριση στην παραγωγή των καλύτερων λύσεων της Τοπικής Έρευνας του αρχικού πληθυσμού

με την παραγωγή της λύσης του Simulated Anneling. Η σύγκριση γίνεται σε αυτό το σημείο καθώς, πρώτον, η διαδικασία της καθυστέρησης είναι η ίδια και για της δύο περιπτώσεις και δεύτερον στην παρούσα διπλωματική το κυριότερο σημείο που εξετάζει είναι η παραγωγή λύσεων με την μέθοδο συμπεριφοράς του σμήνους μελισσών και όχι η καθυστέρηση αυτή καθ'αυτή.

Για την σύγκριση χρησιμοποιήθηκε η εξής μεθοδολογία:

- 1. Τρέξε το αρχείο με Τοπική Έρευνα με αρχικό πληθυσμό initial=3 και μέγεθος Τοπικής Έρευνας frg=600.
- 2. Για όσες λύσεις παράξει ο αλγόριθμος, βλέπε Loops στο Σχήμα 5.1, θέσε loops = Loops στον Simulated Annealing.
- 3. Τρέξε τον Simulated Annealing.
- 4. Τρέξε ξανά το αρχείο με Τοπική Έρευνα, αυτήν την φορά με αρχικό πληθυσμό initial = 1 και μέγεθος Τοπικής Έρευνας frg = loops.
- 5. Σύγκρινε τα τρία αποτελέσματα.

Ακολουθείται αυτή η μέθοδος ώστε με το βήμα 1 να παραχθεί μια αρχική λύση ως σημείο αναφοράς.

Με το βήμα 2 ορίζεται το μέγεθος του Simulated Annealing.

Ενώ με το βήμα 4 συγκρίνεται το ίδιο μέγεθος βελτίωσης και για τους δύο αλγόριθμους.

Για τη σύγκριση επιλέχθηκαν 4 αρχεία των 120 δραστηριοτήτων και 1 των 60, συνολικά 5 αρχεία. Παρακάτω παρουσιάζονται τα αποτελέσματα.

Αρχείο	Τύπος	NPV	Loops	Βελτίωση %
	S.A.	-632.86	12600	0.0
X16_4	Bees 3	-620.233	12600	2.04%
	Bees 1	-581.724	63000	8.79%
	S.A.	2894.32	9600	0.0
X3_6	Bees 3	2896.2	9600	0.06%
	Bees 1	2925.67	67200	1.07%
	S.A.	-2291.36	7800	0.0
X60_10	Bees 3	-2302.99	7800	-0.50%
	Bees 1	-2226.54	23400	2.91%
	S.A.	-2686.98	7200	0.0
X60_8	Bees 3	-2665.53	7200	0.80%
	Bees 1	-2659.77	28800	1.02%
	S.A.	-1314.2	8400	0.0
J6014_4	Bees 3	-1286.67	8400	2.14%
	Bees 1	-1286.52	33600	2.15%

Πίνακας 5.1: Πίνακας Σύγκρισης Τοπικής Έρευνας με Simulated Annealing.

Όπου:

- S.A. ο αλγόριθμος Simulated Annealing,
- Bees 3, η Τοπική Έρευνα με μέγεθος inital=3 και
- Bees 1, η Τοπική Έρευνα με μέγεθος inital = 1.

Δοκιμάστηκε και η προσέγγιση του S.A. με Temperature = 20,000 και συντελεστή μείωσης 0.99, ωστόσο τα αποτελέσματα δεν παρουσίασαν βελτίωση συγκριτικά με τις αρχικές παραμέτρους. Ανεξαρτήτως της αρχικής θερμοκρασίας ο S.A. συγκλίνει και εγκλωβίζεται σε ένα τοπικό βέλτιστο.

5.3 Συμπεριφορά Αλγορίθμου

5.3.1 Γενική Μελέτη

Στα αρχεία που αναφέρθηκαν στην αρχή του κεφαλαίου εφαρμόστηκαν τέσσερις διαφορετικές προσεγγίσεις για την εξαγωγή των αποτελεσμάτων:

- 1. Χαμηλή εντατικοποίηση μονής συνθήκης (καλύτερης npv),
- 2. Μέτρια εντατικοποίηση μονής συνθήκης,
- 3. Υψηλή εντατικοποίηση μονής συνθήκης και
- 4. Υψηλή εντατικοποίηση διπλής συνθήκης (καλύτερης npv και καλύτερης ή ίσης διάρκειας).

Στους παρακάτω πίνακες παρουσιάζονται τα αρχεία με τα καλύτερα αποτελέσματα θα χρωματιστούν με πράσινο φόντο ενώ τα αρχεία που παρουσιάζουν ουδετερότητα και εμφανίζουν το ίδιο αποτέλεσμα ανεξαρτήτως προσεγγίσεως με πορτοκαλί φόντο.

Πίνακας 5.2: Αποτελέσματα αρχείων χαμηλής απαίτησης πόρων και χαμηλής Εντατικοποίησης.

File Name	Init. Dur.	Delay	Duration	NPV	Time	Avg. Time	Loops	
			30 Δραστή	ΙΡΙΌΤΗΤΕΣ				
J301_2	47	54	54	133.38	17.7		15,300	
J305_10	105	120	120	-9.27	23.75	22.82	19,500	
J3041_3	117	134	134	-77.04	26.95		22,200	
60 Δραστηριότητες								
J601_2	87	100	100	163.50	51.52		24,000	
J6033_6	98	112	112	381.53	43.77	47.55	19,500	
J6038_5	138	158	122	-327.29	48.35		19,500	
			120 Δραστ	НРΙΌΤΗΤΕΣ				
X1_2	140	161	161	403.21	180.00		39,300	
X3_6	113	129	129	642.06	129.85	215.90	29,700	
X16_4	284	326	250	-1041.3	337.84		70,800	

Πίνακας 5.3: Αποτελέσματα αρχείων μέτριας απαίτησης πόρων και χαμηλής Εντατικοποίησης.

File Name	Init. Dur.	Delay	Duration	NPV	Time	Avg. Time	Loops		
			30 Δραστ	ΗΡΙΌΤΗΤΕΣ					
J3043_2	51	58	48	-1402.98	14.24		11,400		
J3043_10	75	86	70	-773.49	11.30	11.01	9,900		
J3044_4	57	65	57	-1275.21	7.36		6,000		
	60 Δραστηριότητες								
J6014_4	100	115	79	-1778.67	32.63		15,000		
J6023_5	86	98	98	-27.95	34.46	39.25	14,400		
J6030_5	101	116	100	-1189.02	50.45		23,400		
			120 Δραστ	ΉΡΙΌΤΗΤΕΣ					
X54_4	192	220	157	-960.65	214.06		38,100		
X54_1	163	187	135	-1653.67	220.89	199.21	37,200		
X55_1	166	190	140	-1073.88	162.66		27,600		

Πίνακας 5.4: Αποτελέσματα αρχείων υψηλής απαίτησης πόρων και χαμηλής Εντατικοποίησης.

File Name	Init. Dur.	Delay	Duration	NPV	Time	Avg. Time	Loops	
30 Δραστηριότητες								
J3048_1	63	72	63	-1757.13	8.06		6,000	
J3048_3	50	57	55	-1682.08	6.49	7.13	6,000	
J3048_10	54	62	54	-1673.50	6.84		6,000	
60 Δραστηριότητες								
J6016_5	66	75	66	-2396.41	16.53		7,500	
J6016_10	68	78	75	-1689.48	16.56	15.87	7,500	
J6048_2	87	100	87	-1969.60	14.51		6,900	
			120 Δραστ	НΡΙΌΤΗΤΕΣ				
X60_8	150	172	125	-2264.34	188.63		30,600	
X60_9	148	170	112	-2073.57	193.31	188.28	31,200	
X60_10	127	146	109	-2355.35	182.88		28,500	

Πίνακας 5.5: Αποτελέσματα αρχείων χαμηλής απαίτησης πόρων και μέτριας Εντατικοποίησης.

File Name	Init. Dur.	Delay	Duration	NPV	Time	Avg. Time	Loops	
			30 Δραστή	ΙΡΙΌΤΗΤΕΣ				
J301_2	48	55	55	142.76	15.07		14,400	
J305_10	113	129	129	-1.54	23.91	19.79	16,500	
J3041_3	117	134	134	-77.04	20.39		18,900	
	60 Δραστηριότητες							
J601_2	87	100	100	159.72	44.14		16,800	
J6033_6	98	112	112	382.02	36.08	39.52	15,300	
J6038_5	139	159	103	-462.67	38.33		16,500	
			120 Δραστ	нріо́тнтеΣ				
X1_2	154	177	177	399.40	125.71		18,300	
X3_6	108	124	124	639.43	83.07	114.59	18,900	
X16_4	268	308	268	-769.84	134.97		27,300	

Πίνακας 5.6: Αποτελέσματα αρχείων μέτριας απαίτησης πόρων και μέτριας Εντατικοποίησης.

File Name	Init. Dur.	Delay	Duration	NPV	Time	Avg. Time	Loops	
		ΗΡΙΟΤΗΤΕΣ						
J3043_2	51	58	49	-1390.55	11.55		10,800	
J3043_10	75	86	67	-803.13	12.22	10.11	9,600	
J3044_4	57	65	57	-1275.21	6.55		5,400	
60 Δραστηριότητες								
J6014_4	97	111	90	-1305.76	24.90		11,100	
J6023_5	86	98	98	-53.07	26.88	28.69	12,600	
J6030_5	99	113	97	-1236.81	34.29		15,300	
			120 Δραςτ	ΤΗΡΙΌΤΗΤΕΣ				
X54 4	172	197	148	-936.42	176.57		24,600	
X54 1	155	178	132	-1649.60	133.66	141.75	20,400	
X55_1	163	187	140	-1121.64	115.00		20, 100	

Πίνακας 5.7: Αποτελέσματα αρχείων υψηλής απαίτησης πόρων και μέτριας Εντατικοποίησης.

File Name	Init. Dur.	Delay	Duration	NPV	Time	Avg. Time	Loops
			30 Δραστι	ΗΡΙΌΤΗΤΕΣ			
J3048_1	63	72	63	-1757.13	6.97		6,300
J3048_3	50	57	55	-1682.08	6.90	7.13	6,000
J3048_10	54	62	54	-1673.50	7.80		6,900
60 Δραστηριότητες							
J6016_5	66	75	66	-2396.41	16.78		7,500
J6016_10	68	78	74	-1708.97	17.50	15.57	7,500
J6048_2	87	100	87	-1969.60	12.89		6,300
			120 Δραστ	ΗΡΙΌΤΗΤΕΣ			
X60_8	145	166	124	-2761.24	103.93		18,300
X60_9	138	158	115	-1824.12	90.40	98.97	16,500
X60_10	132	151	114	-1946.18	102.56		18,900

Πίνακας 5.8: Αποτελέσματα αρχείων χαμηλής απαίτησης πόρων και υψηλής Εντατικοποίησης.

File Name	Init. Dur.	Delay	Duration	NPV	Time	Avg. Time	Loops	
			30 Δραστή	ΙΡΙΌΤΗΤΕΣ				
J301_2	55	63	63	164.55	13.27		12,600	
J305_10	108	124	124	-9.57	15.31	15.99	12,600	
J3041_3	117	134	134	-77.04	19.39		16,200	
60 Δραστηριότητες								
J601_2	87	100	100	162.20	32.61		15,300	
J6033_6	96	110	110	382.09	43.28	36.88	14,400	
J6038_5	136	156	108	-393.35	34.73		14,400	
			120 Δραστ	НРΙΌΤΗΤΕΣ				
X1_2	155	178	178	408.31	70.00		15,600	
X3_6	126	144	144	640.298	48.80	79.94	10,800	
X16_4	265	304	268	-739.40	121.02		20,100	

Πίνακας 5.9: Αποτελέσματα αρχείων μέτριας απαίτησης πόρων και υψηλής Εντατικοποίησης.

File Name	Init. Dur.	Delay	Duration	NPV	Time	Avg. Time	Loops		
30 Δραστηριότητες									
J3043_2	57	65	45	-1593.07	7.98		7,800		
J3043_10	75	86	70	-779.35	11.24	8.69	9,000		
J3044_4	57	65	59	-1222.41	6.84		6,000		
	60 Δραστηριότητες								
J6014_4	100	115	86	-1494.58	24.50		11, 100		
J6023_5	88	101	101	-25.96	22.88	26.10	10,200		
J6030_5	110	126	103	-1153.96	30.91		13,500		
			120 Δραστ	ΤΗΡΙΌΤΗΤΕΣ					
X54_4	189	217	156	-981.53	153.64		21,300		
X54_1	153	175	127	-1840.28	92.76	122.72	15,900		
X55_1	163	187	136	-1076.72	121.73		19,200		

Πίνακας 5.10: Αποτελέσματα αρχείων υψηλής απαίτησης πόρων και υψηλής Εντατικοποίησης.

File Name	Init. Dur.	Delay	Duration	NPV	Time	Avg. Time	Loops	
			30 Δραστί	ΗΡΙΌΤΗΤΕΣ				
J3048_1	63	72	63	-1757.13	7.00		6,000	
J3048_3	50	57	55	-1682.08	6.67	6.83	6,300	
J3048_10	54	62	54	-1673.50	6.80		6,300	
60 Δραστηριότητες								
J6016_5	66	75	66	-2396.41	16.78		7,200	
J6016_10	68	78	77	-1587.57	17.43	16.82	7,500	
J6048_2	87	100	87	-1969.60	14.12		6,600	
	120 Δραστηριότητες							
X60_8	135	155	120	-2527.50	88.74		15,300	
X60_9	130	149	119	-1627.07	102.42	88.00	18,600	
X60_10	127	146	124	-1490.46	72.81		13,200	

Πίνακας 5.11: Αποτελέσματα αρχείων χαμηλής απαίτησης πόρων, υψηλής Εντατικοποίησης και διπλής συνθήκης.

File Name	Init. Dur.	Delay	Duration	NPV	Time	Avg. Time	Loops	
J301_2	54	62	62	161.76	13.43		12,000	
J305_10	101	116	116	-26.67	12.62	13.12	10,500	
J3041_3	112	128	128	-104.227	13.28		10,500	
60 Δραστηριότητες								
J601_2	88	101	101	156.20	26.65		10,800	
J6033_6	82	94	94	376.84	21.28	24.70	9,000	
J6038_5	108	124	111	-345.88	26.27		10,800	
			120 Δραστ	НΡΙΌΤΗΤΕΣ				
X1_2	147	169	169	384.51	45.68		9,600	
X3_6	116	133	133	636.87	46.47	53.17	10,200	
X16_4	252	289	264	-855.87	67.34		12,600	

Πίνακας 5.12: Αποτελέσματα αρχείων μέτριας απαίτησης πόρων, υψηλής Εντατικοποίησης και διπλής συνθήκης.

File Name	Init. Dur.	Delay	Duration	NPV	Time	Avg. Time	Loops		
30 Δραστηριότητες									
J3043_2	57	65	51	-1329.95	10.15		9,600		
J3043_10	65	74	72	-745.82	10.95	9.28	9,900		
J3044_4	57	65	59	-1205.18	6.73		6,000		
	60 Δραστηριότητες								
J6014_4	85	97	97	-1096.30	19.84		8,700		
J6023_5	85	97	97	-38.70	20.78	21.82	9,300		
J6030_5	88	101	101	-1194.88	24.82		9,600		
	120 Δραστηριότητες								
X54_4	154	177	149	-962.692	82.52		13,500		
X54_1	133	152	134	-1588.81	76.64	81.08	12,900		
X55_1	142	163	138	-990.18	84.08		10,500		

Πίνακας 5.13: Αποτελέσματα αρχείων υψηλής απαίτησης πόρων, υψηλής Εντατικοποίησης και διπλής συνθήκης.

File Name	Init. Dur.	Delay	Duration	NPV	Time	Avg. Time	Loops		
30 Δραστηριότητες									
J3048_1	63	72	63	-1757.13	6.49		6,000		
J3048_3	50	57	55	-1682.08	6.41	6.65	6,000		
J3048_10	54	62	54	-1673.50	7.07		6,000		
	60 Δραστηριότητες								
J6016_5	66	75	66	-2396.41	15.59		7,200		
J6016_10	68	78	78	-1546.06	16.40	15.78	7,200		
J6048_2	87	100	87	-1969.60	15.34		7,200		
	120 Δραστηριότητες								
X60_8	128	147	123	-2317.32	74.91		12,900		
X60_9	118	135	116	-1890.66	63.66	65.51	9,900		
X60_10	108	124	121	-1693.45	57.95		10,200		

5.3.2 Περιπτώσεις Εστιασμένης Μελέτης

Από τα παραπάνω αρχεία επιλέχθηκαν δύο συγκεκριμένα, τα αρχεία X16_4 και X54_4, εκ των οποίων οι λύσεις είναι ιδιαίτερα μεγάλες σε χρονική διάρκεια συγκριτικά με τα υπόλοιπα ώστε να γίνει μια πιο εστιασμένη μελέτη του αλγορίθμου. Συγκεκριμένα σε κάθε αρχείο εφαρμόστηκαν οι εξής αλλαγές:

- 1. Μέγεθος αρχικού πληθυσμού, initial = 10,
- 2. Μέγεθος Τοπικής Έρευνας, frg = 1000,
- 3. Αλλαγή στην τιμή του constant για την δημιουργία αρνητικών χρηματοροών στις περισσότερες δραστηριότητες και
- 4. Αλλαγή στην τιμή του constant για την δημιουργία θετικών χρηματοροών στις περισσότερες δραστηριότητες αλλά και την ύπαρξη αρνητικών ώστε να γίνει καθυστέρηση.

Για κάθε μία από τις παραπάνω περιπτώσεις στην αλλαγή των χρηματοροών εφαρμόστηκαν οι παρακάτω προσεγγίσεις, όλες με υψηλή εντατικοποίηση:

- 1. Εφαρμογή μονής συνθήκης (καλύτερη npv),
- 2. Εφαρμογή διπλής συνθήκης (καλύτερη npv και καλύτερη ή ίση διάρκεια) και
- 3. Εφαρμογή νέου αντίστροφου κριτηρίου (καλύτερη npv και χειρότερη διάρκεια).

Για την αποδοτικότερη προσέγγιση θα παρουσιαστούν στην συνέχεια τα διαγράμματα χρήσης πόρων όπου στον οριζόντιο άξονα προσδιορίζεται η χρονική στιγμή και στον κάθετο η κατανάλωση του πόρου την δεδομένη χρονική στιγμή.

Για κάθε διάγραμμα που θα ακολουθήσει παρακάτω οι μέγιστες τιμές των αξόνων είναι η διάρκεια του έργου και το όριο διαθεσιμότητας του πόρου για τον οριζόντιο και κάθετο άξονα αντίστοιχα. Τα επιλεγμένα αρχεία αφορούν προβλήματα με τέσσερις (4) διαφορετικούς ανανεώσιμους πόρους εκ των οποίων η ποσοστιαία συνολική χρήση (utilization) καθ' όλη την διάρκεια του χρονοπρογράμματος θα αναγράφεται μετά το διάγραμμα του κάθε πόρου.

Το Αρχείο Χ16_4

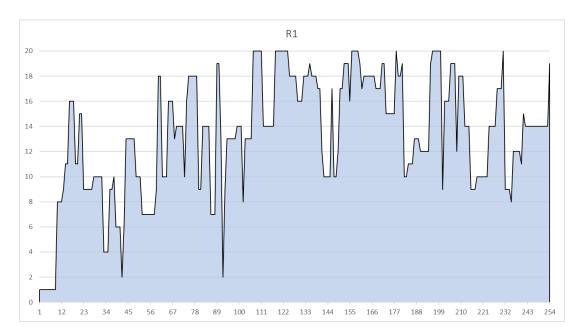
Σε αυτό το αρχείο η τιμή του constant και το πλήθος των αρνητικών χρηματοροών είναι ως εξής:

- 1. constant = 100.0 και πλήθος αρνητικών χρηματοροών 120,
- 2. constant = 350.0 και πλήθος αρνητικών χρηματοροών 42 και
- 3. constant = 700.0 και πλήθος αρνητικών χρηματοροών 0.

Πίνακας 5.14: Αποτελέσματα αρχείου $X16_4$ με constant =100.0.

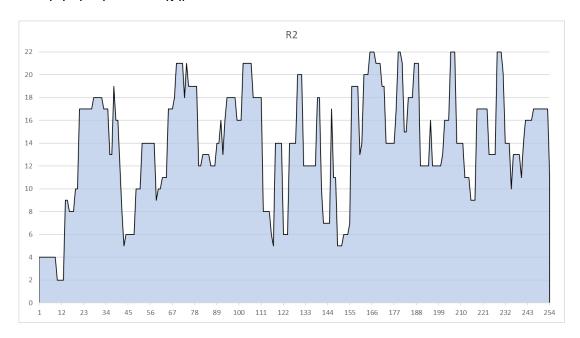
Init. Dur.	Delay	Init. NPV	Duration	NPV	NPV Opt.	Duration Opt.	Time			
Μονη Συνθήκη										
263	302	-1465.69	253	-1041.26	29%	4%	323			
	Διπλη Συνθηκη									
264	303	-1494.45	262	-980.089	34%	1%	241			
Διπλη Αντιστρόφη Συνθήκη										
287	330	-1482.61	254	-955.717	36%	11%	244			

Παρακάτω παρουσιάζονται τα διαγράμματα χρήσης πόρων για το αρχείο $X16\_4$ με την εφαρμογή της διπλής αντίστροφης συνθήκης:

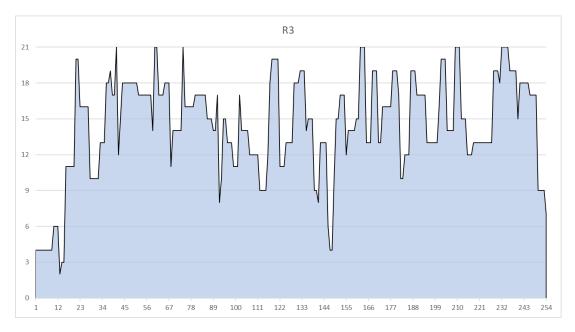
Σχήμα 5.2: Διάγραμμα χρήσης πόρου R1 αρχείου $X16_4$ με constant =100.0.

Χρήση πόρου R1, Σχήμα 5.2, utilization = 66.54%.

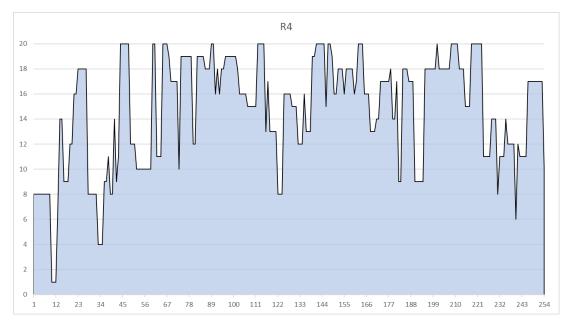
Σχήμα 5.3: Διάγραμμα χρήσης πόρου R2 αρχείου $X16_4$ με constant =100.0.

Χρήση πόρου R2, Σχήμα 5.3, utilization = 63.55%.

Σχήμα 5.4: Διάγραμμα χρήσης πόρου R3 αρχείου X16_4 με constant = 100.0.

Χρήση πόρου R3, Σχήμα 5.4, utilization = 68.77%.

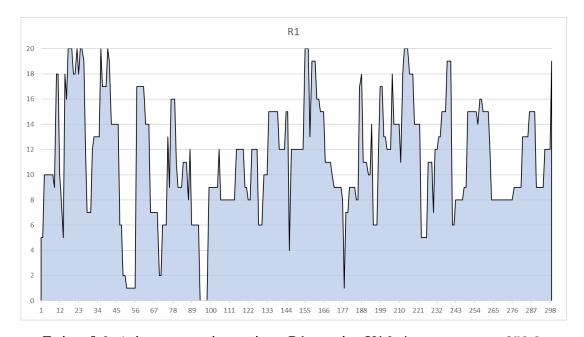
Σχήμα 5.5: Διάγραμμα χρήσης πόρου R4 αρχείου X16_4 με constant = 100.0.

Χρήση πόρου R4, Σχήμα 5.5, utilization = 73.88%.

Init. Dur.	Delay	Init. NPV	Duration	NPV	NPV Opt.	Duration Opt.	Time			
Монн Σүнѳнкн										
260	299	1030.53	299	1040.32	1%	-15%	216			
	Δίπλη Συνθήκη									
257	295	951.15	295	982.408	3%	-15%	209			
	Διπλη Αντιστροφή Συνθήκη									
277	318	942.757	318	1000.77	6%	-15%	199			

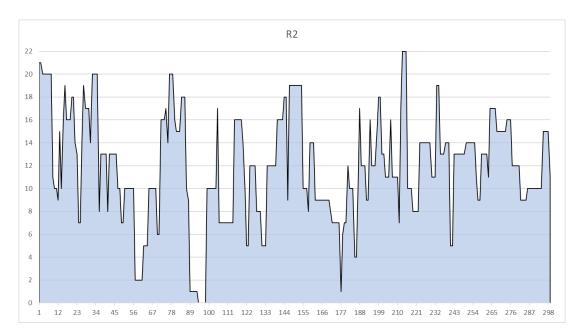
Πίνακας 5.15: Αποτελέσματα αρχείου $X16\_4$ με constant =350.0.

Παρακάτω παρουσιάζονται τα διαγράμματα χρήσης πόρων για το αρχείο $X16\_4$ με την εφαρμογή της μονής συνθήκης:

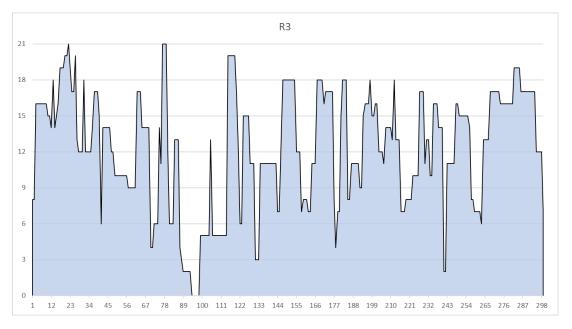
Σχήμα 5.6: Διάγραμμα χρήσης πόρου R1 αρχείου X16_4 με constant = 350.0.

Χρήση πόρου R1, Σχήμα 5.6, utilization = 56.52%.

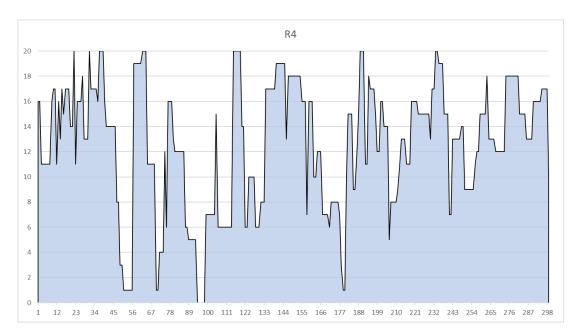
Σχήμα 5.7: Διάγραμμα χρήσης πόρου R2 αρχείου X16_4 με constant = 350.0.

Χρήση πόρου R2, Σχήμα 5.7, utilization = 53.98%.

Σχήμα 5.8: Διάγραμμα χρήσης πόρου R3 αρχείου $X16_4$ με constant =350.0.

Χρήση πόρου R3, Σχήμα 5.8, utilization = 58.42%.

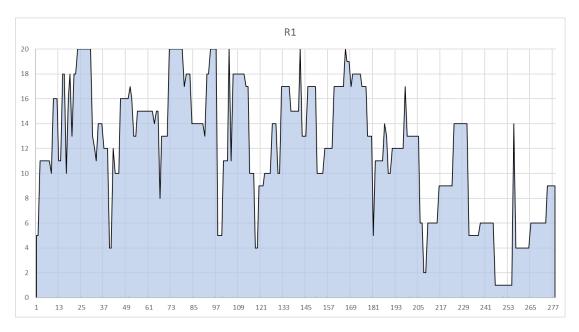
Σχήμα 5.9: Διάγραμμα χρήσης πόρου R4 αρχείου $X16\_4$ με constant =350.0.

Χρήση πόρου R4, Σχήμα 5.9, utilization = 62.76%.

Πίνακας 5.16: Αποτελέσματα αρχείου $X16\_4$ με constant=700.0.

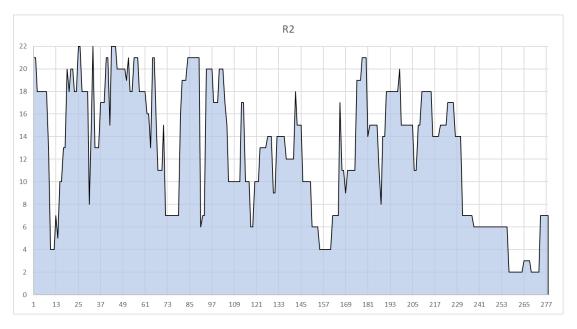
Init. Dur.	Delay	Init. NPV	Duration	NPV	NPV Opt.	Duration Opt.	Time	
Μονή Συνθήκη								
278	319	5388	278	5388	0%	0%	264	
	Διπλη Συνθηκη							
253	290	5223.94	253	5223.94	0%	0%	152	
Δίπλη Αντίστροφη Συνθήκη								
280	322	5228.47	280	5228.47	0%	0%	196	

Παρακάτω παρουσιάζονται τα διαγράμματα χρήσης πόρων για το αρχείο $X16\_4$ με την εφαρμογή της μονής συνθήκης:

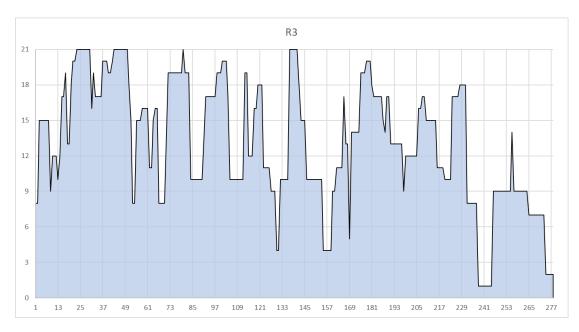
Σχήμα 5.10: Διάγραμμα χρήσης πόρου R1 αρχείου X16_4 με constant = 700.0.

Χρήση πόρου R1, Σχήμα 5.10, utilization = 60.79%.

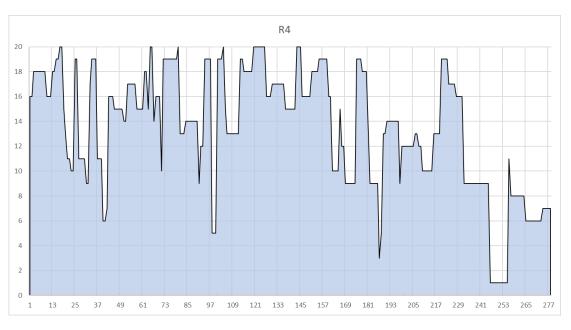
Σχήμα 5.11: Διάγραμμα χρήσης πόρου R2 αρχείου X16_4 με constant = 700.0.

Χρήση πόρου R2, Σχήμα 5.11, utilization = 58.06%.

Σχήμα 5.12: Διάγραμμα χρήσης πόρου R3 αρχείου $X16\_4$ με constant =700.0.

Σχήμα 5.13: Διάγραμμα χρήσης πόρου R4 αρχείου X16_4 με constant = 700.0.

Χρήση πόρου R4, Σχήμα 5.13, utilization = 67.50%.

Το Αρχείο Χ54_4

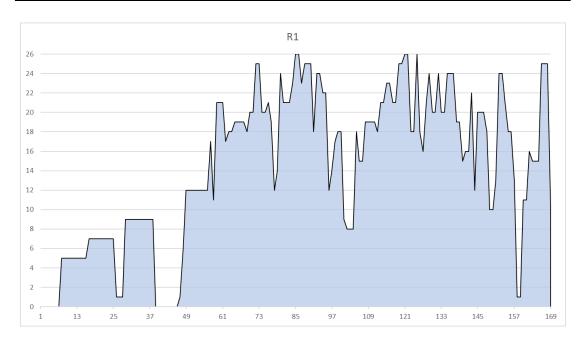
Σε αυτό το αρχείο η τιμή του constant και το πλήθος των αρνητικών χρηματοροών είναι ως εξής:

- 1. constant = 20.0 και πλήθος αρνητικών χρηματοροών 119,
- 2. constant = 300.0 και πλήθος αρνητικών χρηματοροών 41 και
- 3. constant = 700.0 και πλήθος αρνητικών χρηματοροών 0.

Πίνακας 5.17: Αποτελέσματα αρχείου $X54_4$ με constant = 20.0.

Init. Dur.	Delay	Init. NPV	Duration	NPV	NPV Opt.	Duration Opt.	Time	
Μονη Συνθηκη								
209	240	-2532.74	144	-1808.06	29%	31%	368	
	Δίπλη Συνθήκη							
151	173	-2669.25	171	-812.357	70%	-13%	257	
	Διπλή Αντίστροφή Συνθήκη							
187	215	-2642.8	169	-779.127	71%	10%	308	

Παρακάτω παρουσιάζονται τα διαγράμματα χρήσης πόρων για το αρχείο $X54_4$ με την εφαρμογή της διπλής αντίστροφης συνθήκης:

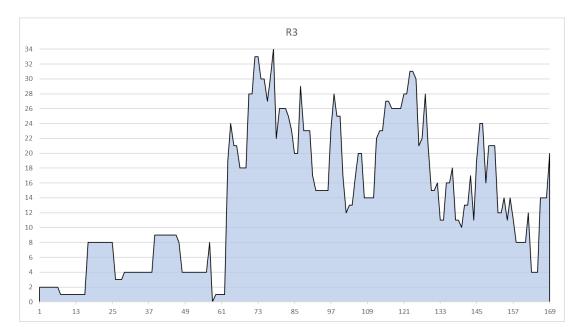
Σχήμα 5.14: Διάγραμμα χρήσης πόρου R1 αρχείου $X54_4$ με constant = 20.0.

Χρήση πόρου R1, Σχήμα 5.14, utilization = 55.28%.

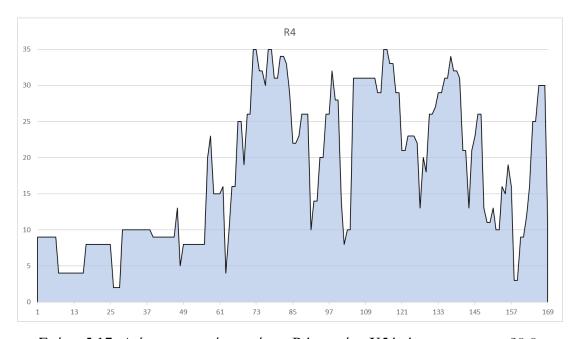
Σχήμα 5.15: Διάγραμμα χρήσης πόρου R2 αρχείου $X54_4$ με constant =20.0.

Χρήση πόρου R2, Σχήμα 5.15, utilization = 62.06%.

Σχήμα 5.16: Διάγραμμα χρήσης πόρου R3 αρχείου X54_4 με constant = 20.0.

Χρήση πόρου R3, Σχήμα 5.16, utilization = 40.71%.

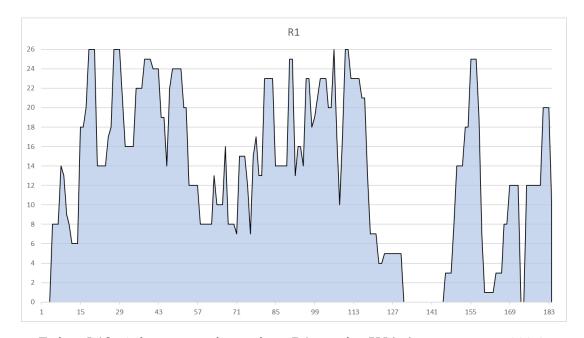
Σχήμα 5.17: Διάγραμμα χρήσης πόρου R4 αρχείου $X54_4$ με constant =20.0.

Χρήση πόρου R4, Σχήμα 5.17, utilization = 51.28%.

Init. Dur.	Delay	Init. NPV	Duration	NPV	NPV Opt.	Duration Opt.	Time	
Монн Σүнөнкн								
160	184	1268.11	184	1346.82	6%	-13%	345	
	Δίπλη Συνθήκη							
143	164	1244.24	164	1280.8	3%	-13%	238	
	Δίπλη Αντίστροφη Συνθήκη							
180	207	1273.84	207	1313.81	3%	-13%	247	

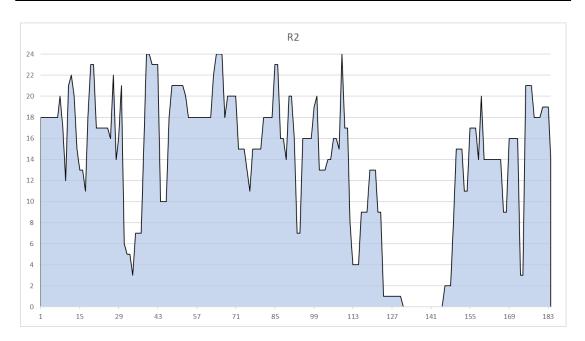
Πίνακας 5.18: Αποτελέσματα αρχείου X54 4 με constant = 300.0.

Παρακάτω παρουσιάζονται τα διαγράμματα χρήσης πόρων για το αρχείο $X54\_4$ με την εφαρμογή της μονής συνθήκης:

Σχήμα 5.18: Διάγραμμα χρήσης πόρου R1 αρχείου $X54_4$ με constant =300.0.

Χρήση πόρου R1, Σχήμα 5.18, utilization = 50.77%.

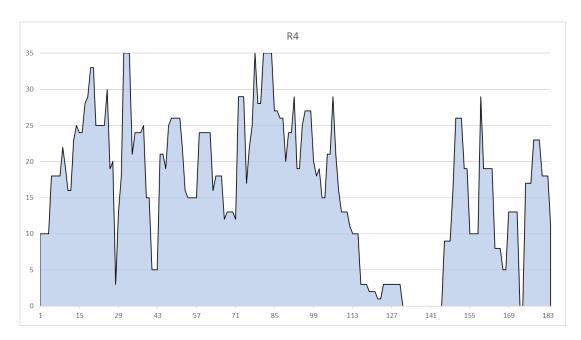
Σχήμα 5.19: Διάγραμμα χρήσης πόρου R2 αρχείου $X54_4$ με constant =300.0.

Χρήση πόρου R2, Σχήμα 5.19, utilization = 57.00%.

Σχήμα 5.20: Διάγραμμα χρήσης πόρου R3 αρχείου X54_4 με constant =300.0.

Χρήση πόρου R3, Σχήμα 5.20, utilization = 37.39%.

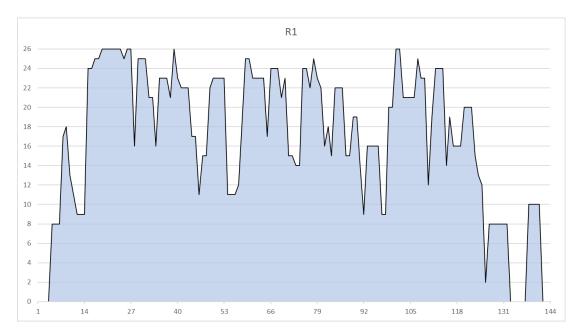
Σχήμα 5.21: Διάγραμμα χρήσης πόρου R4 αρχείου $X54_4$ με constant =300.0.

Χρήση πόρου R4, Σχήμα 5.21, utilization = 47.10%.

Πίνακας 5.19: Αποτελέσματα αρχείου $X54_4$ με constant = 700.0.

Init. Dur.	Delay	Init. NPV	Duration	NPV	NPV Opt.	Duration Opt.	Time		
	Μονη Συνθήκη								
144	165	8219.28	165	8219.28	0%	0%	263		
	Δίπλη Συνθήκη								
149	171	8191.84	149	8191.84	0%	0%	198		
	Διπλη Αντιστροφή Συνθήκη								
157	180	8114.77	157	8114.77	0%	0%	214		

Παρακάτω παρουσιάζονται τα διαγράμματα χρήσης πόρων για το αρχείο $X54\_4$ με την εφαρμογή της μονής συνθήκης:

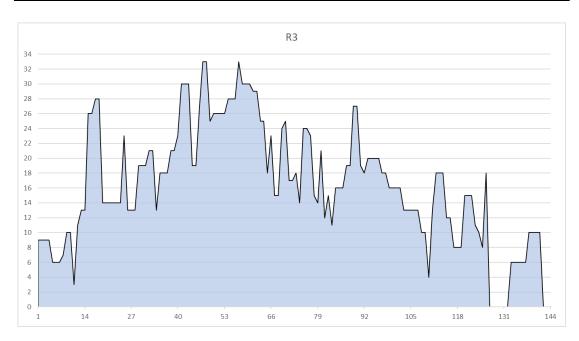
Σχήμα 5.22: Διάγραμμα χρήσης πόρου R1 αρχείου $X54_4$ με constant = 700.0.

Χρήση πόρου R1, Σχήμα 5.22, utilization = 64.88%.

Σχήμα 5.23: Διάγραμμα χρήσης πόρου R2 αρχείου $X54_4$ με constant = 700.0.

Χρήση πόρου R2, Σχήμα 5.23, utilization = 72.83%.

Σχήμα 5.24: Διάγραμμα χρήσης πόρου R3 αρχείου $X54_4$ με constant = 700.0.

Χρήση πόρου R3, Σχήμα 5.24, utilization = 47.77%.

Σχήμα 5.25: Διάγραμμα χρήσης πόρου R4 αρχείου X54_4 με constant = 700.0.

Χρήση πόρου R4, Σχήμα 5.25, utilization = 60.18%.

X16 4 X54 4 constant 100.0 350.0700.0 20.0 300.0 700.0 R1 66.54%56.52%60.79% 55.28%50.77% 64.88%58.06%72.83%R2 63.55%53.98%62.06%57.00%R3 68.77%58.42%62.83%40.71%37.39%47.77%R4 73.88%62.76%51.28%47.10%60.18%67.50%

Πίνακας 5.20: Ποσοστά χρήσης πόρων.

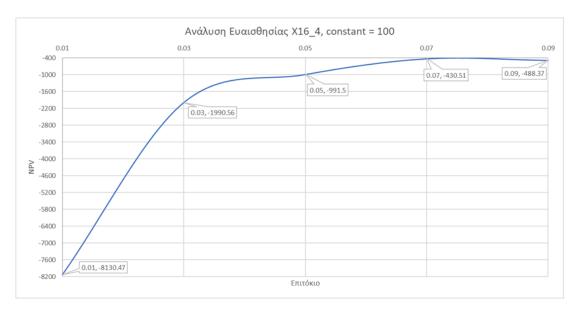
5.4 Ανάλυση Ευαισθησίας

Σε αυτό το σημείο επιλέχθηκαν να πραγματοποιηθούν τρεις αναλύσεις ευαισθησίας στο αρχείο X16_4 με τις εξής παραμέτρους:

- Τιμή του constant:
  - 1. 100.0,
  - 2. 200.0 και
  - 3. 300.0
- Αρχικός πληθυσμός, initial = 10,
- Μέγεθος Τοπικής Έρευνας, frg = 500,
- Πλήθος διαφορετικών επιτοκίων $s \ rates = 5$, με τιμές επιτοκίων:
  - 1. 0.01,
  - 2. 0.03,
  - 3. 0.05,
  - 4. 0.07 και
  - 5. 0.09.

Πίνακας 5.21: Αποτελέσματα ανάλυσης ευσαισθησίας αρχείου X16_4 με constant = 100.0.

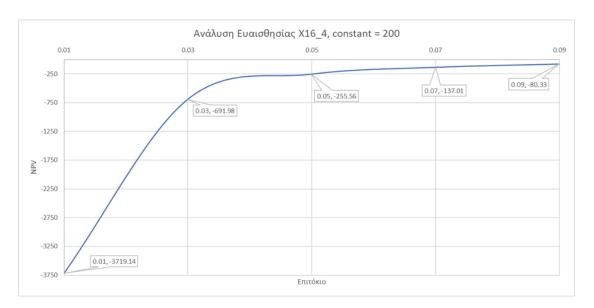
constant	Rate	Duration	NPV	Time	Loops
	0.01	259	-8130.47		
	0.03	258	-1990.56		
100	0.05	255	-991.5	518.14	94500
	0.07	261	-430.51		
	0.09	257	-488.37		

Σχήμα 5.26: Διάγραμμα NPV - Επιτοκίων με constant = 100.0.

Πίνακας 5.22: Αποτελέσματα ανάλυσης ευαισθησίας αρχείου X16_4 με constant = 200.0.

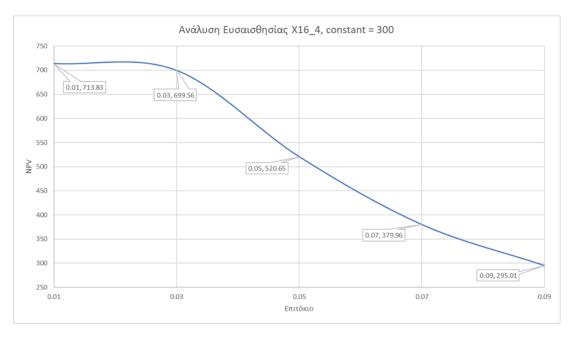
constant	Rate	Duration	NPV	Time	Loops
	0.01	272	-3719.14		
	0.03	264	-691.98		
200	0.05	267	-255.56	502.5	82000
	0.07	261	-137.01		
	0.09	255	-80.33		

Σχήμα 5.27: Διάγραμμα NPV - Επιτοκίων με constant = 200.0.

Πίνακας 5.23: Αποτελέσματα ανάλυσης ευσαισθησίας αρχείου X16_4 με constant = 300.0.

constant	Rate	Duration	NPV	Time	Loops
	0.01	295	541.52		
	0.03	310	676.14		
300	0.05	293	514.8	673.75	84500
	0.07	294	373.05		
	0.09	301	288.44		

Σχήμα 5.28: Διάγραμμα NPV - Επιτοκίων με constant = 300.0.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ

6

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΕΡΕΥΝΑ

6.1 Συμπεράσματα

Από τον Πίνακα 5.1 είναι φανερό πως με την αύξηση του μεγέθους της Τοπικής Έρευνας βελτιώνεται συστηματικά η ποιότητα των λύσεων του αρχικού πληθυσμού. Οι τιμές των τελικών Loops στην περίπτωση του Bees 1 είναι αρκετά μεγαλύτερες διότι, υπενθυμίζεται από την υποενότητα 3.3.2 πως για κάθε καλύτερη λύση που δημιουργείται, ο αλγόριθμος επαναλαμβάνεται μέχρι να μην υπάρξει καλύτερη λύση.

Είναι σαφές λοιπόν πως η προσέγγιση των μελισσών παρουσιάζει μεγαλύτερες δυνατότητες στην παραγωγή ποιοτικότερων λύσεων από την προσέγγιση του S.A. υπό το κόστος των επαναλήψεων και κατά συνέπειας του χρόνου.

Από τους πίνακες της υποενότητας 5.3.1 παρατηρήθηκε πως:

- Η χαμηλή εντατικοποίηση μονής συνθήκης παρουσίασε καλύτερες λύσεις σε 4 αρχεία,
- 2. Η μέτρια εντατικοποίηση μονής συνθήκης παρουσίασε τις λιγότερες καλύτερες λύσεις σε 2 αρχεία,
- 3. Η υψηλή εντατικοποίηση μονής συνθήκης παρουσίασε τις περισσότερες καλύτερες λύσεις σε 8 αρχεία,
- 4. Υψηλή εντατικοποίηση διπλής συνθήκης παρουσίασε καλύτερες λύσεις σε 7 αρχεία ενώ
- 5. Σε 6 αρχεία δεν παρουσιάστηκε βελτίωση.

Είναι φανερό πως η υψηλή εντατικοποίηση παρήγαγε τα περισσότερα και ποιοτικότερα αποτελέσματα από όλες τις προσεγγίσεις, ωστόσο η διπλή συνθήκη παρουσιάζει κάποια ιδιαιτερότητα, ιδίως σε προβλήματα όπου όλες ή σε πολύ μεγάλο βαθμό οι χρηματοροές των δραστηριοτήτων είναι αρνητικές. Για τον λόγο αυτό εφαρμόστηκε η ειδική μελέτη στα δύο αρχεία στην επόμενη υποενότητα.

Από την υποενότητα 5.3.2 μπορεί να διακριθεί πως σε μεγάλα προβλήματα όπου όλες οι δραστηριότητες ή σε πολύ μεγάλο αριθμό παρουσιάζουν αρνητικές

χρηματοροές, η διπλή αντίστροφη συνθήκη αποδίδει καλύτερα από τις υπόλοιπες.

Η απόρροια αυτή είναι αναμενόμενη καθώς ο αλγόριθμος δημιουργεί χειρότερες λύσεις, χρονικά, επιτρέποντας στον αλγόριθμο να εφαρμόσει μεγαλύτερη καθυστέρηση άρα κατά συνέπεια από την εξίσωση 3.2 περισσότερο χώρο για βελτίωση της npv. Η μεγάλη καθυστέρηση επιτρέπει την αναδιαμόρφωση του πίνακα χρήσης πόρων μεταφέροντας τους χρόνους έναρξης των δραστηριοτήτων αργότερα, δημιουργώντας με την κλήση της Check_Schedule ένα πιο πυκνό χρονοπρόγραμμα χωρίς να παραμένει άεργος κανένας πόρος.

Σε προβλήματα όπου οι αρνητικές χρηματοροές είναι λιγότερες από τις θετικές επικρατεί η μονή συνθήκη στην παραγωγή καλύτερων αποτελεσμάτων, ωστόσο σε προβλήματα αυτής της φύσεως με την εφαρμογή της καθυστέρησης είναι φανερό πως ενδέχεται να υπάρχουν χρονικές στιγμές όπου οι πόροι παραμένουν άεργοι.

Σε περιπτώσεις προβλημάτων όπου όλες οι χρηματοροές είναι θετικές η μονή συνθήκη παραμένει η αποδοτικότερη, ωστόσο δεν υπάρχει η εφαρμογή της καθυστέρησης και κατ' επέκτασης βελτίωση της npv.

Από τις αναλύσεις ευαισθησίας διακρίθηκε το γεγονός πως σε προβλήματα όπου οι περισσότερες δραστηριότητες είναι αρνητικές είναι επιθυμητό ένα πιο υψηλό επιτόκιο ωστόσο δεν υπάρχει τόσο σημαντική βελτίωση με την αύξηση του επιτοκίου. Στην αντίθετη περίπτωση είναι επιθυμητό ένα χαμηλό επιτόκιο και με την αύξηση του επιτοκίου παρουσιάστηκαν αισθητές μεταβολές στην τιμή της npv. Αυτό είναι αναμενόμενο καθώς από την εξίσωση 2.1 το επιτόκιο είναι αντιστρόφως ανάλογο της npv.

6.2 Περαιτέρω Έρευνα

Στην παρούσα διπλωματική ο ορισμός της διορίας, Δ, καθώς και οι τιμές των χρηματοροών προσδιορίστηκαν στατικά ώστε να υπάρχει μια σταθερή και ξεκάθαρη σύγκριση των αποτελεσμάτων. Αυτό δημιούργησε διάφορες επιπλοκές και γεννήθηκαν

τα ερωτήματα:

- 1. "Για κάθε πρόβλημα που επιλύει ο αλγόριθμος, ποια διάρκεια είναι αποδεκτή;
- 2. Με την λογική της καθυστέρησης, δεν μπορεί πρακτικά να εφαρμοστεί ιδιαίτερα μεγάλη καθυστέρηση ώστε να ελαχιστοποιηθεί κατά πολύ η npv;".

Για την περαιτέρω αξιολόγηση του αλγορίθμου είναι θεμιτό να γίνει η εφαρμογή του πάνω σε προβλήματα όπου έχουν ξεκάθαρη διορία για το χρονοπρόγραμμα.

Σε αυτό το σημείο πρέπει να αναφερθεί το γεγονός ότι παρόλο που υλοποιήθηκε ο Simulated Annealing, δεν εφαρμόστηκε η καθυστέρηση σε αυτόν. Εφόσον δεν υπάρχει ξεκάθαρη σύγκριση, μπορεί η παρούσα διπλωματική να αξιοποιηθεί ως σημείο αναφοράς και σύγκρισης για μελλοντικές εργασίες.

Στο κεφάλαιο 3 αναφέρθηκε πως η δημιουργία του αρχικού πληθυσμού και των λύσεων της Τοπικής Έρευνας πραγματοποιήθηκε με την μέθοδο της Εμπρόσθιας Σειριακής Παραγωγής Χρονοπρογραμμάτων (Forward SSGS). Στο πρωταρχικό στάδιο κατά την υλοποίηση του αλγορίθμου είχε δημιουργηθεί και το μοντέλο της Σειριακής Παραγωγής Χρονοπρογραμμάτων Προς τα Πίσω (Backward SSGS) αλλά για λόγους χρονικούς διατηρήθηκε μόνο το Forward. Συμπερασματικά, ένας τρόπος βελτίωσης του αλγορίθμου είναι να εφαρμοστεί το Backward μοντέλο στην παρούσα διπλωματική και να επιλέγεται με βάση το πλήθος των αρνητικών χρηματοροών όπως το εφάρμοσαν οι Leyman και Vanhoucke, 2015.

Σε προβλήματα όπως του αρχείου X54_4 με constant = 20.0, Πίνακας 5.17, όπου η χρήση των πόρων είναι χαμηλή, από Σχήμα 5.14 έως Σχήμα 5.17 και Πίνακα 5.20, σε μελλοντικές έρευνες μπορεί να μελετηθεί:

- Η αποδέσμευση των πόρων σε χρονικά διαστήματα όπου παρουσιάζεται συγκεντρωτική χαμηλή απαίτηση των πόρων για την μεγιστοποίηση της χρήσης πόρων, ή
- Επίλυση του κλασικού προβλήματος RCPSP ή του RCPSP-DC με αντικειμενική συνάρτηση την χρήση των πόρων.

113

Τέλος, ένας ακόμη τρόπος βελτίωσης είναι να γίνει η λύση του προβλήματος RCPSP-DC με παραπάνω από μία αντικειμενική συνάρτηση. Στην παρούσα διπλωματική εφαρμόστηκαν τρία διαφορετικά κριτήρια στην υποενότητα 5.3.2, ωστόσο δεν μελετήθηκε εις βάθος η επίλυση του προβλήματος λαμβάνοντας υπόψη την βελτιστοποίηση ταυτόχρονα της npv και της χρονικής διάρκειας.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Άρθρα

- Cook, S. A. (1983). An Overview of Computational Complexity. *Commun. ACM*, 26(6), 400–408. https://doi.org/10.1145/358141.358144
- Garey, M. R., & Johnson, D. S. (1979). Computers and intractability. A Guide to the.
- Kolisch, R. (1996). Serial and parallel resource-constrained project scheduling methods revisited: Theory and computation. *European Journal of Operational Research*, 90(2), 320–333. https://doi.org/https://doi.org/10.1016/0377-2217(95)00357-6
- Kolisch, R., & Sprecher, A. (1997). PSPLIB A project scheduling problem library: OR Software ORSEP Operations Research Software Exchange Program. *European Journal of Operational Research*, *96*(1), 205–216. https://doi.org/https://doi.org/10.1016/S0377-2217(96)00170-1
- Leyman, P., & Vanhoucke, M. (2015). A new scheduling technique for the resource–constrained project scheduling problem with discounted cash flows. *International Journal of Production Research*, 53. https://doi.org/10.1080/00207543.2014.980463

Remer, D. S., & Nieto, A. P. (1995). A compendium and comparison of 25 project evaluation techniques. Part 1: Net present value and rate of return methods. *International Journal of Production Economics*, 42(1), 79–96. https://doi.org/https://doi.org/10.1016/0925-5273(95)00104-2

Βιβλία

- Crundwell, F. (2008). Finance for Engineers. Evalutaion and Funding of Capital Projects.
- Αραβώσης, Καρμπέρης & Σωτήρχος. (2011). Τεχνοοικονομική Αζιολόγηση Επενδύσεων. Οικονομική Βιβλιοθήκη.
- Βαβάτσικος, Α. (2020). Τεχνολογική Οικονομική.
- Μαρινάκης, Ι., Μαρινάκη, Μ., Ματσατσίνης, Ν., & Ζοπουνίδης, Κ. (2011). Μεθευρετικοί και Εξελικτικοί Αλγόριθμοι σε Προβλήματα Δικοικητικής Επιστήμης. ΚΛΕΙΔΑΡΙΘΜΟΣ.

Λοιπές Πηγές

- Hargrave, M. (2022). Weighted Average Cost of Capital (WACC) Explained with Formula and Example. https://www.investopedia.com/terms/w/wacc.asp
- Lioudis, N. (2022). Time Value of Money and the Dollar. https://www.investopedia.com/ask/answers/032715/why-does-time-value-money-tvm-assume-dollar-today-worth-more-dollar-tomorrow.asp
- Majaski, C. (2022). Cost of Capital vs. Discount Rate: What's the Difference? https://www.investopedia.com/ask/answers/052715/what-difference-between-cost-capital-and-discount-rate.asp
- OR-AS. (2015). Data files: The Patterson format. http://www.p2engine.com/p2reader/patterson format

ПАРАРТНМА

A

TO APXEIO CHARTCONTROL.H

```
#pragma once
#include <wx/wx.h>
#include <vector>
#include <string>
class ChartControl : public wxWindow
{
public:
    ChartControl(wxWindow* parent, wxWindowID id,
const wxPoint& pos, const wxSize& size);
    std::vector<double> values;
    std::string title;
    double max;
    double min;
    int time value;
private:
    void OnPaint(wxPaintEvent& evt);
    std::tuple<int, double, double>
calculateChartSegmentCountAndRange(double origLow,
double origHigh);
    std::tuple<int, double, double>
calculateChartSegmentCountAndRange2(double origLow,
double origHigh);
};
class ChartControlSA : public wxWindow
{
public:
```

```
ChartControlSA(wxWindow* parent, wxWindowID id,
const wxPoint& pos, const wxSize& size);
    std::vector<double> rate_values;
    std::vector<double > npv values;
    std::string title;
    int number = 0;
    double lv;
    double hv;
private:
    void OnPaint(wxPaintEvent& evt);
    std::tuple<int, double, double>
calculateChartSegmentCountAndRange(double origLow,
double origHigh);
    std::tuple<int, double, double>
calculateChartSegmentCountAndRange2(double origLow,
 double origHigh);
};
```

ПАРАРТНМА

 $\mathbf{B}'$

TO APXEIO CHARTCONTROL.CPP

```
#include "chartcontrol.h"
#include <wx/settings.h>
#include <wx/graphics.h>
#include <wx/dcbuffer.h>
#include <algorithm>
#include "MainFrame.h"
ChartControl::ChartControl(wxWindow* parent, wxWindowID id,
const wxPoint& pos, const wxSize& size) :
wxWindow(parent, id, pos, size, wxFULL_REPAINT_ON_RESIZE)
    this->SetBackgroundStyle(wxBG_STYLE_PAINT);
    this->Bind(wxEVT_PAINT, &ChartControl::OnPaint, this);
}
void ChartControl::OnPaint(wxPaintEvent& evt)
{
    wxAutoBufferedPaintDC dc(this);
    dc.Clear();
    wxGraphicsContext* gc = wxGraphicsContext::Create(dc);
    if (gc && values.size() > 0)
    {
        wxFont titleFont = wxFont(wxNORMAL_FONT->GetPointSize() * 2.0,
        wxFONTFAMILY_DEFAULT, wxFONTSTYLE_NORMAL, wxFONTWEIGHT_BOLD);
        gc->SetFont(titleFont, wxSystemSettings::
GetAppearance().IsDark() ? *wxWHITE:*wxBLACK);
        double tw, th;
        gc->GetTextExtent(this->title, &tw, &th);
        const double titleTopBottomMinimumMargin = this->FromDIP(10);
        wxRect2DDouble fullArea{ 0, 0, static cast<double>(
```

```
GetSize().GetWidth()), static cast<double>(
GetSize().GetHeight()) };
     const double marginX = fullArea.GetSize().GetWidth() / 8.0;
     const double marginTop = std::max(fullArea.GetSize().GetHeight()
/ 8.0, titleTopBottomMinimumMargin * 2.0 + th);
     const double marginBottom = fullArea.GetSize().GetHeight() / 8.0;
        double labelsToChartAreaMargin = this->FromDIP(10);
        wxRect2DDouble chartArea = fullArea;
        chartArea.Inset(marginX, marginTop, marginX, marginBottom);
        gc->DrawText(this->title, (fullArea.GetSize().GetWidth() - tw)
/ 2.0, (marginTop - th) / 2.0);
        wxAffineMatrix2D normalizedToChartArea{};
        normalizedToChartArea.Translate(chartArea.GetLeft(),
chartArea.GetTop());
        normalizedToChartArea.Scale(chartArea.m width,
chartArea.m height);
        double lowValue = min;
        double highValue = max;
        int hv = time_value;
        int lv = 0;
        const auto& [segmentCount, rangeLow, rangeHigh] =
calculateChartSegmentCountAndRange(lowValue, highValue);
        const auto& [segmentCountX, rangeLowX, rangeHighX] =
calculateChartSegmentCountAndRange2(lv, hv);
        double yValueSpan = rangeHigh - rangeLow;
        lowValue = rangeLow;
```

```
highValue = rangeHigh;
        double yLinesCount = segmentCount + 1;
        double xValueSpan = rangeHighX - rangeLowX;
        lv = rangeLowX;
        hv = rangeHighX;
        double xLinesCount = segmentCountX + 1;
        wxAffineMatrix2D normalizedToValue{};
        normalizedToValue.Translate(0, highValue);
        normalizedToValue.Scale(1, -1);
        normalizedToValue.Scale(static cast<double>(values.size() - 1),
yValueSpan);
        wxAffineMatrix2D normalizedToValueX{};
        normalizedToValueX.Translate(0, hv);
        normalizedToValueX.Scale(1, 1);
        normalizedToValueX.Scale(static_cast<int>(hv), 0);
        gc->SetPen(wxPen(wxColor(128, 128, 128)));
        gc->SetFont(*wxNORMAL_FONT, wxSystemSettings::
GetAppearance().IsDark() ? *wxWHITE : *wxBLACK);
        for (int i = 0; i < yLinesCount; i++)</pre>
        {
            double normalizedLineY = static cast<double>(i)
 / (yLinesCount - 1);
        auto lineStartPoint = normalizedToChartArea.TransformPoint(
{ 0, normalizedLineY });
```

```
auto lineEndPoint = normalizedToChartArea.TransformPoint(
{ 1, normalizedLineY });
            wxPoint2DDouble linePoints[] = { lineStartPoint,
lineEndPoint }:
            gc->StrokeLines(2, linePoints);
            double valueAtLineY = normalizedToValue.TransformPoint(
{ 0, normalizedLineY }).m_y;
        auto text = wxString::Format("%.0f", valueAtLineY);
            text = wxControl::Ellipsize(text, dc, wxELLIPSIZE_MIDDLE,
 chartArea.GetLeft() - labelsToChartAreaMargin);
            double tw, th;
            gc->GetTextExtent(text, &tw, &th);
            gc->DrawText(text, chartArea.GetLeft() -
labelsToChartAreaMargin - tw,
lineStartPoint.m_y - th / 2.0);
        }
        for (int i = 0; i < xLinesCount; i++)</pre>
            double normalizedLineX = static_cast<double>(i)
/ (xLinesCount - 1);
            auto lineStartPoint = normalizedToChartArea.TransformPoint(
{ normalizedLineX , 0});
            auto lineEndPoint = normalizedToChartArea.TransformPoint(
{ normalizedLineX, 1 });
            wxPoint2DDouble linePoints[] = { lineStartPoint,
```

```
lineEndPoint };
            gc->StrokeLines(2, linePoints);
            double valueAtLineX = normalizedToValueX.TransformPoint(
{ normalizedLineX , 0 }).m x;
            auto text = wxString::Format("%2.0f", valueAtLineX);
            text = wxControl::Ellipsize(text, dc,
wxELLIPSIZE_MIDDLE, chartArea.GetBottom() -
labelsToChartAreaMargin);
            double tw, th;
            gc->GetTextExtent(text, &tw, &th);
            gc->DrawText(text, lineStartPoint.m x - tw/2.0,
chartArea.GetBottom() + th);
        }
        wxPoint2DDouble leftHLinePoints[] = {
            normalizedToChartArea.TransformPoint({0, 0}),
            normalizedToChartArea.TransformPoint({0, 1}) };
        wxPoint2DDouble rightHLinePoints[] = {
            normalizedToChartArea.TransformPoint({1, 0}),
            normalizedToChartArea.TransformPoint({1, 1}) };
        gc->StrokeLines(2, leftHLinePoints);
        gc->StrokeLines(2, rightHLinePoints);
        wxPoint2DDouble* pointArray =
new wxPoint2DDouble[values.size()];
        wxAffineMatrix2D valueToNormalized = normalizedToValue;
```

```
valueToNormalized.Invert();
        wxAffineMatrix2D valueToChartArea = normalizedToChartArea;
        valueToChartArea.Concat(valueToNormalized);
        for (int i = 0; i < values.size(); i++)</pre>
        {
            pointArray[i] = valueToChartArea.TransformPoint(
{ static cast<double>(i), values[i] });
        }
        gc->SetPen(wxPen(wxSystemSettings::GetAppearance().IsDark()
? *wxCYAN : *wxBLUE, 3));
        gc->StrokeLines(values.size(), pointArray);
        delete[] pointArray;
        delete gc;
   }
}
ChartControlSA::ChartControlSA(wxWindow* parent, wxWindowID id,
const wxPoint& pos, const wxSize& size) : wxWindow(parent, id,
pos, size, wxFULL_REPAINT_ON_RESIZE)
{
    this->SetBackgroundStyle(wxBG_STYLE_PAINT);
   this->Bind(wxEVT PAINT, &ChartControlSA::OnPaint, this);
}
void ChartControlSA::OnPaint(wxPaintEvent& evt)
{
   wxAutoBufferedPaintDC dc(this);
   dc.Clear();
    wxGraphicsContext* gc = wxGraphicsContext::Create(dc);
```

```
if (gc && rate values.size() > 0)
    {
        wxFont titleFont = wxFont(wxNORMAL FONT->GetPointSize() * 2.0,
            wxFONTFAMILY DEFAULT, wxFONTSTYLE NORMAL,
wxFONTWEIGHT BOLD);
        gc->SetFont(titleFont, wxSystemSettings::
GetAppearance().IsDark() ? *wxWHITE : *wxBLACK);
        double tw, th;
        gc->GetTextExtent(this->title, &tw, &th);
        const double titleTopBottomMinimumMargin = this->FromDIP(10);
        wxRect2DDouble fullArea{ 0, 0, static cast<double>(
GetSize().GetWidth()), static cast<double>(
GetSize().GetHeight()) };
        const double marginX = fullArea.GetSize().GetWidth() / 8.0;
        const double marginTop = std::max(fullArea.GetSize().GetHeight()
 / 8.0, titleTopBottomMinimumMargin * 2.0 + th);
        const double marginBottom = fullArea.GetSize().GetHeight()
/ 8.0;
        double labelsToChartAreaMargin = this->FromDIP(10);
        wxRect2DDouble chartArea = fullArea;
        chartArea.Inset(marginX, marginTop, marginX, marginBottom);
        gc->DrawText(this->title, (fullArea.GetSize().GetWidth() - tw)
/ 2.0, (marginTop - th) / 2.0);
        wxAffineMatrix2D normalizedToChartArea{};
        normalizedToChartArea.Translate(chartArea.GetLeft(),
```

```
chartArea.GetTop());
        normalizedToChartArea.Scale(chartArea.m width,
chartArea.m height);
        double lowValue = *std::min element(npv values.begin(),
npv values.end());
        double highValue = *std::max element(npv values.begin(),
npv values.end());
        double val = lv;
        const auto& [segmentCount, rangeLow, rangeHigh] =
calculateChartSegmentCountAndRange(lowValue, highValue);
        const auto& [segmentCountX, rangeLowX, rangeHighX] =
calculateChartSegmentCountAndRange2(lv, hv);
        double yValueSpan = rangeHigh - rangeLow;
        lowValue = rangeLow;
        highValue = rangeHigh;
        double yLinesCount = segmentCount + 1;
        double xValueSpan = rangeHighX - rangeLowX;
        lv = rangeLowX;
        hv = rangeHighX;
        wxAffineMatrix2D normalizedToValue{};
        normalizedToValue.Translate(0, highValue);
        normalizedToValue.Scale(1, -1);
        normalizedToValue.Scale(static cast<double>(
npv values.size() - 1), yValueSpan);
        wxAffineMatrix2D normalizedToValueX{};
```

```
normalizedToValueX.Translate(val, 0);
       normalizedToValueX.Scale(1, 0);
        normalizedToValueX.Scale(xValueSpan, 0);
        gc->SetPen(wxPen(wxColor(128, 128, 128)));
        gc->SetFont(*wxNORMAL FONT, wxSystemSettings::
GetAppearance().IsDark() ? *wxWHITE : *wxBLACK);
        for (int i = 0; i < yLinesCount; i++)</pre>
        {
            double normalizedLineY = static cast<double>(i) /
(yLinesCount - 1);
            auto lineStartPoint =
    normalizedToChartArea.TransformPoint({ 0, normalizedLineY });
            auto lineEndPoint =
    normalizedToChartArea.TransformPoint({ 1, normalizedLineY });
            wxPoint2DDouble linePoints[] = { lineStartPoint,
ineEndPoint };
            gc->StrokeLines(2, linePoints);
            double valueAtLineY = normalizedToValue.TransformPoint(
{ 0, normalizedLineY }).m y;
            auto text = wxString::Format("%.1f", valueAtLineY);
            text = wxControl::Ellipsize(text, dc, wxELLIPSIZE MIDDLE,
chartArea.GetLeft() - labelsToChartAreaMargin);
            double tw, th;
            gc->GetTextExtent(text, &tw, &th);
            gc->DrawText(text, chartArea.GetLeft() -
```

```
labelsToChartAreaMargin - tw,
lineStartPoint.m y - th / 2.0);
        wxPoint2DDouble leftHLinePoints[] = {
            normalizedToChartArea.TransformPoint({0, 0}),
            normalizedToChartArea.TransformPoint({0, 1}) };
        wxPoint2DDouble rightHLinePoints[] = {
            normalizedToChartArea.TransformPoint({1, 0}),
            normalizedToChartArea.TransformPoint({1, 1}) };
        gc->StrokeLines(2, leftHLinePoints);
        gc->StrokeLines(2, rightHLinePoints);
        wxPoint2DDouble* pointArray =
new wxPoint2DDouble[rate values.size()];
        wxAffineMatrix2D valueToNormalized = normalizedToValue;
        valueToNormalized.Invert();
        wxAffineMatrix2D valueToChartArea = normalizedToChartArea;
        valueToChartArea.Concat(valueToNormalized);
        for (int i = 0; i < rate_values.size(); i++)</pre>
        {
            pointArray[i] = valueToChartArea.TransformPoint(
{ static cast<double>(i), npv values[i] });
        }
        gc->SetPen(wxPen(wxSystemSettings::GetAppearance().IsDark()
? *wxCYAN : *wxBLUE, 3));
        gc->StrokeLines(rate_values.size(), pointArray);
```

```
delete[] pointArray;
        delete gc;
    }
}
std::tuple<int, double, double> ChartControlSA::
calculateChartSegmentCountAndRange(
double origLow, double origHigh)
{
    constexpr double rangeMults[] = { 0.2, 0.25, 0.5, 1.0, 2.0, 2.5, 5.0 };
    constexpr int maxSegments = 6;
    double magnitude = std::floor(std::log10(origHigh - origLow));
    for (auto r : rangeMults)
        double stepSize = r * std::pow(10.0, magnitude);
        double low = std::floor(origLow / stepSize) * stepSize;
        double high = std::ceil(origHigh / stepSize) * stepSize;
        int segments = round((high - low) / stepSize);
        if (segments <= maxSegments)</pre>
        {
            return std::make_tuple(segments, low, high);
        }
    }
    return std::make_tuple(10, origLow, origHigh);
}
std::tuple<int, double, double> ChartControlSA::
```

```
calculateChartSegmentCountAndRange2(
double origLow, double origHigh)
{
    constexpr double rangeMults[] = { 0.2, 0.25, 0.5, 1.0, 2.0};
    constexpr int maxSegments = 6;
    double magnitude = std::floor(std::log10(origHigh - origLow));
    for (auto r : rangeMults)
    {
        double stepSize = r * std::pow(10.0, magnitude);
        double low = std::floor(origLow / stepSize) * stepSize;
        double high = std::ceil(origHigh / stepSize);
        int segments = round((high - low) / stepSize);
        if (segments <= maxSegments)</pre>
        {
            return std::make tuple(segments, low, high);
        }
    }
    return std::make_tuple(10, origLow, origHigh);
}
std::tuple<int, double, double> ChartControl::
calculateChartSegmentCountAndRange(
double origLow, double origHigh)
{
    constexpr double rangeMults[] = { 0.1, 0.2, 0.25, 0.5, 1.0,
2.0, 2.5, 5.0 };
    constexpr int maxSegments = 30;
    double magnitude = std::floor(std::log10(origHigh - origLow));
```

```
for (auto r : rangeMults)
    {
        double stepSize = r * std::pow(10.0, magnitude);
        double low = std::floor(origLow / stepSize) * stepSize;
        double high = std::ceil(origHigh / stepSize) * stepSize;
        int segments = round((high - low) / stepSize);
        if (segments <= maxSegments)</pre>
        {
            return std::make_tuple(segments, low, high);
        }
    }
    return std::make_tuple(10, origLow, origHigh);
}
std::tuple<int, double, double> ChartControl::
calculateChartSegmentCountAndRange2(
double origLow, double origHigh)
{
    constexpr double rangeMults[] = { 0.05, 0.1 ,0.2, 0.25, 0.5, 1.0,
 2.0, 2.5, 5.0 };
    constexpr int maxSegments = 100;
    double magnitude = std::floor(std::log10(origHigh - origLow));
    for (auto r : rangeMults)
    {
        double stepSize = r * std::pow(10.0, magnitude);
        double low = std::floor(origLow / stepSize) * stepSize;
        double high = std::ceil(origHigh / stepSize) * stepSize;
```

```
int segments = round((high - low) / stepSize);

if (segments <= maxSegments)
{
    return std::make_tuple(segments, low, high);
}

return std::make_tuple(10, origLow, origHigh);
}</pre>
```

 Γ'

TO APXEIO RCPSP.H

```
#ifndef RCPSP_H
#define RCPSP H
#include <iostream>
#include <iomanip>
#include <algorithm>
#include <vector>
#include <string.h>
#include <fstream>
#include <sstream>
#include <numeric>
#include <cmath>
#include <iostream>
using namespace std;
class rcpsp
{
private:
    int activity;
    int duration;
    vector<int> demand;
    int numofsucc;
    vector<int> successors;
    vector<int> predecessors;
    double cf;
    int start;
    bool activityCheck;
    double NPV;
public:
    rcpsp()
    {
        activity = 0;
        duration = 0;
```

```
demand.clear();
       numofsucc = 0;
        successors.clear();
       predecessors.clear();
       cf = 0.0;
        start = 0;
       activityCheck = false;
       NPV = 0.0;
   }
   rcpsp(int in_activity, int in_duration, vector<int> in_demand,
int in_numofsucc, vector<int> in_successors, vector<int> in_predecessors,
       double in_cf, int in_start, bool in_activityCheck, double in_NPV)
   {
       activity = in_activity;
       duration = in duration;
       demand = in_demand;
       numofsucc = in_numofsucc;
        successors = in_successors;
       predecessors = in_predecessors;
        cf = in_cf;
        start = in_start;
       activityCheck = in_activityCheck;
       NPV = in_NPV;
   }
   ~rcpsp() {
   }
   int getActivity() { return activity; }
   int getDuration() { return duration; }
    int getDemand(int position) { return demand[position]; }
```

```
int getNumOfSucc() { return numofsucc; }
    int getSuccessor(int position) { return successors[position]; }
    double getCashFlow() { return cf; }
    void setCF(double value) { cf = value; }
    double getCF() { return cf; }
    int getPredecessor(int position) { return predecessors[position]; }
    size t getNumOfPred() { return predecessors.size(); }
    int getStart() { return start; }
    void setStart(int value) { start = value; }
    bool getStatus() { return activityCheck; }
    void setStatus(bool stat) { activityCheck = stat; }
    double getNPV() { return NPV; }
    void setNPV(double cash, double rate, int period)
{ double t = pow(1.0 + rate, period); NPV = cash / t; }
    int getFinish() { return start + duration; }
    void PredecessorVector(int Act) { predecessors.push back(Act); }
}*element;
int inputs;
int* resourceCap;
int resourceNum;
int MaxTime = 0;
double TotalNPV = 0.0;
vector<double> rcost;
double ConstantV = 100.0;
double ResourceCost = 15.0;
#endif
```

 Δ'

TO APXEIO BBA.H

```
#ifndef BBA_H
#define BBA_H
#include <iostream>
#include <iomanip>
#include <algorithm>
#include <vector>
#include <numeric>
#include <cmath>
#include "rcpsp.h"
using namespace std;
class In_Pop
{
private:
    vector<int> solution;
    double NPV;
    int duration;
    vector<double> prio;
public:
    In_Pop()
    {
        solution.clear();
        NPV = 0.0;
        duration = 0;
        prio.clear();
    }
    In_Pop(vector<int> in_solution, double in_npv, int in_dur,
vector<double> in_prio)
```

```
{
        solution = in solution;
        NPV = in_npv;
        duration = in dur;
        prio = in prio;
    }
    ~In Pop() {
    }
    double GetNPV() { return NPV; }
    vector<int> GetSolution() { return solution; }
    vector<double> GetPrio() { return prio; }
    int GetSolutionDuration() { return duration; }
    int Sol(int value) { return solution[value]; }
    double Prio(int value) { return prio[value]; }
}*scout bees;
class Foragers
{
private:
    vector<int> solution;
    int duration;
    vector<vector<int>> Gannt;
    double Total NPV;
    vector<double> prio;
    vector<double> NPV;
    vector<bool> status;
    vector<int> act_start;
    vector<int> act_finish;
    vector<bool> check;
public:
```

```
Foragers()
{
    solution.clear();
    Total_NPV = 0.0;
    NPV.clear();
    duration = 0;
    prio.clear();
    Gannt.clear();
    status.clear();
    act_start.clear();
    act_finish.clear();
    check.clear();
}
Foragers(vector<int> in_sol, int in_dur, vector<vector<int>>
in gannt, vector<double> in prio, double in total npv,
vector<double> in_npv, vector<bool> in_status, vector<int>
in_start, vector<int> in_finish, vector<bool> in_check)
{
    solution = in_sol;
    duration = in_dur;
    Gannt = in_gannt;
    prio = in_prio;
    Total_NPV = in_total_npv;
    NPV = in npv;
    status = in_status;
    act_start = in_start;
    act finish = in finish;
    check = in_check;
}
~Foragers() {
```

```
}
    int getStart(int pos) { return act_start[pos]; }
    void setStart(int pos, int value)
{ act start[pos] = value; }
    void setFinish(int act, int value)
{ act finish[act] = act start[act] + value; }
    int getFinish(int act) { return act_finish[act]; }
    int getDuration() { return duration; }
    bool getStatus(int pos) { return status[pos]; }
    void setStatus(int pos, bool stat)
{ status[pos] = stat; }
    void setNPV(int act, double value)
{ NPV[act] = value; }
    vector<double> getNPVVec() { return NPV; }
    vector<double> getPrio() { return prio; }
    vector<bool> getStatusVec() { return status; }
    vector<int> getStartVec() { return act_start; }
    vector<int> getFinishVec() { return act_finish; }
    vector<bool> getCheckVec() { return check; }
    vector<int> getSolVec() { return solution; }
    vector<vector<int>>> getGannt() { return Gannt; }
    double getTotalNPV() { return Total_NPV; }
}***forager bees;
class Best
{
private:
    vector<int> solution;
    int duration;
```

```
vector<vector<int>> Gannt;
    double Total NPV;
    vector<double> NPV;
    vector<int> act start;
    vector<int> act finish;
    vector<bool> check;
public:
    Best()
    {
        solution.clear();
        Total NPV = 0.0;
        NPV.clear();
        duration = 0;
        Gannt.clear();
        act_start.clear();
        act finish.clear();
        check.clear();
    }
    Best(vector<int> in_sol, int in_dur, vector<vector<int>>
    in_gannt, double in_total_npv, vector<double> in_npv,
    vector<int> in_start, vector<int> in_finish,
    vector<bool> in_check)
    {
        solution = in_sol;
        duration = in_dur;
        Gannt = in_gannt;
        Total NPV = in total npv;
        NPV = in_npv;
        act start = in start;
        act_finish = in_finish;
        check = in_check;
```

```
}
    ~Best() {
    }
    void setCheck(int act, bool val) { check[act] = val; }
    bool getCheck(int act) { return check[act]; }
    int getFinish(int act) { return act_finish[act]; }
    double getTotalNPV() { return Total_NPV; }
    vector<int> getSolVec() { return solution; }
    vector<vector<int>>> getGannt() { return Gannt; }
    vector<double> getNPVVec() { return NPV; }
    vector<int> getStartVec() { return act start; }
    vector<int> getFinishVec() { return act_finish; }
    double getNPV(int act) { return NPV[act]; }
}*best_bees;
class Elite
{
private:
    vector<int> solution;
    int duration;
    vector<vector<int>> Gannt;
    double Total_NPV;
    vector<double> NPV;
    vector<int> act start;
    vector<int> act_finish;
public:
    Elite()
    {
```

```
solution.clear();
        Total NPV = 0.0;
        NPV.clear();
        duration = 0;
        Gannt.clear();
        act start.clear();
        act finish.clear();
    }
    Elite(vector<int> in_sol, int in_dur, vector<vector<int>>
    in_gannt, double in_total_npv, vector<double> in_npv,
    vector<int> in_start, vector<int> in_finish)
    {
        solution = in_sol;
        duration = in dur;
        Gannt = in_gannt;
        Total NPV = in total npv;
        NPV = in_npv;
        act_start = in_start;
        act_finish = in_finish;
    }
    ~Elite() {
    }
    int getStart(int pos) { return act_start[pos]; }
    void setStart(int pos, int value)
 { act_start[pos] = value; }
    void setNEWStart(int pos, int value)
{ act start[pos] = act start[pos] + value; }
    vector<int> getStartVec() { return act_start; }
    int getFinish(int act) { return act finish[act]; }
    void setFinish(int act, int value)
{ act_finish[act] = act_start[act] + value; }
```

```
void setNEWFinish(int act, int value)
{ act finish[act] = value; }
    vector<int> getFinishVec() { return act finish; }
    vector<vector<int>> getGannt() { return Gannt; }
    void setGannt(vector<vector<int>> value)
{ Gannt = value; }
    void resizeGannt(int rows, int new size)
{ Gannt.resize(rows, vector<int>(new size)); }
    int PrintGannt(int time, int resource)
 { return Gannt[time][resource]; }
    int getSol(int pos) { return solution[pos]; }
    size_t getSolSize() { return solution.size(); }
    vector<int> getSolVec() { return solution; }
    int getDuration() { return duration; }
    void setDurationNEW(int value) { duration = value; }
    double getNPV(int act) { return NPV[act]; }
    void setNPV(int act, double value) { NPV[act] = value; }
    vector<double> getNPVVec() { return NPV; }
    void setTotalNPV(double val) { Total NPV = val; }
    double getTotalNPV() { return Total_NPV; }
}*elite_bees;
class Opt
{
private:
    vector<int> solution;
    int duration;
    vector<vector<int>> Gannt;
    double Total NPV;
    vector<double> NPV;
    vector<int> act_start;
```

```
vector<int> act_finish;
public:
    Opt()
    {
        solution.clear();
        Total_NPV = 0.0;
        NPV.clear();
        duration = 0;
        Gannt.clear();
        act_start.clear();
        act_finish.clear();
    }
    Opt(vector<int> in_sol, int in_dur, vector<vector<int>>
    in gannt, double in total npv, vector<double> in npv,
    vector<int> in_start, vector<int> in_finish)
    {
        solution = in_sol;
        duration = in_dur;
        Gannt = in_gannt;
        Total_NPV = in_total_npv;
        NPV = in_npv;
        act_start = in_start;
        act_finish = in_finish;
    }
    ~Opt() {
    size t getGanntSize() { return Gannt.size(); }
    int PrintGannt(int time, int resource)
{ return Gannt[time][resource]; }
    double getNPV(int act) { return NPV[act]; }
    int getFinish(int act) { return act_finish[act]; }
```

```
int getStart(int pos) { return act_start[pos]; }
  int getSol(int pos) { return solution[pos]; }
  size_t getSolSize() { return solution.size(); }
  double getTotalNPV() { return Total_NPV; }
  int getDuration() { return duration; }
}*final;
#endif
```

——— E' ——

TO APXEIO MAINFRAME.H

```
#pragma once
#include "chartcontrol.h"
#include <wx/wx.h>
#include <wx/event.h>
#include <wx/spinctrl.h>
#include <thread>
#include <chrono>
#include <random>
#include <omp.h>
#include <iostream>
#include <vector>
using namespace std;
class MainFrame : public wxFrame
{
public:
MainFrame(const wxString& title);
// menu
void OnMenuOpen(wxCommandEvent& evt);
void OnMenuExit(wxCommandEvent& evt);
//menu1
void ExportCSV(wxCommandEvent& evt);
void ExportSA(wxCommandEvent& evt);
//menu2
void OnResourceGraph(wxCommandEvent& evt);
void OnSense(wxCommandEvent& evt);
//menu3
void OnHelp(wxCommandEvent& evt);
void OnSolInit(wxCommandEvent& evt);
void OnForagerSPCTRL(wxSpinEvent& evt);
void OnRateSpin(wxSpinDoubleEvent& evt);
void OnInitialSpin(wxSpinEvent& evt);
```

```
void OnResourceSpin(wxSpinEvent& evt);
void OnSolutionSpin(wxSpinEvent& evt);
void OnRun(wxCommandEvent& evt);
void OnChoice(wxCommandEvent& evt);
void OnClose(wxCloseEvent& evt);
void OnDefineRates(wxCommandEvent& evt);
void OnSensitivity(wxCommandEvent& evt);
void data();
void CreatePredecessors();
int createCF();
int Early_Start(int act, int trigger, int s_index, int frg);
int Latest Finish(int act);
vector<int> Forward_Activity_Check(vector<int> next_act,
int* act, vector<double> random, int trigger,
int s index, int frg);
vector<int> Forward Activity List(vector<double> random,
int trigger, int s_index, int frg);
vector<vector<int>> Forward Resource Check(vector<vector<int>> GanntR,
vector<int> solution, double* npv, int* finish, int trigger,
int s_index, int frg);
void SSGS_Forward(vector<double> random, int s_index, int frg,
int trigger);
void Local_Search(int local_size, int scout, vector<bool> dummy_status,
vector<int> dummy start, vector<int> dummy finish,
vector<double> dummy npv, vector<bool> dummy check);
vector<int> delay(vector<int> set, vector<int> set2, int sol);
bool Push Delay(int bestbee, int delay, vector<int> set1, int deadline);
void Find Network Set(int current, int start, int pt1[], int pt2[],
double* total npv, int sol, bool status, int count1, int count2);
void Network Delay(int deadline, int bestbee);
void Find Schedule Set(int current, int start, int pt1[],
double* total_npv, int sol, bool status, int count1);
```

```
vector<int> Schedule_Set_2(vector<int> set1, int sol);
void Schedule Delay(int bestbee, int deadline);
void Check Schedule(int bees);
void Initial Population(int N, vector<double> random,
vector<int> solution);
protected:
bool processing{ false };
std::atomic<bool> quitRequested{ false };
wxGauge* gauge;
wxGauge* Netgauge;
double dur = 0.0;
double dur_sec = 0.0;
wxString va;
wxPanel* panel;
int time limit = 300;
int global_counter;
thread backgroundThread;
wxButton* run button;
wxButton* init;
wxStaticText* gauge_text;
wxMenu* menu = new wxMenu();
wxMenu* menu1 = new wxMenu();
wxMenu* menu2 = new wxMenu();
wxMenu* menu3 = new wxMenu();
wxStaticText* label;
wxStaticText* label1;
int first = 0;
ChartControl* chart;
ChartControlSA* gchart;
wxSpinCtrl* resource count;
wxSpinCtrl* solution_count;
```

```
wxButton* plot;
wxChoice* choice;
string ch =("Comma");
wxDECLARE EVENT TABLE();
};
class NumberDlg : public wxDialog
{
public:
NumberDlg() : wxDialog(NULL, wxID_ANY, _("Specify number of rates"))
{
wxFlexGridSizer* rate_size_win = new wxFlexGridSizer(2);
rate_size_win->Add(new wxStaticText(this, wxID_ANY,
("&Rate Size:")), 0, wxALL | wxALIGN RIGHT, 5);
rate size = new wxTextCtrl(this, wxID ANY);
rate size win->Add(rate size, 0, wxALL, 5);
wxBoxSizer* mainSizer = new wxBoxSizer(wxVERTICAL);
mainSizer->Add(rate_size_win, 0, wxALL, 5);
mainSizer->Add(CreateButtonSizer(wxOK | wxCANCEL), 0, wxALL, 5);
SetSizerAndFit(mainSizer);
Centre();
int GetNumber() const
{
int test = wxAtoi(rate size->GetValue());
return test;
};
void SetNumber(const wxString& user)
{
rate size->SetValue(user);
}
private:
```

```
wxTextCtrl* rate_size;
};
class RateDlg : public wxDialog
{
public:
RateDlg() : wxDialog(NULL, wxID ANY, ("Enter rate"))
wxFlexGridSizer* rate_win = new wxFlexGridSizer(2);
rate_win->Add(new wxStaticText(this, wxID_ANY,
_("&Rate:")), 0, wxALL | wxALIGN_RIGHT, 5);
rate_input = new wxTextCtrl(this, wxID_ANY);
rate_win->Add(rate_input, 0, wxALL, 5);
wxBoxSizer* mainSizer = new wxBoxSizer(wxVERTICAL);
mainSizer->Add(rate_win, 0, wxALL, 5);
mainSizer->Add(CreateButtonSizer(wxOK | wxCANCEL), 0, wxALL, 5);
SetSizerAndFit(mainSizer);
Centre();
}
double GetNumber() const
double test = wxAtof(rate_input->GetValue());
return test;
};
void SetNumber(const wxString& user)
rate input->SetValue(user);
private:
wxTextCtrl* rate input;
};
```

_____ ΣΤ΄ —

TO APXEIO MAINFRAME.CPP

```
#include "MainFrame.h"
#include "rcpsp.h"
#include "bba.h"
#include "chartcontrol.h"
#include <wx/wx.h>
#include <wx/textfile.h>
#include <wx/event.h>
#include <wx/spinctrl.h>
#include <wx/wfstream.h>
#include <wx/txtstrm.h>
#include <wx/hyperlink.h>
#include <wx/datetime.h>
#include <wx/thread.h>
#include "wx/wxprec.h"
#include <thread>
#include <chrono>
#include <random>
#include <omp.h>
#include <iostream>
#include <vector>
#include <algorithm>
#include <iterator>
using namespace std;
using namespace std::chrono;
class App : public wxApp
{
public:
    bool OnInit();
};
DECLARE_APP(App);
```

```
bool App::OnInit() {
    MainFrame* mainframe = new MainFrame("GUI");
    mainframe->SetClientSize(1000, 600);
    mainframe->Center();
    mainframe->Show();
    return true;
}
wxIMPLEMENT_APP(App);
int f_counter = 0;
constexpr double MIN = 0.001;
constexpr double MAX = 0.999;
random device rd;
default random engine eng(rd());
uniform_real_distribution<double> distr(MIN, MAX);
string filename;
wxBEGIN_EVENT_TABLE(MainFrame, wxFrame)
EVT_MENU(101, MainFrame::OnMenuOpen)
EVT_MENU(103, MainFrame::OnMenuExit)
EVT MENU(110, MainFrame::ExportCSV)
EVT CLOSE(MainFrame::OnClose)
EVT MENU(130, MainFrame::OnHelp)
EVT MENU(120, MainFrame::OnDefineRates)
EVT_MENU(121, MainFrame::OnSensitivity)
EVT MENU(122, MainFrame::OnSense)
EVT MENU(111, MainFrame::ExportSA)
wxEND_EVENT_TABLE()
```

```
int initial = 5;
int frg = 10;
double rate = 0.05;
int res = 1;
int sa_sol = 0;
int separatot = 1;
vector<double> s_rates;
MainFrame::MainFrame(const wxString& title) : wxFrame(nullptr,
wxID ANY, title) {
    panel = new wxPanel(this);
wxMenuBar* menub = new wxMenuBar();
this->SetMenuBar(menub);
menu->Append(101, "Open");
    menu->AppendSeparator();
menu->Append(103, "Exit");
    menu1->Append(110, "Export to CSV");
    menu1->Enable(110, false);
    menu1->AppendSeparator();
    menu1->Append(111, "Export SA");
    menu1->Enable(111, false);
    menu2->Append(120, "Define Rates");
    menu2->Append(121, "Run Sensitivity Analysis");
    menu2->Append(122, "Plot Sensitivity Analysis");
    menu2->Enable(122, false);
    menu3->Append(130, "Steps");
menub->Append(menu, "File");
    menub->Append(menu1, "Export Solution");
```

```
menub->Append(menu2, "Sensitivity Analysis");
    menub->Append(menu3, "Help");
wxStaticText* initial text = new wxStaticText(panel,
wxID ANY, "Insert Size of Scouts:", wxPoint(20, 33),
wxDefaultSize);
wxSpinCtrl* initial count = new wxSpinCtrl(panel,
wxID_ANY, "", wxPoint(210, 30), wxSize(80, -1),
wxSP_ARROW_KEYS | wxSP_WRAP, 1, 100, 5);
wxStaticText* initial_size_text = new wxStaticText(
panel, wxID_ANY, "Specify the size of Initial Population",
wxPoint(330, 33), wxDefaultSize);
wxFont font = initial size text->GetFont();
font.SetPointSize(10);
font.SetWeight(wxFONTWEIGHT EXTRABOLD);
initial size text->SetFont(font);
initial_count->Bind(wxEVT_SPINCTRL, &MainFrame::
OnInitialSpin, this);
wxStaticText* forager_text = new wxStaticText(panel,
wxID ANY, "Insert Number of Foragers:", wxPoint(20, 93),
wxDefaultSize,wxALIGN_LEFT);
wxSpinCtrl* forager count = new wxSpinCtrl(panel,
wxID_ANY, "", wxPoint(210, 90), wxSize(80, -1),
 wxSP ARROW KEYS | wxSP WRAP, 10, 2000, 50);
wxStaticText* forager_size_text = new wxStaticText(panel,
```

```
wxID ANY, "Specify the size of Local Search",
wxPoint(330, 93), wxDefaultSize);
    wxFont font1 = forager size text->GetFont();
    font.SetPointSize(10);
    font.SetWeight(wxFONTWEIGHT EXTRABOLD);
    forager size text->SetFont(font);
    forager_count->Bind(wxEVT_SPINCTRL, &MainFrame::
OnForagerSPCTRL, this);
    wxStaticText* rate_text = new wxStaticText(panel,
wxID_ANY, "Insert rate:", wxPoint(20, 150),
wxDefaultSize, wxALIGN CENTER HORIZONTAL);
    wxSpinCtrlDouble* rate count = new wxSpinCtrlDouble(
panel, wxID ANY, "", wxPoint(210, 150), wxSize(80, -1),
wxSP_ARROW_KEYS | wxSP_WRAP,0.01,0.99,0.05,0.01);
    rate_count->Bind(wxEVT_SPINCTRLDOUBLE, &MainFrame::OnRateSpin,
this);
    wxStaticText* solution_text = new wxStaticText(panel,
 wxID_ANY, "Plot graph for Solution:", wxPoint(20, 210),
 wxDefaultSize, wxALIGN_CENTER_HORIZONTAL);
    solution count = new wxSpinCtrl(panel, wxID ANY, "",
wxPoint(210, 210), wxSize(80, -1), wxSP_ARROW_KEYS | wxSP_WRAP,
1, 1, 1);
    solution_count->Bind(wxEVT_SPINCTRL, &MainFrame::
OnSolutionSpin, this);
    wxStaticText* resource_text = new wxStaticText(panel,
wxID_ANY, "Plot graph for Resource:", wxPoint(20, 270),
```

```
wxDefaultSize, wxALIGN_CENTER_HORIZONTAL);
    resource count = new wxSpinCtrl(panel, wxID ANY, "",
wxPoint(210, 270), wxSize(80, -1), wxSP ARROW KEYS | wxSP WRAP,
1, 1, 1);
   resource count->Bind(wxEVT SPINCTRL, &MainFrame::OnResourceSpin,
this);
    plot = new wxButton(panel, wxID_ANY, "Plot", wxPoint(330, 210),
wxSize(85, 25));
   plot->Enable(false);
    wxStaticText* choice_text = new wxStaticText(panel,
wxID ANY, "Specify Separator:", wxPoint(20, 330),
wxDefaultSize, wxALIGN CENTER HORIZONTAL);
    wxArrayString choices;
    choices.Add("Comma");
    choices.Add("Semicolon");
    choice = new wxChoice(panel, wxID_ANY, wxPoint(210, 330),
wxDefaultSize, choices);
    choice->Bind(wxEVT_CHOICE, &MainFrame::OnChoice, this);
    choice->Select(0);
   wxStaticText* local text = new wxStaticText(panel,
wxID_ANY, "Local search:", wxPoint(50, 510),
wxDefaultSize, wxALIGN CENTER HORIZONTAL);
    gauge = new wxGauge(panel, wxID ANY, initial,
wxPoint(50, 530), wxSize(650, -1), wxGA SMOOTH,
wxDefaultValidator);
    gauge->SetValue(0);
    wxStaticText* delay_text = new wxStaticText(panel,
```

```
wxID ANY, "Activities Delay:", wxPoint(50, 550),
wxDefaultSize, wxALIGN CENTER HORIZONTAL);
    Netgauge = new wxGauge(panel, wxID ANY, initial,
wxPoint(50, 570), wxSize(650, -1), wxGA SMOOTH,
 wxDefaultValidator);
    Netgauge->SetValue(0);
    label = new wxStaticText(panel, 110, "", wxPoint(720, 570),
 wxDefaultSize, wxALIGN_CENTER_HORIZONTAL);
    label1 = new wxStaticText(panel, 110, "", wxPoint(720, 550),
 wxDefaultSize, wxALIGN CENTER HORIZONTAL);
    run_button = new wxButton(panel, wxID_ANY, "Run",
wxPoint(50, 445), wxSize(85, 25));
    init = new wxButton(panel, wxID ANY, "Initialize Solution",
wxPoint(50, 480), wxSize(130, 25));
    run_button->Bind(wxEVT_BUTTON, &MainFrame::OnRun, this);
    plot->Bind(wxEVT BUTTON, &MainFrame::OnResourceGraph, this);
init->Bind(wxEVT_BUTTON, &MainFrame::OnSolInit, this);
    init->Enable(false);
    run_button->Enable(false);
    menu2->Enable(121, false);
CreateStatusBar();
}
void MainFrame::OnSolutionSpin(wxSpinEvent& evt) {
    sa sol = evt.GetValue() - 1;
    wxLogStatus("Solution set to %d", evt.GetValue());
}
```

```
void MainFrame::OnChoice(wxCommandEvent& evt)
{
    ch = evt.GetString();
   wxLogStatus("Choice set to %s", evt.GetString());
}
void MainFrame::ExportSA(wxCommandEvent& evt) {
    if (backgroundThread.joinable()) {this->backgroundThread.join();}
    string c1("Semicolon");
    string c2("Comma");
    if (ch == c2) {
        wxFileDialog dlg(this, "Save Sensitivity Analysis", "", "",
"Save Files(*.csv) | *.csv | All files(*.*) | *.*", wxFD_SAVE);
if (dlg.ShowModal() == wxID OK)
{
            wxFile file(dlg.GetPath(), wxFile::write);
            if (file.IsOpened())
            {
                file.Write("Date: ,");
                wxString tt;
                wxDateTime now = wxDateTime::Now();
                wxString today_str = now.FormatDate();
                wxString hour_str = now.FormatTime();
                file.Write(today_str);
                file.Write(",");
                file.Write(hour str);
                file.Write(wxT("\n"));
                file.Write(filename);
                file.Write("\nTime: ,");
                wxString txt1;
                txt1.Printf(wxT("%.21f [ms] || %.2f [s]"), dur, dur_sec);
```

```
file.Write(txt1);
                file.Write("\nLoops:,");
                int 11;
                int l = int(s rates.size());
                11 = 1 * (initial * frg) + f counter * frg;
                wxString loop_text;
                loop text.Printf(wxT("%d"), 11);
                file.Write(loop text);
                for (size_t i = 0; i < s_rates.size(); i++)</pre>
                {
                    file.Write("\n\nRate: ,");
                    wxString txt;
                    txt.Printf(wxT("%1.3lf"), s_rates[i]);
                    file.Write(txt);
                    file.Write("\n");
                    file.Write("Duration: , ");
                    wxString txt3;
                    txt3.Printf(wxT("%d"), final[i].getDuration());
                    file.Write(txt3);
                    file.Write("\n");
                    file.Write("NPVCum: ");
                    wxString txt4;
                    txt4.Printf(wxT(", %5.21f"),
final[i].getTotalNPV());
                    file.Write(txt4);
                    file.Write("\n");
                    file.Write("Act: ");
                    file.Write(",");
                    for (int j = 0; j < final[i].getSolSize(); j++)</pre>
                     {
                         wxString txt;
```

```
txt.Printf(wxT("%d,"), final[i].getSol(j));
                         file.Write(txt);
                     }
                     file.Write("\n");
                    file.Write("Start: ");
                    file.Write(",");
                     for (int j = 0; j < final[i].getSolSize(); j++)</pre>
                         wxString txt;
                         txt.Printf(wxT("%d, "),
final[i].getStart(final[i].getSol(j)));
                         file.Write(txt);
                     }
                    file.Write("\n");
                    file.Write("Finish: ");
                    file.Write(",");
                     for (int j = 0; j < final[i].getSolSize(); j++)</pre>
                         wxString txt;
                         txt.Printf(wxT("%d, "),
final[i].getFinish(final[i].getSol(j)));
                         file.Write(txt);
                     }
                    file.Write("\n");
                    file.Write("NPV: ");
                    file.Write(",");
                    for (int j = 0; j < final[i].getSolSize(); j++)</pre>
                     {
                         wxString txt;
                         txt.Printf(wxT("%5.21f,"),
final[i].getNPV(final[i].getSol(j)));
                         file.Write(txt);
```

```
}
                     file.Write("\n\n");
                     for (int j = 0; j < resourceNum; j++)</pre>
                     {
                         wxString txt;
                         txt.Printf(wxT("R%d,"), j + 1);
                         file.Write(txt);
                         for (int k = 0; k < final[i].getDuration(); k++)</pre>
                         {
                              wxString txt1;
                             txt1.Printf(wxT("%d,"),
final[i].PrintGannt(k, j));
                             file.Write(txt1);
                         }
                         file.Write("\n");
                     }
                     file.Write("Time:,");
                     for (int k = 0; k < final[i].getDuration(); k++)</pre>
                     {
                         wxString txt1;
                         txt1.Printf(wxT("%d,"), k + 1);
                         file.Write(txt1);
                     }
                     file.Write("\n");
                 }
                 file.Close();
                 wxMessageBox(".csv File Created.");
            }
        }
    }
    else if(ch == c1)
```

```
{
        wxFileDialog dlg(this, "Save Sensitivity Analysis", "", "",
"Save Files(*.csv) | *.csv | All files(*.*) | *.*", wxFD SAVE);
        if (dlg.ShowModal() == wxID OK)
        {
            wxFile file(dlg.GetPath(), wxFile::write);
            if (file.IsOpened())
            {
                file.Write("Date: ;");
                wxString tt;
                wxDateTime now = wxDateTime::Now();
                wxString today_str = now.FormatDate();
                wxString hour_str = now.FormatTime();
                file.Write(today str);
                file.Write(";");
                file.Write(hour str);
                file.Write(wxT("\n"));
                file.Write(filename);
                file.Write("\nTime: ;");
                wxString txt1;
                txt1.Printf(wxT("%.21f [ms] || %.2f [s]"), dur, dur_sec);
                file.Write(txt1);
                file.Write("\nLoops:;");
                int 11;
                int l = int(s rates.size());
                11 = 1 * (initial * frg) + f_counter * frg;
                wxString loop_text;
                loop text.Printf(wxT("%d"), 11);
                file.Write(loop text);
                for (size_t i = 0; i < s_rates.size(); i++)</pre>
                {
```

```
file.Write("\n\nRate: ;");
                    wxString txt;
                    txt.Printf(wxT("%1.3lf"), s_rates[i]);
                    file.Write(txt);
                    file.Write("\n");
                    file.Write("Duration: ; ");
                    wxString txt3;
                    txt3.Printf(wxT("%d"), final[i].getDuration());
                    file.Write(txt3);
                    file.Write("\n");
                    file.Write("NPVCum: ");
                    wxString txt4;
                    txt4.Printf(wxT("; %5.21f"), final[i].getTotalNPV());
                    file.Write(txt4);
                    file.Write("\n");
                    file.Write("Act: ");
                    file.Write(";");
                    for (int j = 0; j < final[i].getSolSize(); j++)</pre>
                     {
                         wxString txt;
                         txt.Printf(wxT("%d;"), final[i].getSol(j));
                         file.Write(txt);
                    }
                    file.Write("\n");
                    file.Write("Start: ");
                    file.Write(";");
                    for (int j = 0; j < final[i].getSolSize(); j++)</pre>
                     {
                         wxString txt;
                        txt.Printf(wxT("%d; "),
final[i].getStart(final[i].getSol(j)));
```

```
file.Write(txt);
                     }
                     file.Write("\n");
                     file.Write("Finish: ");
                     file.Write(";");
                     for (int j = 0; j < final[i].getSolSize(); j++)</pre>
                     {
                         wxString txt;
                         txt.Printf(wxT("%d; "),
final[i].getFinish(final[i].getSol(j)));
                         file.Write(txt);
                     }
                     file.Write("\n");
                     file.Write("NPV: ");
                     file.Write(";");
                     for (int j = 0; j < final[i].getSolSize(); j++)</pre>
                         wxString txt;
                         txt.Printf(wxT("%5.21f;"),
final[i].getNPV(final[i].getSol(j)));
                         file.Write(txt);
                     file.Write("\n\n");
                     for (int j = 0; j < resourceNum; j++)</pre>
                     {
                         wxString txt;
                         txt.Printf(wxT("R%d;"), j + 1);
                         file.Write(txt);
                         for (int k = 0; k < final[i].getDuration(); k++)</pre>
                         {
                             wxString txt1;
                             txt1.Printf(wxT("%d;"),
```

```
final[i].PrintGannt(k, j));
                             file.Write(txt1);
                         }
                         file.Write("\n");
                     }
                     file.Write("Time:;");
                     for (int k = 0; k < final[i].getDuration(); k++)</pre>
                         wxString txt1;
                         txt1.Printf(wxT("%d;"), k + 1);
                         file.Write(txt1);
                     }
                     file.Write("\n");
                }
                file.Close();
                wxMessageBox(".csv File Created.");
            }
        }
    }
    return;
}
void MainFrame::OnDefineRates(wxCommandEvent& evt)
{
    NumberDlg dlg;
    RateDlg rdlg;
    int t = 0;
    while (t < 2)
    {
        dlg.ShowModal();
        t = dlg.GetNumber();
        wxLogStatus("Rate number: %d", t);
```

```
if (t <= 1)
    {
        if (wxMessageBox(_("Invalid value, try again?"),
            _("Question"), wxYES_NO) != wxYES)
        {
            break;
        }
    }
}
if (t > 1)
{
    s_rates.clear();
    int flag = 1;
    double val = 0.0;
    int co = 0;
    while (co < t)
    {
        if (rdlg.ShowModal() == wxID_CANCEL)
        {
            flag = 0;
            break;
        }
        if (rdlg.GetNumber() > 0.00001)
        {
            s_rates.push_back(rdlg.GetNumber());
            co++;
        }
    }
    if (flag == 1) {
        f_counter = 0;
        menu2->Enable(121, true);
    }
```

```
}
    sort(s rates.begin(), s rates.end());
    wxString Foobar;
}
void MainFrame::OnSense(wxCommandEvent& evt)
    wxFrame* chart_fr = new wxFrame(this, wxID_ANY,
 "Chart Frame", wxPoint(1000, 300), wxSize(600, 500));
    gchart = new ChartControlSA(chart fr, wxID ANY,
wxDefaultPosition, wxDefaultSize);
    auto text = wxString::Format("NPV - Rate Chart");
    gchart->title = text;
    gchart->lv = s rates[0];
    gchart->hv = *std::max element(s rates.begin(), s rates.end());
    gchart->number = s rates.size();
    for (int i = 0; i < s_rates.size(); i++)</pre>
    {
        gchart->rate_values.push_back(s_rates[i]);
        gchart->npv_values.push_back(final[i].getTotalNPV());
    }
    chart_fr->Show();
}
void MainFrame::OnResourceGraph(wxCommandEvent& evt)
{
    wxFrame* chart fr = new wxFrame(this, wxID ANY, "Chart Frame",
 wxPoint(1000, 300), wxSize(600, 500));
    chart = new ChartControl(chart fr, wxID ANY, wxDefaultPosition,
wxDefaultSize);
    auto text = wxString::Format("Resource %d Usage Chart,
```

```
Duration = %d, Solution %d, NPV = %.2f", res,
final[sa sol].getDuration(), sa sol + 1,
 final[sa sol].getTotalNPV());
    chart->title = text;
    chart->max = resourceCap[res - 1];
    chart->min = 0.0;
    chart->time value = final[sa sol].getDuration();
    for (int i = 0; i < final[sa_sol].getGanntSize(); i++)</pre>
        chart->values.push_back(final[sa_sol].PrintGannt(i, res - 1));
    chart_fr->Show();
}
void MainFrame::OnSensitivity(wxCommandEvent& evt)
{
    run_button->Enable(false);
    gauge->SetRange(initial);
    Netgauge->SetRange(initial);
    if (!this->processing)
    {
        this->processing = true;
        const auto f = [this]()
        {
            auto startTime = high resolution clock::now();
            double X;
            vector<double> random; random.clear();
            vector<int> solution; solution.clear();
            data();
            resource_count->SetRange(1, resourceNum);
            CreatePredecessors();
```

```
createCF();
vector<bool> dummy status; dummy status.clear();
vector<int> dummy_start; dummy_start.clear();
vector<int> dummy finish; dummy finish.clear();
vector<double> dummy npv; dummy npv.clear();
vector<bool> dummy_check; dummy_check.clear();
for (int i = 0; i < inputs; i++)
{
    if (i == 0) dummy_status.push_back(true);
    else dummy_status.push_back(false);
    dummy start.push back(0);
    dummy_finish.push_back(0);
    dummy_npv.push_back(0.0);
    dummy_check.push_back(false);
}
int rate_size = s_rates.size();
final = new Opt[rate size];
int position = 0;
for (size_t s = 0; s < rate_size; s++)</pre>
{
    rate = s_rates[s];
    int nn = 0;
    scout_bees = new In_Pop[initial];
    for (int i = 0; i < initial; i++)</pre>
        scout_bees[i] = In_Pop();
    while (nn < initial)
    {
        random.clear();
        random.push back(1.0);
        for (int i = 0; i < inputs - 1; i++)
        {
```

```
X = distr(eng);
                        random.push back(X);
                    }
                    random.push_back(0.0);
                    TotalNPV = 0.0;
                    SSGS_Forward(random, nn, 0, 0);
                    for (int i = 0; i < inputs; i++)
                    {
                        element[i].setNPV(element[i].getCashFlow(), rate,
element[i].getFinish());
                        TotalNPV += element[i].getNPV();
                    }
                    scout_bees[nn] = In_Pop(scout_bees[nn].GetSolution(),
TotalNPV, scout bees[nn].GetSolutionDuration(),
scout_bees[nn].GetPrio());
                    nn++;
                    solution.clear();
                }
                forager_bees = new Foragers * *[initial];
                best_bees = new Best[initial];
                elite_bees = new Elite[initial];
                for (int i = 0; i < initial; i++)
                {
                    forager bees[i] = new Foragers * [frg];
                    for (int j = 0; j < frg; j++) {
                        forager_bees[i][j] = new Foragers();
                    }
                }
                for (int i = 0; i < initial; i++)
                {
                    Local_Search(frg, i, dummy_status, dummy_start,
```

```
dummy_finish, dummy_npv, dummy_check);
                    wxGetApp().CallAfter([this, i]()
                        {this->gauge->SetValue(i + 1); });
                }
                delete[] scout_bees;
                delete[] forager bees;
                for (int n = 0; n < initial; n++)
                {
                    wxGetApp().CallAfter([this, n]()
                        {this->Netgauge->SetValue(n + 1); });
                    int del = best_bees[n].getFinish(inputs - 1) +
int(best_bees[n].getFinish(inputs - 1) * 0.15);
                    Network Delay(del, n);
                    double t = 0.0;
                    for (int i = 0; i < inputs; i++)
                        t += elite_bees[n].getNPV(i);
                    }
                    elite_bees[n].setTotalNPV(t);
                    t = 0.0;
                    Schedule_Delay(n, del);
                    for (int i = 0; i < inputs; i++)
                    {
                        t += elite bees[n].getNPV(i);
                    elite_bees[n].setTotalNPV(t);
                }
                Check_Schedule(initial);
                double best npv = best bees[0].getTotalNPV();
                int best time = 10000;
                for (int i = 0; i < initial; i++)
```

```
{
                    if (elite bees[i].getTotalNPV() > best npv)
                    {
                        best npv = elite bees[i].getTotalNPV();
                        first = i;
                    }
                }
                final[position] = Opt(elite bees[first].getSolVec(),
elite_bees[first].getDuration(), elite_bees[first].getGannt(),
 elite bees[first].getTotalNPV(), elite bees[first].getNPVVec(),
  elite_bees[first].getStartVec(), elite_bees[first].getFinishVec());
                delete[] best_bees;
                delete[] elite bees;
                position++;
            }
            menu2->Enable(122, true);
            menu1->Enable(111, true);
            plot->Enable(true);
            init->Enable(true);
            wxMessageBox("Solution Found");
            auto stopTime = high_resolution_clock::now();
            auto duration = stopTime - startTime;
            dur = std::chrono::duration<double,</pre>
std::milli>(duration).count();
            dur sec = std::chrono::duration<double>(duration).count();
            this->label1->SetLabelText(wxString::Format("
    Processing time: %.2f [ms]", std::chrono::duration<double,
    std::milli>(duration).count()));
            this->label->SetLabelText(wxString::Format("
    Processing time: %.2f [s]",
```

```
std::chrono::duration<double>(duration).count()));
            solution count->SetRange(1, rate size);
        };
        this->backgroundThread = thread{ f };
   }
}
void MainFrame::OnHelp(wxCommandEvent& evt){
    wxFrame* help_fr = new wxFrame(this, wxID_ANY, "Steps",
wxPoint(1000, 300), wxSize(600, 500));
    wxPanel* panel1 = new wxPanel(help fr);
    wxStaticText* test_txt = new wxStaticText(panel1, wxID_ANY,
    "Step 1: Specify the size of the Initial Population
    (Scout Bees).", wxPoint(15, 20), wxDefaultSize);
    wxStaticText* test txt1 = new wxStaticText(panel1, wxID ANY,
    "Step 2: Specify the size of the Forager Bees
    (loops per Scout Bee).", wxPoint(15, 50), wxDefaultSize);
    wxStaticText* note = new wxStaticText(panel1, wxID ANY,
    "Important: The pool of solutions will be at least the size
    of Scout Bees * Forager Bees.", wxPoint(15, 70), wxDefaultSize);
    wxFont font = note->GetFont();
    font.SetPointSize(9);
    font.SetWeight(wxFONTWEIGHT_EXTRABOLD);
    note->SetFont(font);
    wxStaticText* test txt2 = new wxStaticText(panel1, wxID ANY,
"Step 3: Specify rate.", wxPoint(15, 95), wxDefaultSize);
    wxStaticText* test txt3 = new wxStaticText(panel1, wxID ANY,
"Step 4: Open .RCP or .txt file (", wxPoint(15, 120), wxDefaultSize);
    wxHyperlinkCtrl* thyper = new wxHyperlinkCtrl(panel1, wxID ANY,
" Patterson ", "http://www.p2engine.com/p2reader
/patterson format", wxPoint(171, 120), wxDefaultSize);
    wxStaticText* test_txt3_1 = new wxStaticText(panel1, wxID_ANY,
```

```
"format ONLY).", wxPoint(232, 120), wxDefaultSize);
    wxStaticText* test txt4 = new wxStaticText(panel1, wxID ANY,
"Step 5: Run algorithm.", wxPoint(15, 145), wxDefaultSize);
    wxStaticText* test txt5 = new wxStaticText(panel1, wxID ANY,
"Step 6: Export Solution.", wxPoint(15, 170), wxDefaultSize);
   help fr->Show();
}
void MainFrame::OnRun(wxCommandEvent& evt)
{
    f counter = 0;
    run_button->Enable(false);
    wxYield();
    gauge->SetRange(initial);
    Netgauge->SetRange(initial);
    if (!this->processing)
    {
        this->processing = true;
        const auto f = [this]()
        {
            auto startTime = high_resolution_clock::now();
            vector<double> random; random.clear();
            vector<int> solution; solution.clear();
            data();
            resource count->SetRange(1, resourceNum);
            CreatePredecessors();
            createCF();
            vector<bool> dummy status; dummy status.clear();
            vector<int> dummy_start; dummy_start.clear();
            vector<int> dummy finish; dummy finish.clear();
            vector<double> dummy_npv; dummy_npv.clear();
            vector<bool> dummy_check; dummy_check.clear();
```

```
for (int i = 0; i < inputs; i++)
            {
                if (i == 0) dummy status.push back(true);
                else dummy status.push back(false);
                dummy start.push back(0);
                dummy_finish.push_back(0);
                dummy npv.push back(0.0);
                dummy_check.push_back(false);
            }
            scout_bees = new In_Pop[initial];
            for (int i = 0; i < initial; i++)</pre>
                scout_bees[i] = In_Pop();
            Initial_Population(initial, random, solution);
            forager_bees = new Foragers * *[initial];
            best_bees = new Best[initial];
            elite bees = new Elite[initial];
            for (int i = 0; i < initial; i++)
            {
                forager_bees[i] = new Foragers * [frg];
                for (int j = 0; j < frg; j++) {
                    forager_bees[i][j] = new Foragers();
                }
            }
            for (int i = 0; i < initial; i++)
            {
                Local_Search(frg, i, dummy_status, dummy_start,
dummy_finish, dummy_npv, dummy_check);
                wxGetApp().CallAfter([this, i]()
                    {this->gauge->SetValue(i + 1); });
```

```
}
           delete[] scout_bees;
           delete[] forager_bees;
           for (int n = 0; n < initial; n++)
           {
               wxGetApp().CallAfter([this, n]()
                   {this->Netgauge->SetValue(n + 1); });
               int del = best_bees[n].getFinish(inputs - 1) +
int(best_bees[n].getFinish(inputs - 1) * 0.15);
               Network_Delay(del, n);
               double t = 0.0;
               for (int i = 0; i < inputs; i++)
               {
                   t += elite_bees[n].getNPV(i);
               }
               elite_bees[n].setTotalNPV(t);
               t = 0.0;
               Schedule_Delay(n, del);
               for (int i = 0; i < inputs; i++)
               {
                   t += elite_bees[n].getNPV(i);
               elite_bees[n].setTotalNPV(t);
           }
           Check_Schedule(initial);
           final = new Opt[1];
           double best npv = best bees[0].getTotalNPV();
           int best_time = 10000;
           for (int i = 0; i < initial; i++)
           {
               if (elite_bees[i].getTotalNPV() > best_npv)
```

```
{
                    best npv = elite bees[i].getTotalNPV();
                    first = i;
                }
            }
            final[0] = Opt(elite_bees[first].getSolVec(),
elite bees[first].getDuration(),
elite bees[first].getGannt(),
elite_bees[first].getTotalNPV(),
                elite_bees[first].getNPVVec(),
elite_bees[first].getStartVec(),
elite_bees[first].getFinishVec());
            delete[] best_bees;
            delete[] elite bees;
            menu1->Enable(110, true);
            plot->Enable(true);
            init->Enable(true);
            wxMessageBox("Solution Found");
            auto stopTime = high_resolution_clock::now();
            auto duration = stopTime - startTime;
            dur = std::chrono::duration<double,</pre>
std::milli>(duration).count();
            dur sec = std::chrono::duration<double>(duration).count();
            this->label1->SetLabelText(wxString::Format(
"Processing time: %.2f [ms]", std::chrono::
duration<double, std::milli>(duration).count()));
            this->label->SetLabelText(wxString::Format(
"Processing time: %.2f [s]", std::chrono::
duration<double>(duration).count()));
        };
        this->backgroundThread = thread{ f };
```

```
}
}
void MainFrame::OnResourceSpin(wxSpinEvent& evt)
{
    res = evt.GetValue();
   wxLogStatus("Resource set to %d", evt.GetValue());
}
void MainFrame::OnSolInit(wxCommandEvent& evt) {
    delete[] final;
    delete[] element;
    s_rates.clear();
   menu2->Enable(121, false);
   menu2->Enable(122, false);
    init->Enable(false);
   run button->Enable(true);
   menu1->Enable(110,false);
   menu1->Enable(111,false);
    plot->Enable(false);
    gauge->SetValue(0);
    Netgauge->SetValue(0);
    this->label1->SetLabelText(wxString::Format(""));
    this->label->SetLabelText(wxString::Format(""));
    this->processing = false;
    if (backgroundThread.joinable()) {this->backgroundThread.join();}
    wxMessageBox("Solution Deleted.");
}
void MainFrame::ExportCSV(wxCommandEvent& evt) {
    if (backgroundThread.joinable()) { his->backgroundThread.join();}
    string c1("Semicolon");
```

```
string c2("Comma");
    if (ch == c2) {
        wxFileDialog dlg(this, "Save Best Solutions", "", "",
"Save Files(*.csv) | *.csv | All files(*.*) | *.*",
 wxFD SAVE);
        if (dlg.ShowModal() == wxID_OK)
        {
            wxFile file(dlg.GetPath(), wxFile::write);
            if (file.IsOpened())
            {
                file.Write("Date: ,");
                wxString tt;
                wxDateTime now = wxDateTime::Now();
                wxString today str = now.FormatDate();
                wxString hour str = now.FormatTime();
                file.Write(today str);
                file.Write(",");
                file.Write(hour str);
                file.Write(wxT("\n"));
                file.Write(filename);
                file.Write("\nTime: ,");
                wxString txt1;
                txt1.Printf(wxT("%.21f [ms] || %.2f [s]"), dur,
dur sec);
                file.Write(txt1);
                file.Write("\nLoops:,");
                int 11;
                11 = initial * frg + f_counter * frg;
                wxString loop text;
                loop_text.Printf(wxT("%d"), 11);
                file.Write(loop_text);
```

```
file.Write("\nRate: ,");
wxString txt;
txt.Printf(wxT("%1.3lf"), rate);
file.Write(txt);
file.Write("\n");
file.Write(wxT("Solution: ,"));
wxString txt2;
txt2.Printf(wxT("%d"), first);
file.Write(txt2);
file.Write("\n");
file.Write("Duration: , ");
wxString txt3;
txt3.Printf(wxT("%d"), final[0].getDuration());
file.Write(txt3);
file.Write("\n");
file.Write("NPVCum: ");
wxString txt4;
txt4.Printf(wxT(", %5.21f"), final[0].getTotalNPV());
file.Write(txt4);
file.Write("\n\n");
file.Write("Act: ");
file.Write(",");
for (int j = 0; j < final[0].getSolSize(); j++)</pre>
{
    wxString txt;
    txt.Printf(wxT("%d,"), final[0].getSol(j));
    file.Write(txt);
}
file.Write("\n");
file.Write("Start: ");
```

```
file.Write(",");
                for (int j = 0; j < final[0].getSolSize(); j++)</pre>
                     wxString txt;
                     txt.Printf(wxT("%d, "),
final[0].getStart(final[0].getSol(j)));
                     file.Write(txt);
                }
                file.Write("\n");
                file.Write("Finish: ");
                file.Write(",");
                 for (int j = 0; j < final[0].getSolSize(); j++)</pre>
                     wxString txt;
                     txt.Printf(wxT("%d, "),
final[0].getFinish(final[0].getSol(j)));
                     file.Write(txt);
                }
                file.Write("\n");
                file.Write("NPV: ");
                file.Write(",");
                 for (int j = 0; j < final[0].getSolSize(); j++)</pre>
                 {
                     wxString txt;
                     txt.Printf(wxT("%5.21f,"),
final[0].getNPV(final[0].getSol(j)));
                     file.Write(txt);
                }
                file.Write("\n\n");
                for (int j = 0; j < resourceNum; j++)</pre>
                 {
                     wxString txt;
```

```
txt.Printf(wxT("R%d,"), j + 1);
                    file.Write(txt);
                    for (int i = 0; i < final[0].getDuration(); i++)</pre>
                    {
                      wxString txt1;
                      txt1.Printf(wxT("%d,"), final[0].PrintGannt(i,j));
                      file.Write(txt1);
                    }
                      file.Write("\n");
                }
                file.Write("Time:,");
                for (int i = 0; i < final[0].getDuration(); i++)</pre>
                {
                    wxString txt1;
                    txt1.Printf(wxT("%d,"), i + 1);
                    file.Write(txt1);
                }
                file.Close();
                wxMessageBox(".csv File Created.");
            }
        }
   }
    else if (ch == c1)
    {
        wxFileDialog dlg(this, "Save Best Solutions", "", "",
"Save Files(*.csv) | *.csv | All files(*.*) | *.*", wxFD_SAVE);
        if (dlg.ShowModal() == wxID OK)
        {
            wxFile file(dlg.GetPath(), wxFile::write);
            if (file.IsOpened())
            {
```

```
file.Write("Date: ;");
               wxString tt;
               wxDateTime now = wxDateTime::Now();
               wxString today str = now.FormatDate();
               wxString hour str = now.FormatTime();
               file.Write(today str);
               file.Write(";");
               file.Write(hour str);
               file.Write(wxT("\n"));
               file.Write(filename);
               file.Write("\nTime: ;");
               wxString txt1;
               txt1.Printf(wxT("%.2lf [ms] || %.2f [s]"), dur,
dur_sec);
               file.Write(txt1);
               file.Write("\nLoops:;");
               int 11;
               ll = initial * frg + f_counter * frg;
               wxString loop_text;
               loop_text.Printf(wxT("%d"), 11);
               file.Write(loop_text);
               file.Write("\nRate: ;");
               wxString txt;
               txt.Printf(wxT("%1.3lf"), rate);
               file.Write(txt);
               file.Write("\n");
               file.Write(wxT("Solution: ;"));
               wxString txt2;
               txt2.Printf(wxT("%d"), first);
               file.Write(txt2);
```

```
file.Write("\n");
                file.Write("Duration: ; ");
                wxString txt3;
                txt3.Printf(wxT("%d"), final[0].getDuration());
                file.Write(txt3);
                file.Write("\n");
                file.Write("NPVCum: ");
                wxString txt4;
                txt4.Printf(wxT("; %5.2lf"), final[0].getTotalNPV());
                file.Write(txt4);
                file.Write("\n\n");
                file.Write("Act: ");
                file.Write(";");
                for (int j = 0; j < final[0].getSolSize(); j++)</pre>
                {
                    wxString txt;
                    txt.Printf(wxT("%d;"), final[0].getSol(j));
                    file.Write(txt);
                }
                file.Write("\n");
                file.Write("Start: ");
                file.Write(";");
                for (int j = 0; j < final[0].getSolSize(); j++)</pre>
                {
                    wxString txt;
                    txt.Printf(wxT("%d; "),
final[0].getStart(final[0].getSol(j)));
                    file.Write(txt);
                }
                file.Write("\n");
                file.Write("Finish: ");
```

```
file.Write(";");
                 for (int j = 0; j < final[0].getSolSize(); j++)</pre>
                 {
                     wxString txt;
                     txt.Printf(wxT("%d; "),
final[0].getFinish(final[0].getSol(j)));
                     file.Write(txt);
                 }
                 file.Write("\n");
                 file.Write("NPV: ");
                 file.Write(";");
                 for (int j = 0; j < final[0].getSolSize(); j++)</pre>
                     wxString txt;
                     txt.Printf(wxT("%5.21f;"),
final[0].getNPV(final[0].getSol(j)));
                     file.Write(txt);
                 }
                 file.Write("\n\n");
                 for (int j = 0; j < resourceNum; j++)</pre>
                 {
                     wxString txt;
                     txt.Printf(wxT("R\%d;"), j + 1);
                     file.Write(txt);
                     for (int i = 0; i < final[0].getDuration(); i++)</pre>
                     {
                         wxString txt1;
                         txt1.Printf(wxT("%d;"), final[0].PrintGannt(i, j));
                         file.Write(txt1);
                     }
                     file.Write("\n");
                 }
```

```
file.Write("Time:;");
                for (int i = 0; i < final[0].getDuration(); i++)</pre>
                {
                    wxString txt1;
                    txt1.Printf(wxT("%d;"), i + 1);
                    file.Write(txt1);
                }
                file.Close();
                wxMessageBox(".csv File Created.");
                file.Close();
                wxMessageBox(".csv File Created.");
            }
        }
    }
    return;
}
void MainFrame::OnInitialSpin(wxSpinEvent& evt) {
   initial = evt.GetValue();
   wxLogStatus("Initial Population Size set to %d", evt.GetValue());
}
void MainFrame::OnForagerSPCTRL(wxSpinEvent& evt) {
frg = evt.GetValue();
wxLogStatus("Foragers set to %d", evt.GetValue());
}
void MainFrame::OnRateSpin(wxSpinDoubleEvent& evt) {
rate = evt.GetValue();
wxLogStatus("Rate set to %2.3f", evt.GetValue());
}
```

```
void MainFrame::OnClose(wxCloseEvent& evt) {
    if (this->processing)
    {
        evt.Veto();
        if (backgroundThread.joinable()) this->backgroundThread.join();
        this->quitRequested = true;
    }
    else
    {
        if (backgroundThread.joinable()) this->backgroundThread.join();
        this->Destroy();
    }
evt.Skip();
}
void MainFrame::OnMenuOpen(wxCommandEvent& evt) {
wxFileDialog fileDlg(this, _("Choose file"), wxEmptyString,
wxEmptyString,
 _("RCP file|*.RCP|TXT file|*.txt|All files|*.*"));
if (fileDlg.ShowModal() == wxID_OK) {
wxString path = fileDlg.GetPath();
        filename = path;
}
    run button->Enable(true);
}
void MainFrame::OnMenuExit(wxCommandEvent& evt) {
Close();
evt.Skip();
```

```
}
void MainFrame::data()
{
    ifstream infile(filename);
    string ch;
    int positive = 0;
    int line = 0;
    int act = 0, duration, * demand, numofSucc,
    * successors, start = 0;
    vector<int> activity;
    vector<int> act duration;
    vector<int> in_vec_demand;
    vector<vector<int>> resource array;
    vector<int> in_succ;
    vector<vector<int>> successors_array;
    vector<int> pred;
    vector<double> cash_flow;
    activity.clear();
    act_duration.clear();
    in_vec_demand.clear();
    resource array.clear();
    in_succ.clear();
    successors_array.clear();
    pred.clear();
    cash_flow.clear();
    rcost.clear();
    if (!infile)
```

```
{
    exit(1);
else
{
    fstream infile(filename, fstream::in);
    while (!infile.eof())
    {
        if (line == 0)
        {
            infile >> inputs >> resourceNum;
            resourceCap = new int[resourceNum];
        }
        if (line == 1)
        {
            for (int i = 0; i < resourceNum; i++)</pre>
            {
                infile >> resourceCap[i];
            }
        }
        if (line > 1)
        {
            in_vec_demand.clear();
            in_succ.clear();
            infile >> duration;
            act_duration.push_back(duration);
            demand = new int[resourceNum];
```

```
for (int i = 0; i < resourceNum; i++)</pre>
            {
                infile >> demand[i];
                in_vec_demand.push_back(demand[i]);
            }
            resource_array.push_back(in_vec_demand);
            delete[] demand;
            infile >> numofSucc;
            successors = new int[numofSucc];
            for (int i = 0; i < numofSucc; i++)</pre>
            {
                infile >> successors[i];
                successors[i]--;
                in_succ.push_back(successors[i]);
            }
            successors_array.push_back(in_succ);
            delete[] successors;
            activity.push_back(act);
            act++;
        }
        line++;
    }
}
infile.close();
element = new rcpsp[inputs];
for (int i = 0; i < inputs; i++)
    element[i] = rcpsp();
for (int i = 0; i < inputs; i++)
{
    vector<int> rdemand;
```

```
vector<int> succ;
        for (size t j = 0; j < resource array[i].size(); j++)</pre>
            rdemand.push_back(resource_array[i][j]);
        for (size t k = 0; k < successors array[i].size(); k++)</pre>
            succ.push back(successors array[i][k]);
        element[i] = rcpsp(activity[i], act_duration[i], rdemand,
int(successors array[i].size()), succ, pred, 0.0, start,
false, 0.0);
    }
    for (int i = 0; i < inputs; i++)
        MaxTime += element[i].getDuration();
}
void MainFrame::CreatePredecessors()
{
    for (int i = 0; i < inputs; i++)
        for (int j = 0; j < element[i].getNumOfSucc(); j++)</pre>
            element[element[i].getSuccessor(j)].PredecessorVector(
element[i].getActivity());
}
int MainFrame::createCF()
{
    int count = 0;
    for (int i = 0; i < resourceNum; i++)</pre>
rcost.push back(ResourceCost);
    double v;
    double vv = 0.0;
    for (int i = 1; i < inputs - 1; i++)
    {
        v = 0.0;
        for (int j = 0; j < rcost.size(); j++)
```

```
v += element[i].getDemand(j) * rcost[j];
        vv = ConstantV - v;
        element[i].setCF(vv);
        if (vv > 0.0) count++;
    }
    return count;
}
int MainFrame::Early_Start(int act, int trigger, int s_index, int frg)
{
    int max = 0;
    if (trigger == 0)
        for (int i = 0; i < element[act].getNumOfPred(); i++)</pre>
        if (element[element[act].getPredecessor(i)].getFinish() > max)
        max = element[element[act].getPredecessor(i)].getFinish();
    }
    else if (trigger == 1)
    {
        for (int i = 0; i < element[act].getNumOfPred(); i++)</pre>
        if (forager_bees[s_index][frg]->getStart(
element[act].getPredecessor(i)) + element[
element[act].getPredecessor(i)].getDuration() > max)
        max = forager_bees[s_index][frg]->getStart(
element[act].getPredecessor(i)) + element[
element[act].getPredecessor(i)].getDuration();
    }
    return max;
}
int MainFrame::Latest_Finish(int act)
{
```

```
int max = 0;
    for (int i = 0; i < element[act].getNumOfSucc(); i++)</pre>
    if (element[element[act].getSuccessor(i)].getFinish() > max)
    max = element[element[act].getSuccessor(i)].getFinish();
    return max;
}
vector<int> MainFrame::Forward_Activity_Check(vector<int> next_act,
int* act, vector<double> random, int trigger, int s_index, int frg)
{
    double max = 0.0;
    vector<int> temp;
    if (trigger == 0)
    {
       for (size_t i = 0; i < next_act.size(); i++)</pre>
       {
            int count = 0;
            for (int j = 0; j < element[next_act[i]].getNumOfPred();</pre>
j++)
            {
                if (element[element[next_act[i]].getPredecessor(j)]
.getStatus() == true)
 // check if all the preds are checked
                     count++;
            }
            if ((count == element[next_act[i]].getNumOfPred()) &&
(random[next act[i]] > max))
            {
                max = random[next_act[i]];
                *act = next act[i];
            }
        }
```

```
element[*act].setStatus(true);
        for (size t i = 0; i < next act.size(); i++)</pre>
        {
            if ((element[next act[i]].getStatus() == false) && (
find(temp.begin(), temp.end(), next_act[i]) == temp.end()))
                 temp.push back(next act[i]);
            else if (element[next_act[i]].getStatus() == true)
                 for (int j = 0; j < element[</pre>
next_act[i]].getNumOfSucc(); j++)
                 {
                     if (find(temp.begin(), temp.end(), element[
next act[i]].getSuccessor(j)) == temp.end())
                         temp.push_back(element[next_act[i]].
getSuccessor(j));
        }
    }
    else if (trigger == 1)
    {
        for (size_t i = 0; i < next_act.size(); i++)</pre>
        {
            int count = 0;
            for (int j = 0; j < element[next act[i]].getNumOfPred();</pre>
j++)
            {
                 if (forager bees[s index][frg]->getStatus(
element[next_act[i]].getPredecessor(j)) == true)
                     count++;
            }
            if ((count == element[next_act[i]].getNumOfPred())
```

```
&& (random[next_act[i]] > max))
            {
                max = random[next act[i]];
                *act = next act[i];
            }
        }
        forager bees[s index][frg]->setStatus(*act, true);
        for (size_t i = 0; i < next_act.size(); i++)</pre>
        {
            if ((forager_bees[s_index][frg]->getStatus(
next act[i]) == false) && (find(temp.begin(),
temp.end(), next_act[i]) == temp.end()))
                temp.push_back(next_act[i]);
            else if (forager bees[s index][frg]->getStatus(
next act[i]) == true)
                for (int j = 0; j < element[next act[i]].</pre>
getNumOfSucc(); j++)
                     if (find(temp.begin(), temp.end(), element[
next_act[i]].getSuccessor(j)) == temp.end())
                         temp.push_back(element[next_act[i]].
getSuccessor(j));
        }
    }
    return temp;
}
vector<int> MainFrame:: Forward_Activity_List(vector<double> random,
 int trigger, int s index, int frg)
{
    vector<int> solution; solution.clear(); solution.push_back(0);
```

```
vector<int> next_act; // candidate activities
    int current = 0;
                       // prwta mpainei h 0 profanws
    int next;
    int act;
    int check = 1;
    if (trigger == 0)
        double max = 0.0;
        int suc = 0;
        for (int i = 0; i < element[current].getNumOfSucc(); i++)</pre>
            if (random[element[current].getSuccessor(i)] > max)
            {
                max = random[element[current].getSuccessor(i)];
                suc = element[current].getSuccessor(i);
            }
        next = suc;
        element[next].setStatus(true);
        for (int i = 0; i < element[current].getNumOfSucc(); i++)</pre>
            if (element[element[current].getSuccessor(i)].
getStatus() == false)
                next_act.push_back(element[current].getSuccessor(i));
        for (int i = 0; i < element[next].getNumOfSucc(); i++)</pre>
            next_act.push_back(element[next].getSuccessor(i));
        solution.push back(next); check++;
        while (check < inputs)</pre>
        {
            next_act = Forward_Activity_Check(next_act, &act, random,
 trigger, s_index, frg);
```

```
solution.push_back(act);
            check++;
        }
    }
    else if (trigger == 1)
    {
        double max = 0.0;
        int suc = 0;
        for (int i = 0; i < element[current].getNumOfSucc(); i++)</pre>
            if (random[element[current].getSuccessor(i)] > max)
            {
                max = random[element[current].getSuccessor(i)];
                suc = element[current].getSuccessor(i);
            }
        next = suc;
        forager bees[s index][frg]->setStatus(next, true);
        for (int i = 0; i < element[current].getNumOfSucc(); i++)</pre>
            if (forager_bees[s_index][frg]->getStatus(element[
current].getSuccessor(i)) == false)
                next_act.push_back(element[current].getSuccessor(i));
        for (int i = 0; i < element[next].getNumOfSucc(); i++)</pre>
            next_act.push_back(element[next].getSuccessor(i));
        solution.push back(next); check++;
        while (check < inputs)
        {
            next act = Forward Activity Check(next act, &act, random,
 trigger, s_index, frg);
            solution.push back(act);
            check++;
        }
```

```
}
    return solution;
}
vector<vector<int>> MainFrame::Forward Resource Check(
vector<vector<int>> GanntR, vector<int> solution, double* npv,
int* finish, int trigger, int s index, int frg)
    int counter = 1;
    int count = 0;
    int act = 1;
    double sum = 0.0;
    while (counter < solution.size())</pre>
    {
        int ES = Early_Start(solution[act], trigger, s_index, frg);
int dur = element[solution[act]].getDuration();
        int i = ES;
        while (i < ES + dur)
        {
            for (int j = 0; j < resourceNum; j++)</pre>
            {
                if (GanntR[i][j] + element[solution[act]].
getDemand(j) > resourceCap[j])
                {
                    ES++; i = ES - 1; count = 0;
                     break;
                }
                else count++;
            }
            if (count / resourceNum == dur)
            {
                for (int k = ES; k < i + 1; k++)
```

```
for (int j = 0; j < resourceNum; j++)</pre>
                        GanntR[k][j] += element[solution[act]].
getDemand(j);
            }
            i++;
        }
        if (trigger == 0) element[solution[act]].setStart(ES);
        else if (trigger == 1)
        {
            forager_bees[s_index][frg]->setStart(solution[act], ES);
            forager bees[s index][frg]->setFinish(solution[act],
element[solution[act]].getDuration());
            double val = element[solution[act]].getCashFlow() /
(pow(1.0 + rate, forager bees[s index][frg]->
getFinish(solution[act])));
            forager bees[s index][frg]->setNPV(solution[act], val);
            sum += val;
        }
        act++;
        count = 0;
        counter++;
    }
    if (trigger == 0) {*finish = element[inputs - 1].getFinish();}
    else if (trigger == 1)
    {
        *finish = forager_bees[s_index][frg]->getStart(inputs - 1);
        *npv = sum;
    }
    return GanntR;
}
void MainFrame::SSGS_Forward(vector<double> random, int s_index,
```

```
int frg, int trigger)
{
    vector<int> Solution; Solution.clear();
    vector<vector<int>> GanntR; GanntR.clear();
    vector<int> vec;
    int finish;
    double npv;
    for (int i = 0; i < resourceNum; i++) vec.push_back(0);</pre>
    for (int i = 0; i < MaxTime; i++) GanntR.push back(vec);</pre>
    for (int i = 0; i < MaxTime; i++)</pre>
        for (int j = 0; j < resourceNum; j++)
            GanntR[i][j] = 0;
    if (trigger == 0)
    {
        element[0].setStatus(true);
        for (int i = 1; i < inputs; i++)
            element[i].setStatus(false);
    }
    Solution = Forward_Activity_List(random, trigger, s_index, frg);
    GanntR = Forward_Resource_Check(GanntR, Solution, &npv, &finish,
    trigger, s_index, frg);
    GanntR.resize(finish);
    if (trigger == 0) scout_bees[s_index] = In_Pop(Solution, 0.0,
    finish, random);
    else if (trigger == 1) *(forager bees[s index][frg]) = Foragers(
    Solution, finish, GanntR, forager_bees[s_index][frg]->getPrio(),
    npv, forager bees[s index][frg]->getNPVVec(), forager bees[
    s_index][frg]->getStatusVec(), forager_bees[s_index][frg]->
    getStartVec(),
```

```
forager_bees[s_index][frg]->getFinishVec(),
    forager bees[s index][frg]->getCheckVec());
}
void MainFrame::Local_Search(int local_size, int scout, vector<bool>
dummy status, vector<int> dummy start, vector<int> dummy finish,
vector<double> dummy_npv, vector<bool> dummy_check)
{
    vector<vector<int>> gannt; gannt.clear();
    vector<int> sol;
    sol.clear();
    sol = scout_bees[scout].GetSolution();
    vector<double> prob;
    prob.clear();
    prob = scout bees[scout].GetPrio();
    double best_npv = scout_bees[scout].GetNPV();
    int best dur = scout bees[scout].GetSolutionDuration();
    int index = 0;
    int flag = 0;
    omp_set_dynamic(0);
    omp_set_num_threads(3);
#pragma omp parallel
    {
#pragma omp for schedule(static)
        for (int i = 0; i < local size; i++)</pre>
        {
            if (i == 0)
            {
                *(forager_bees[scout][i]) = Foragers(sol, 0, gannt,
prob, 0.0, dummy_npv, dummy_status, dummy_start,
```

```
dummy_finish, dummy_check);
                SSGS Forward(prob, scout, i, 1);
            }
            else if (i <= (local size / 3))
            {
                vector<double> prob1; prob1.clear();
                prob1 = scout bees[scout].GetPrio();
                vector<int> sol1 = scout_bees[scout].GetSolution();
                int* temp1 = (int*)calloc(inputs, sizeof(int));
                for (int j = 0; j < int(prob1.size() * 0.48); j++)
                {
                    int a1;
                    double aa1;
                    do
                    {
                        a1 = rand() \% (prob1.size() / 2 - 1) + 1;
                        aa1 = distr(eng);
                        temp1[sol[a1]]++;
                    } while (temp1[sol[a1]] > 1);
                    prob1[sol[a1]] = aa1;
                }
                free(temp1);
                sol1.clear();
                *(forager_bees[scout][i]) = Foragers(sol1, 0, gannt,
  prob1, 0.0, dummy npv, dummy status, dummy start,
dummy_finish, dummy_check);
                SSGS_Forward(prob1, scout, i, 1);
            }
            else if (i \leq (local_size / 3) * 2 - 1)
            {
                int* temp2 = (int*)calloc(inputs, sizeof(int));
                vector<double> prob2 = scout_bees[scout].GetPrio();
```

```
vector<int> sol2 = scout_bees[scout].GetSolution();
                for (int k = 0; k < int(prob2.size() * 0.48); k++)
                {
                    int a2;
                    double aa2;
                    do
                    {
                         a2 = rand() % int((prob2.size() / 2)) +
int(prob2.size()) / 2;
                         aa2 = distr(eng);
                         temp2[sol[a2]]++;
                    } while (temp2[sol[a2]] > 1);
                    prob2[sol[a2]] = aa2;
                }
                free(temp2);
                sol2.clear();
                *(forager_bees[scout][i]) = Foragers(sol2, 0, gannt,
prob2, 0.0, dummy_npv, dummy_status, dummy_start,
dummy_finish, dummy_check);
                SSGS_Forward(prob2, scout, i, 1);
            }
            else if (i > (local_size / 3) * 2 - 1)
            {
                vector<double> prob3 = scout_bees[scout].GetPrio();
                vector<int> sol3 = scout bees[scout].GetSolution();
                int* temp3 = (int*)calloc(inputs, sizeof(int));
                for (int jj = 0; jj < int(prob3.size() * 0.96); jj++)</pre>
                {
                    int a3;
                    double aa3;
                    do
                    {
```

```
a3 = rand() \% (prob3.size() - 2) + 1;
                        aa3 = distr(eng);
                        temp3[sol[a3]]++;
                    } while (temp3[sol[a3]] > 1);
                    prob3[sol[a3]] = aa3;
                }
                free(temp3);
                sol3.clear();
                *(forager_bees[scout][i]) = Foragers(sol3, 0, gannt,
prob3, 0.0, dummy_npv, dummy_status, dummy_start,
dummy_finish, dummy_check);
                SSGS_Forward(prob3, scout, i, 1);
            }
            if ((forager bees[scout][i]->getTotalNPV() - best npv > 0.0)
&& (forager_bees[scout][i]->getDuration() <= best_dur))
            {
                best_npv = forager_bees[scout][i]->getTotalNPV();
                index = i;
                flag = 1;
            }
            else if (flag == 0)
            {
                index = 0;
            }
        }
    }
    if (flag == 1)
    {
        f_counter++;
        scout_bees[scout] = In_Pop(forager_bees[scout][index]->
getSolVec(), forager_bees[scout][index]->getTotalNPV(),
forager_bees[scout][index]->getDuration(),
```

```
forager bees[scout][index]->getPrio());
        Local Search(local size, scout, dummy status, dummy start,
dummy finish, dummy npv, dummy check);
    }
    else if (flag == 0)
    {
        best bees[scout] = Best(forager bees[scout][index]->
getSolVec(), forager bees[scout][index]->getDuration(),
forager_bees[scout][index]->getGannt(),
forager_bees[scout][index]->getTotalNPV(),
forager bees[scout][index]->getNPVVec(),
forager_bees[scout][index]->getStartVec(),
forager_bees[scout][index]->getFinishVec(),
        forager bees[scout][index]->getCheckVec());
    }
}
vector<int> MainFrame::delay(vector<int> set, vector<int> set2,
int bestbees)
{
    vector<int> delta;
    for (size_t k = 0; k < set2.size(); k++)
// gia kathe act tou set2
    {
        for (size t i = 0; i < set.size(); i++)</pre>
        {
            for (int j = 0; j < element[set[i]].getNumOfSucc(); j++)</pre>
                if (set2[k] == element[set[i]].getSuccessor(j))
// an h act tou set2 EINAI successor kapoias activity
// tou set1 tote
                {
```

```
delta.push_back(elite_bees[bestbees].getStart(
 set2[k]) - elite bees[bestbees].getFinish(set[i]));
// to delay einai act_start set2 - act_finish set1
            }
        }
    }
    sort(delta.begin(), delta.end());
   // sort gia na exw to minimum prwto, delta[0]
    return delta;
}
bool MainFrame::Push_Delay(int bestbee, int delay, vector<int>
set1, int deadline)
{
    bool change = false;
// deikths opou true an ginei kathusterhsh tou set1
    vector<int> vir_start; vir_start.clear();
// act 29 -> 51
    vector<int> vir_finish; vir_finish.clear();
// act 29 -> 53 praktika 52 sto gannt einai to finish - 1 ****
    int dur = 0;
// total duration olou tou set1
    for (size_t i = 0; i < set1.size(); i++)</pre>
    {
        vir_start.push_back(elite_bees[bestbee].getStart(set1[i]));
// pairnw to start, finish kai duration olwn twn act tou set1
        vir finish.push back(elite bees[bestbee].getFinish(set1[i]));
        dur += element[set1[i]].getDuration();
    }
    bool ok = false;
    int count = 0;
```

```
int rcount = 0;
    int flag = 0;
    int flag1 = 0;
    vector<vector<int>> dummy gannt = elite bees[bestbee].getGannt();
// Gannt[i][j], i = xronos, j = poroi | dummy gannt epeidh
// den allazw kateutheian sto original gannt ths lushs
    for (size t k = 0; k < set1.size(); k++)
    {
        for (int i = vir_start[k]; i < vir_finish[k]; i++)</pre>
   // **** to thelw edw gia na paw sth swsth thesi kai
   // na mhn exw overflow sto vector
            for (int j = 0; j < resourceNum; j++)</pre>
// gia kathe act tou set1 AFAIRW OLOUS (resourceNum)
// porous apo start -> finish
            {
                dummy_gannt[i][j] = dummy_gannt[i][j] -
element[set1[k]].getDemand(j);
            }
        }
    }
    vector<vector<int>> backup = dummy_gannt;
    // orizw ena backup gannt = me to dummy_gannt me tous porous
    //na exoun afairethei twn act tou set1
    while (true)
    {
                                 // deikths gia break
        flag = 0;
        flag1 = 0;
                                  // deikths gia break
        count = 0;
        rcount = 0;
                                  // metrhths upervashs oriou porwn
        vector<int> virt_NEW_start; virt_NEW_start.clear();
// orizw ta NEW start, finish, dhladh start + delay
```

```
// kai finish + delay **
        vector<int> virt NEW finish; virt NEW finish.clear();
        for (size t k = 0; k < set1.size(); k++)
        {
            virt NEW start.push back(elite bees[bestbee].
getStart(set1[k]) + delay); // **
            virt NEW finish.push back(elite bees[bestbee].
getFinish(set1[k]) + delay); // **
            if (virt_NEW_finish[k] > deadline)
            {
                flag1 = 1;
            }
        }
        if (flag1 == 1)
        {
            break;
        for (size_t k = 0; k < set1.size(); k++)</pre>
        {
         for (int i = virt_NEW_start[k]; i < virt_NEW_finish[k]; i++)</pre>
            {
                for (int j = 0; j < resourceNum; j++)</pre>
                {
                    if (dummy_gannt[i][j] + element[set1[k]].
getDemand(j) > resourceCap[j])
                    {
                        rcount++; // an uparxei upervash, rcount++
                    }
                }
                if (rcount > 0)
                {
                    delay--;
```

```
dummy_gannt = backup;
                    flag = 1;
                    break;
               }
               else
               {
                    for (int j = 0; j < resourceNum; j++)</pre>
                        {
                            count++;
                            dummy_gannt[i][j] = dummy_gannt[i][j]
+ element[set1[k]].getDemand(j);
                            if (count == resourceNum * dur)
                            {
                                ok = true;
                            }
                        }
                    }
               }
           }
           if (flag == 1) break; // ****
       if ((delay <= 0) || (ok == true))</pre>
       {
           break;
                             // break thn while
       }
   }
   if (ok == true)
                          // an kathusterhsan oles
   {
       for (size_t i = 0; i < set1.size(); i++)</pre>
       {
```

```
elite_bees[bestbee].setNEWStart(set1[i], delay);
            elite bees[bestbee].setFinish(set1[i], element[
set1[i]].getDuration());
            double val = element[set1[i]].getCashFlow() /
(pow(1.0 + rate, elite bees[bestbee].getFinish(set1[i])));
            elite bees[bestbee].setNPV(set1[i], val);
        }
        elite bees[bestbee].setGannt(dummy gannt);
        change = true;
    }
    return change;
}
void MainFrame::Find Network Set(int current, int start, int pt1[],
int pt2[], double* total_npv, int bestbees, bool status, int count1,
int count2)
{
    int fi = elite bees[bestbees].getFinish(current);
    int fk = elite bees[bestbees].getFinish(start);
    best_bees[bestbees].setCheck(start, true);
    if (status == true)
    {
        for (int i = 0; i < element[current].getNumOfPred(); i++)</pre>
        {
            if ((best bees[bestbees].getCheck(element[current].
getPredecessor(i)) == false) && (element[current].getPredecessor(i)
!= start) && (elite bees[bestbees].getFinish(element[current].
getPredecessor(i)) >= fk) && (elite bees[bestbees].getNPV(element[
current].getPredecessor(i)) < 0.0))</pre>
            {
                pt1[count1] = element[current].getPredecessor(i);
                count1++;
```

```
*total_npv += elite_bees[bestbees].getNPV(element[
current].getPredecessor(i));
                best bees[bestbees].setCheck(element[current].
getPredecessor(i), true);
            }
        }
    }
    for (int i = 0; i < element[current].getNumOfSucc(); i++)</pre>
    {
        if ((elite_bees[bestbees].getStart(element[current].
getSuccessor(i)) == fi) && (element[current].getSuccessor(i)
!= inputs - 1) && (best_bees[bestbees].getCheck(element[current].
getSuccessor(i)) == false))
        {
            pt1[count1] = element[current].getSuccessor(i);
            count1++;
            *total_npv += elite_bees[bestbees].getNPV(element[
    current].getSuccessor(i));
            best bees[bestbees].setCheck(element[current].
       getSuccessor(i), true);
            Find_Network_Set(element[current].getSuccessor(i), start,
    pt1, pt2, total_npv, bestbees, true, count1, count2);
        else if (best_bees[bestbees].getCheck(element[current].
getSuccessor(i)) == false)
        {
            pt2[count2] = element[current].getSuccessor(i);
            count2++;
            best_bees[bestbees].setCheck(element[current].
   getSuccessor(i), true);
        }
    }
```

```
}
void MainFrame::Network Delay(int deadline, int bestbee)
{
    elite bees[bestbee] = Elite(best bees[bestbee].getSolVec(),
    deadline, best_bees[bestbee].getGannt(),
        best bees[bestbee].getTotalNPV(), best bees[bestbee].
getNPVVec(), best bees[bestbee].getStartVec(),
best_bees[bestbee].getFinishVec());
    elite bees[bestbee].setStart(inputs - 1, deadline);
    elite bees[bestbee].setNEWFinish(inputs - 1, deadline);
    elite_bees[bestbee].resizeGannt(deadline, resourceNum);
    best bees[bestbee].setCheck(0, true);
    int del = 0;
    bool change = false;
    int change count = 1;
    while (change count > 0)
        change count = 0;
        for (int j = inputs - 1; j > 0; j--)
        {
            vector<int> set1; set1.clear();
            vector<int> set2; set2.clear();
            double total = 0.0;
            vector<int> delta; delta.clear();
            int pos = elite bees[bestbee].getSol(j);
            if (elite bees[bestbee].getNPV(pos) < 0.0)</pre>
            {
                int* pt1 = NULL;
                int* pt2 = NULL;
                pt1 = (int*)calloc(inputs, sizeof(int));
                pt2 = (int*)calloc(inputs, sizeof(int));
```

```
int count1 = 0;
                int count2 = 0;
                set1.push back(pos);
                total = best bees[bestbee].getNPV(pos);
                Find_Network_Set(pos, pos, pt1, pt2, &total, bestbee,
false, count1, count2);
                for (int i = 0; i < inputs; i++)
                {
                    if (pt1[i] > 0) set1.push_back(pt1[i]);
                    if (pt2[i] > 0) set2.push_back(pt2[i]);
                }
                for (int k = 0; k < inputs; k++)
                {
                    best bees[bestbee].setCheck(k, false);
                }
                free(pt1);
                free(pt2);
                if (total < 0.0)
                {
                    sort(set1.begin(), set1.end());
                    set1.erase(unique(set1.begin(), set1.end()),
set1.end());
                    sort(set2.begin(), set2.end());
                    set2.erase(unique(set2.begin(), set2.end()),
set2.end());
                    delta = delay(set1, set2, bestbee);
                    if (delta.size() > 0)
                    {
                        for (size_t i = 0; i < delta.size(); i++)</pre>
                        {
```

```
if (delta[i] > 0)
                             {
                                 del = delta[i];
                                 break;
                             }
                        }
                        if (del > 0)
                         {
                             change = Push_Delay(bestbee, del, set1,
deadline);
                             if (change == true) change_count++;
                        }
                    }
                }
            }
        }
    }
}
void MainFrame::Find_Schedule_Set(int current, int start,
int pt1[], double* total_npv, int bestbees, bool status,
int count1)
{
    int fi = elite_bees[bestbees].getFinish(current);
    int si = elite bees[bestbees].getStart(current);
    int fk = elite_bees[bestbees].getFinish(start);
    best_bees[bestbees].setCheck(start, true);
    if (status == true)
    {
        for (int j = 0; j < elite_bees[bestbees].getSolSize(); j++)</pre>
        {
            if ((si == elite_bees[bestbees].getFinish(elite_bees[
```

```
bestbees].getSol(j))) && (best_bees[bestbees].getCheck(
elite bees[bestbees].getSol(j)) == false) && (elite bees[bestbees].
getSol(j) != start) &&(elite bees[bestbees].getFinish(elite bees[
bestbees].getSol(j)) >= fk) && (elite bees[bestbees].getNPV(
elite bees[bestbees].getSol(j)) < 0.0))</pre>
            {
                pt1[count1] = elite bees[bestbees].getSol(j);
                count1++;
                *total_npv += elite_bees[bestbees].getNPV(elite_bees[
bestbees].getSol(j));
                best bees[bestbees].setCheck(elite bees[bestbees].
getSol(j), true);
            }
        }
    }
    for (int j = 0; j < elite bees[bestbees].getSolSize(); j++)</pre>
        if ((fi == elite bees[bestbees].getStart(elite bees[
bestbees].getSol(j))) && (elite bees[bestbees].getSol(j)
!= inputs - 1) && (best_bees[bestbees].getCheck(elite_bees[
bestbees].getSol(j)) == false))
        {
            pt1[count1] = elite_bees[bestbees].getSol(j);
            count1++;
            *total npv += elite bees[bestbees].getNPV(elite bees[
bestbees].getSol(j));
            best bees[bestbees].setCheck(elite bees[bestbees].
getSol(j), true);
            Find_Schedule_Set(elite_bees[bestbees].getSol(j), start,
pt1, total npv, bestbees, true, count1);
        }
    }
```

```
}
vector<int> MainFrame::Schedule_Set_2(vector<int> set1, int bestbees)
{
    vector<int> set2; set2.clear();
    for (size_t i = 0; i < set1.size(); i++)</pre>
    {
        for (int k = 0; k < element[set1[i]].getNumOfSucc(); k++)</pre>
        {
            if (best_bees[bestbees].getCheck(element[set1[i]].
getSuccessor(k)) == false)
                set2.push_back(element[set1[i]].getSuccessor(k));
        }
    }
    sort(set2.begin(), set2.end());
    return set2;
}
void MainFrame::Schedule_Delay(int bestbee, int deadline)
{
    best_bees[bestbee].setCheck(0, true);
    int del = 0;
    bool change = false;
    int change_count = 1;
    while (change count > 0)
    {
        change count = 0;
        for (int j = inputs - 1; j > 0; j--)
        {
            vector<int> set1; set1.clear();
            vector<int> set2; set2.clear();
            double total = 0.0;
```

```
vector<int> delta; delta.clear();
            int pos = elite bees[bestbee].getSol(j);
            if (elite bees[bestbee].getNPV(pos) < 0.0)</pre>
            {
                int* pt1 = (int*)calloc(inputs, sizeof(int));
                int count1 = 0;
                set1.push back(pos);
                total = best_bees[bestbee].getNPV(pos);
                Find_Schedule_Set(pos, pos, pt1, &total, bestbee,
false, count1);
                for (int i = 0; i < inputs; i++)
                    if (pt1[i] > 0) set1.push_back(pt1[i]);
                set2 = Schedule_Set_2(set1, bestbee);
                for (int k = 0; k < inputs; k++)
                    best_bees[bestbee].setCheck(k, false);
                }
                free(pt1);
                if (total < 0.0)
                {
                    sort(set1.begin(), set1.end());
                    set1.erase(unique(set1.begin(), set1.end()),
set1.end());
                    sort(set2.begin(), set2.end());
                    set2.erase(unique(set2.begin(), set2.end()),
set2.end());
                    delta = delay(set1, set2, bestbee);
                    if (delta.size() > 0)
                    {
                         for (size_t i = 0; i < delta.size(); i++)</pre>
```

```
{
                             if (delta[i] > 0)
                             {
                                 del = delta[i];
                                 break;
                            }
                        }
                        if (del > 0)
                        {
                             change = Push_Delay(bestbee, del, set1,
deadline);
                             if (change == true) {
                                 change_count++;
                             }
                        }
                    }
                }
            }
        }
    }
}
void MainFrame::Check_Schedule(int bees)
{
    for (int i = 0; i < bees; i++)
    {
        size_t pre_size = element[inputs - 1].getNumOfPred();
        int pc = 0;
        for (int j = 0; j < pre_size; j++)
        {
            if (elite_bees[i].getFinish(element[inputs - 1].
getPredecessor(j)) != elite_bees[i].getDuration())
```

```
{
                pc++;
            }
        }
        int max = 0;
        if (pc == pre_size)
        {
            for (int j = 0; j < pre_size; j++)
            {
                if (elite_bees[i].getStart(element[inputs - 1].
getPredecessor(j)) >= max)
                {
                    max = elite_bees[i].getFinish(element[
inputs - 1].getPredecessor(j));
                }
            }
            elite_bees[i].setStart(elite_bees[i].getSol(inputs - 1),
 max);
            elite_bees[i].setNEWFinish(elite_bees[i].getSol(
inputs - 1), max);
            elite_bees[i].setDurationNEW(elite_bees[i].getFinish(
elite_bees[i].getSol(inputs - 1)));
            vector<vector<int>> gg;
            gg = elite_bees[i].getGannt();
            gg.resize(elite bees[i].getDuration());
            elite_bees[i].setGannt(gg);
        }
        int suc_size = element[0].getNumOfSucc();
        int sc = 0;
        for (int j = 0; j < suc_size; j++)
        {
```

```
if (elite_bees[i].getStart(element[0].getSuccessor(j))
!= 0) { sc++; }
        }
        int min = 500;
        if (sc == suc size)
        {
            for (int j = 0; j < suc size; j++)
            {
                if (elite_bees[i].getStart(element[0].getSuccessor(j))
<= min)
                {
                    min = elite_bees[i].getStart(element[0].
getSuccessor(j));
                }
            }
            int old start = min;
            int old_finish = elite_bees[i].getDuration();
            for (int k = 1; k < inputs; k++)
            {
                elite_bees[i].setStart(elite_bees[i].getSol(k),
elite_bees[i].getStart(elite_bees[i].getSol(k)) - min);
                elite bees[i].setFinish(elite_bees[i].getSol(k),
element[elite_bees[i].getSol(k)].getDuration());
                double val = element[elite_bees[i].getSol(k)].
getCashFlow() / (pow(1.0 + rate, elite bees[i].g
etFinish(elite_bees[i].getSol(k))));
                elite_bees[i].setNPV(elite_bees[i].getSol(k), val);
            }
            elite_bees[i].setDurationNEW(elite_bees[i].getFinish(
elite bees[i].getSol(inputs - 1)));
            double tt = 0.0;
            for (int k = 0; k < inputs; k++)
```

```
{
                tt += elite bees[i].getNPV(elite bees[i].getSol(k));
            }
            elite_bees[i].setTotalNPV(tt);
            vector<vector<int>> dg(elite bees[i].getDuration(),
vector<int>(resourceNum, 0));
            int k = 0;
            for (int t = old_start; t < old_finish; t++)</pre>
            {
                for (int j = 0; j < resourceNum; j++)</pre>
                {
                     dg[k][j] = elite_bees[i].PrintGannt(t, j);
                }
                k++;
            }
            elite bees[i].setGannt(dg);
        }
    }
}
void MainFrame::Initial_Population(int N, vector<double> random,
vector<int> solution)
{
    int nn = 0;
    double X = 0.0;
    while (nn < N)
    {
        random.clear();
        random.push_back(1.0);
        for (int i = 0; i < inputs - 1; i++)
        {
            X = distr(eng);
```

```
random.push_back(X);
        }
        random.push_back(0.0);
        TotalNPV = 0.0;
        SSGS Forward(random, nn, 0, 0);
        for (int i = 0; i < inputs; i++)
        {
            element[i].setNPV(element[i].getCashFlow(), rate,
element[i].getFinish());
            TotalNPV += element[i].getNPV();
        }
        scout_bees[nn] = In_Pop(scout_bees[nn].GetSolution(), TotalNPV,
scout_bees[nn].GetSolutionDuration(), scout_bees[nn].GetPrio());
        nn++;
        solution.clear();
    }
}
```